

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

ORTAOKUL BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM
DERSİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Neşe ASLAN

BURSA

Ağustos, 2014

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ORTAOKUL BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM
DERSİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Neşe ASLAN

**Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans
Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

Danışman
Doç. Dr. M. Zahit DİRİK

Bursa
Ağustos, 2014

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Neşe ASLAN
11/07/2014

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Ad Soyad İmza

Neşe ASLAN

Danışman

Ad Soyad İmza

Doç. Dr. M. Zahit DİRİK

Eğitim Bilimleri ABD Başkanı

Ad Soyad İmza

Prof. Dr. Murat ALTUN

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda 801120002 numaralı Neşe ASLAN'ın hazırladığı “Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 11/07/2014 günü 15.00-17.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **başarılı** olduğuna **oybirliği** ile karar verilmiştir.

Üye (Sınav Komisyonu Üye Başkanı)
Prof. Dr. Asude BİLGİN
Uludağ Üniversitesi

Üye (Tez Danışmanı)
Doç. Dr. M. Zahit DİRİK
Uludağ Üniversitesi

Üye
Doç. Dr. Rüçhan ÖZKILIÇ
Uludağ Üniversitesi

ÖN SÖZ

Günümüzün ve geleceğin teknolojisini iyi kullanan bireyler yetiştirmek eğitim sistemlerinin en önemli görevlerinden biridir. Bilgi toplumu olmaya çalışan ülkemizde bilişim eğitiminin niteliği önem kazanmıştır. Bu doğrultuda bilişim eğitimiyle ilgili çeşitli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu çalışmayla Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi programı öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Öncelikle anketimi sabır ve içtenlikle cevaplayan tüm bilişim teknolojileri öğretmenlerine teşekkür ederim.

Bu tezi hazırlamamda katkısı olan Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı'nda görev yapan ders aldığım tüm hocalarıma teşekkür ederim. Başta karşılaştığım her zorlukta bana moral veren, sabırla yaklaşan danışmanım Doç. Dr. M. Zahit Dirik olmak üzere anket geliştirme sürecinde desteklerini esirgemeyen Doç. Dr. Rüçhan Özkılıç'a, Doç.Dr. Sedat Yüksel'e, Doç.Dr. Aysan Şentürk'e ve verilerin analizinde değerli bilgilerinden yararlandığım Dr. Abdullah Can'a teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans süresince her türlü desteğiyle her zaman yanımda olan canım ailem ve sevgili eşime çok teşekkür ederim.

Neşe ASLAN

11/07/2014

ÖZET

Yazar	: Neşe ASLAN
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı	: Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Bilim Dalı	: Eğitim Programları ve Öğretim
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XIII+106
Mezuniyet Tarihi	: 18.08.2014
Tez	: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi
Danışmanı	: Doç. Dr. M. Zahit DİRİK

ORTAOKUL BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM DERSİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu araştırmanın amacı, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi programını öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Araştırma betimsel bir çalışma olup tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma, 2012-2013 öğretim yılında Bursa ili merkez ilçelerindeki (Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer) ortaokullarda görev yapan 45 Bilişim Teknolojileri öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. BT öğretmenlerinin araştırma ile ilgili görüşlerini toplamak için araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Verilerin çözümlenmesinde araştırmanın alt problemlerine yanıt bulmak amacıyla frekans, ortalama, t-Testi ve Mann-Whitney U Testi teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları alt problemlere göre sunulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin genel olarak program hakkındaki görüşlerinin olumlu olduğu saptanmıştır. Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin öğretim programının belirlenen alt boyutları ile ilgili görüşlerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği ortaya konmuştur. Nitel verilerin analizi sonucunda ise, haftalık ders saati, içeriğin güncelliği, programın esnekliği, uygulanan yaş grubu ve yazılım yönünün ön plana çıkması programın olumlu yönleri; dersin seçmeli olması, kılavuz kitabın olmaması, açıklamaların yetersizliği, BT sınıfının sorunları ve dersin notla değerlendirilmemesi olumsuz yönleri olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Teknolojileri, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Ders Programı, Öğretmen, Program Geliştirme.

ABSTRACT

Author : Neşe ASLAN
University : Uludag University
Field : Department of Educational Science
Branch : Curriculum and Instruction
Degree Awarded : Master
Page Number : XIII+106
Degree Date : 18.08.2014
Thesis : The Evaluation of Information Technology and Software Course
According to Teachers' Opinions.
Supervisor : Assoc. Prof. M. Zahit DİRİK

THE EVALUATION OF INFORMATION TECHNOLOGY AND SOFTWARE COURSE ACCORDING TO TEACHERS' OPINIONS

The aim of this research is to evaluate Information Technology and Software Course according to teachers' opinions. This study is a descriptive type of research and survey model was used. The study was carried out with the participation of 45 information technologies (IT) teachers working at secondary schools in the central districts of Bursa (Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer) in the academic year 2012-2013. The researcher has prepared and used a questionnaire in order to collect data from IT teachers.

In order to answer the sub-problems of the research, means, frequencies, Mann Whitney U Test and t-Test were utilized for the analysis of the data. The findings of the research were interpreted according to defined sub-problems. In the light of the findings, the teachers' opinions about the curriculum were determined to be generally positive. The IT teachers' opinions related to the dimensions of education programme of the course showed that there is no significant difference according to their gender. As a result of the analysis of qualitative data; weekly course hours, flexibility of the programme, the software aspects, age group and the updated content are the positive aspects; being elective course, the absence of guide book, the lack of explanation, IT-class problems and the course's not being evaluated with a grade are negative aspects.

Key words: Course Programme, Curriculum Development, Information Technology, Information Technology And Software, Teacher.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖN SÖZ.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Eğitim, Öğretim.....	1
1.2. Eğitim Programı	2
1.3. Program Geliştirme	4
1.3.1. Hedef.....	5
1.3.2. İçerik	6
1.3.3. Öğrenme Yaşantıları	7
1.3.4. Değerlendirme	7
1.4. Türk Milli Eğitim Sistemi ve İlköğretim	9
1.5. Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanılması.....	13
1.6. Dersi Veren Öğretmenlerin Yetiştirilmesi	18
1.6.1. Eğitim Fakültesi- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü .	19
1.6.2. Teknik Eğitim Fakültesi - Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü	21
1.6.3. Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi – Bilgisayar Eğitimi Bölümü	22
1.7. Program Değerlendirme	24
1.7.1. Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli.....	25
1.7.2. Metfessel-Michael Değerlendirme Modeli.....	25
1.7.3. Provus'un Farklar Yaklaşımı Modeli	26
1.7.4. Stake'in Uygunluk-Olasılık Modeli.....	27
1.7.5. Stufflebeam'in Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün Modeli.....	27
1.7.6. Stufflebeam Toplam Değerlendirme Modeli	29
1.7.7. Eisner'in Eğitsel Eleştiri Değerlendirme Modeli.....	30
1.7.8. Stake'in İhtiyaca Cevap Verici Program Değerlendirme Modeli.....	30
1.7.9. Demirel'in Analitik Program Değerlendirme Modeli	31
1.8. Bilişim Teknolojileri Dersinin Öğretim Programlarının Tarihsel Gelişimi	32

1.8.1.	4-5-6-7-8 Bilgisayar Dersi Programı	32
1.8.2.	1-8 Bilişim Teknolojileri Dersi Programı	33
1.8.3.	5-8 Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programı	35
1.8.3.1.	Standart Tabanlı Öğretim Programı	37
1.8.3.2.	Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenme Düzeyleri ve Boyutlar	38
1.8.3.3.	“Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersinin Genel Amacı ve Yeterlikler	41
1.8.3.4.	“Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersi için Öğrenme Alanları	44
1.8.3.5.	Öğrenci Merkezli (Süreç, Alternatif, Otantik) Değerlendirme Yaklaşımları	46
1.9.	Problem	49
1.10.	Amaç	53
1.11.	Önem	54
1.12.	Varsayımlar	55
1.13.	Sınırlılıklar	55
1.14.	Tanımlar	55
1.15.	Kısaltmalar	56
BÖLÜM II		57
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR		57
2.1.	İlgili Araştırmalar	57
BÖLÜM III		61
YÖNTEM		61
3.1.	Araştırmanın Modeli	61
3.2.	Evren ve Örneklem	61
3.3.	Veri Toplama Araçları	63
3.4.	Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	64
BÖLÜM IV		66
BULGULAR VE YORUM		66
4.1.	Bulgular ve Yorum	66
4.1.1	Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular	66
4.1.2.	Alt Problem 1: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular	67

4.1.3. Alt Problem 2: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım Boyutuna İlişkin Bulgular	71
4.1.4. Alt Problem 3: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının İçerik Boyutuna İlişkin Bulgular	73
4.1.5. Alt Problem 4: Ortaokul Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Bulgular.....	75
4.1.6. Alt Problem 5: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Boyutuna İlişkin Bulgular	78
4.1.7. Alt Problem 6: Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım, İçerik, Öğretme – Öğrenme Süreci ve Değerlendirme Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	82
4.1.8. Alt Problem 7: Mezun Olunan Lisans Programına Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım, İçerik, Öğretme – Öğrenme Süreci ve Değerlendirme Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular	85
4.1.9. Alt Problem 8: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Geliştirilmesine Yönelik Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular.....	85
4.2. Tartışma ve Öneriler	89
4.2.2. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının Genel Özelliklerine İlişkin Tartışma	89
4.2.3. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanımlarına İlişkin Tartışma	90
4.2.4. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının İçeriğine İlişkin Tartışma.....	90
4.2.5. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Tartışma.....	91
4.2.6. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Ögesine İlişkin Tartışma.....	91
4.2.7. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Geliştirilmesine Yönelik Görüş ve Önerilerine İlişkin Tartışma	92
4.2.8. Öneriler	93
KAYNAKÇA.....	95
EKLER.....	102
Ek 1: Araştırma İzni	102

Ek 2: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi	104
ÖZGEÇMİŞ	106

TABLULAR

Sayfa No

<i>Tablo 1.1 Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Ders Programı.....</i>	20
<i>Tablo 1.2 Elektronik Ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü Ders Programı.....</i>	21
<i>Tablo 1.3 Bilgisayar Eğitimi Bölümü Ders Programı.....</i>	23
<i>Tablo 1.5 Programın Düzeyleri.....</i>	40
<i>Tablo 1.6 Çerçeve Program: Farklı Düzeyler İçin Kazanımlar.....</i>	43
<i>Tablo 3.1 Çalışma Grubundaki Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özellikleri.....</i>	62
<i>Tablo 3.2 Örnekleme Oluşturan Öğretmenlerin Sayıları Ve Oranları .....</i>	63
<i>Tablo 4.1 Öğretmenlerin Cinsiyete Göre % Dağılımı (N=45).....</i>	67
<i>Tablo 4.2 Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lisans Programına Göre % Dağılımı (N=45) .....</i>	67
<i>Tablo 4.3 Ortaokul Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular.....</i>	68
<i>Tablo 4.4 Ortaokul Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Kazanım Boyutuna İlişkin Bulgular.....</i>	72
<i>Tablo 4.5 Ortaokul Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının İçerik Boyutuna İlişkin Bulgular .....</i>	74
<i>Tablo 4.6 Ortaokul Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Bulgular .....</i>	76
<i>Tablo 4.7 Ortaokul Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Boyutuna İlişkin Bulgular.....</i>	79
<i>Tablo 4.9 Cinsiyet Değişkenine Göre, Bt Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Genel Özellikleri İle İlgili Görüşlerine İlişkin T-Testi Sonuçları.....</i>	82
<i>Tablo 4.10 Cinsiyet Değişkenine Göre, Bt Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Kazanım Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait T-Testi Sonuçları .....</i>	83
<i>Tablo 4.11 Cinsiyet Değişkenine Göre, Bt Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının İçerik Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....</i>	83

<i>Tablo 4.12 Cinsiyet Değişkenine Göre, Bt Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Süreci İle İlgili Görüşlerine Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	84
<i>Tablo 4.13 Cinsiyet Değişkenine Göre, Bt Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	84

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde eğitim, öğretim, eğitim programı ilişkisine, Türk eğitim sistemi, eğitimde bilişim teknolojilerinin kullanımı, problem durumu, alt problemler, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

1.1.Eğitim, Öğretim

Ekonomik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda güçlü bir toplum olmanın ilk şartı bilgiye sahip olmaktır. Bu sebeple toplumlar, bu güce sahip olma arzusuyla bilim alanındaki gelişmeleri ve yeni teknolojileri takip etmekte, bu teknolojilerin kullanımı için araştırmalar yapmaktadır. Bilgi hızla değişmekte ve çoğalmaktadır. Toplum olarak değişimin bu hızına uyum sağlayabilmek için öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirilmelidir. Bu ise eğitim sistemlerinin görevidir.

Eğitimin bugüne kadar birçok tanımı yapılmıştır. Araştırma konumuz gereği birçok açıdan farklı görülen eğitim kavramının birkaç tanımına değinmekte yarar vardır. Felsefedeki anlamıyla eğitim; geniş anlamda insanın yeteneklerinin, özellikle ahlak yetilerinin geliştirilmesi için ona yön ve biçim verilmesi; bu yolda yapılan bilinçli ya da bilinçsiz etkilerin tümü, dar anlamda ise insan gelişiminin düzenli, bilinçli olarak yönetilişi ve etkilenişi olarak tanımlanmaktadır (Akarsu,1984). Türk Dil Kurumuna göre kelime anlamı olarak eğitim: Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye olarak ifade edilmektedir (Türk Dil Kurumu[TDK]). Bu tanımlarla benzer olarak Varış (1991:5), eğitimin "sosyal ve kültürel olgular ile bireysel olgulara ilişkin değişkenlerin etkileşimi" olduğunu söyler. Bu etkileşim sonucu kişinin amaçları, bilgileri, davranışları, tutumları, idealleri ve ahlak ölçüleri değişir. Ertürk (1972:12) ise eğitimi

“bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” olarak tanımlar. Baykul'a (1999:1) göre ise eğitim, "insanlarda var olan bazı davranışları belli amaçlar doğrultusunda değiştiren ve yine bu amaçlar doğrultusunda bireylere yeni bazı davranışlar kazandırılmasını sağlayan bir sistemdir."

Eğitim ve öğretim kavramları sıklıkla karıştırılmakta ve birbiri yerine kullanılmaktadır. Eğitim kültürü oluştururken, öğretim ise öğrenme etkinliklerini kılavuzlama işidir. Eğitimin sınırları yoktur, her yerde gerçekleştirilebilir. Eğitim sürecinin okul ortamında planlı ve programlı bir şekilde yapılması öğretim anlamına gelmektedir (Demirel, 2005:9).

1.2. Eğitim Programı

Bir ülkenin eğitim sistemi toplumun ihtiyaçlarına ve dünyadaki gelişmelere paralel şekilde değişim gösterirse o ülkenin güçlü olduğu söylenebilir. “Eğitim sistemleri eğitim programları ile işlerlik kazanır” (Erden, 1998:2). Her açıdan güçlü olmak isteyen toplumlarda, eğitim programları yeniliklere açık, güncel ve geliştirilebilir olmalıdır.

Program, belirli bir amaca ulaşmak için yapılması gereken etkinliklerin neler olduğu, bu etkinliklerin sıralaması ile etkinliğin alacağı zamanın ve nasıl yapılacağı belirlendiği bir tasarı olarak ifade edilebilir (Tan ve Erdoğan, 2004:10). Tüm eğitim-öğretim faaliyetleri planlı etkinliklerdir. Eğitim ve öğretimde başarıyı elde etmek için planlama yapılması şarttır, aksi takdirde tüm çabalar boşa gider, beklenen verim elde edilemez ve okulun gerçek amaçlarından uzaklaşılır (İşman ve Eskicumalı, 2001:26-27). Programın amacı planlama yaparak ulaşılmak istenen hedefe en etkili şekilde ulaşmaktır. Eğitim programı ise eğitim faaliyetlerini belli bir plan doğrultusunda sistemli bir şekilde gerçekleştirmeyi ve nitelikli sonuçlara ulaşmayı sağlar. Eğitim programının niteliği kuşkusuz öğrenenin niteliğini de etkiler.

Eğitim programı kavramının kullanılması çok eski zamanlara dayanır. Günümüze gelene dek birçok farklı şekilde tanımlanmıştır. “müfredat programı”, “eğitim programı”, “yetişek”, “öğretim programı”, “ders programı” gibi kavramlar sıklıkla karıştırılmakta ve birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Ancak içlerinde en yaygın olarak kullanılanı eğitim programıdır. Araştırmada geçen bu kavramların açıklanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Müfredat programı anlayışında daha çok ders içerikleri kastedilmektedir. Eğitim programı öğrencilerde beklenen öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için planlanan tüm faaliyetlerken, müfredat programı daha çok ders içeriklerini gösteren bir programdır (İşman ve Eskicumalı, 2001:39). “Eğitim sistemimizde uzun süre dersler ve konular listesi anlamında kullanılan “Müfredat Programı” anlayışı 1950’li yıllardan sonra yerini “Eğitim Programı” anlayışına bırakmıştır” (Demirel, 2010:13).

Eğitim programı, Caswel ve Campell (1935:66) tarafından, okulun rehberliğinde çocuklar için düzenlenen tüm eğitim faaliyetleri olarak tanımlanmıştır (Akt: Demirel, 2010:2). Varış (1978:17) buna yakın bir deyişle eğitim programını, “ bir eğitim kurumunun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetler” olarak ifade eder.

“Tyler ve Taba gibi davranışçı yaklaşımı benimseyen eğitimciler ise ortada bir tavır olarak eğitim programını istedik amaçlara ulaşmak için stratejileri içeren bir eylem planı ya da yazılı doküman olarak ele almışlardır” (Erden, 1998:3).

Eğitim programı Oliver (1968) tarafından ise şu şekilde tanımlanmıştır: “öğretmenin etkinlikleri sonucu öğrencilerin karşı karşıya geldikleri durumlardır. Eğitim programı öğrencilerin ve okulun sorumluluk alanına giren tüm yaşantıları kapsar” (Akt: İşman ve Eskicumalı, 2001:38). Öğrenme-öğretme sürecine ağırlık veren bir tanım da Küçükahmet (1997:5) tarafından yapılmıştır: “Eğitim programı, öğretim-öğrenme süreçlerini kapsayan öğretim programı ve öğretim programı dışındaki faaliyetlerin programlarının tümüdür.” Erden (1998:4) ise eğitim programını eğitim kurumunun amaçlarına göre düzenlenmiş planlı eğitim faaliyetlerinin tümü olarak tanımlamakta ve öğretim programlarını eğitim programının bir alt sistemi olarak görmektedir.

Ertürk (1972:14) eğitim programını yetişek olarak adlandırmakta ve “belli öğrencileri belli bir zaman süresi içinde yetiştirmeye yönelik düzenli eğitim durumlarının tümü” olarak tanımlamaktadır. Ertürk’e göre Yetişek öğrenci açısından “ eğitim yaşantıları düzeni”, öğretmen açısından “eğitim durumları düzeni” dir.

Özetle eğitim programı, belli amaçlar doğrultusunda öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı etkileşimi saylayacak ve bu etkileşim sonucunda bireye istenen davranışları kazandıracak, okulun ve bireyin sorumluluğunda yapılan planlı çalışmalardır.

Eğitimde kullanılan programlara bakıldığında, eğitim programı, öğretim programı ve ders programı olmak üzere üç farklı program türü karşımıza çıkmaktadır.

Bunlar, genelden özele doğru bir sıra izler (Varış, 1978:17). Demirel'in (2010:6) yaptığı tanımlarda;

Eğitim programı, “öğrenene okul içinde ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği” olarak belirtilmiştir.

Öğretim programı, “okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği” olarak belirtilmiştir.

Ders programı ise “bir ders süresi içinde planlanan hedeflerin bireye nasıl kazandırılacağını gösteren tüm etkinliklerin yer aldığı bir plandır.”

Özetle eğitim programının, hem öğretim programını hem de ders programını kapsayan bir kavram olduğu söylenebilir.

1.3.Program Geliştirme

Toplumların ihtiyaç duyduğu nitelikli insan tipini yetiştirmek eğitim sistemlerinin sorumluluğudur. Eğitim sistemleri değişime açık olmalıdır. Ancak bu şekilde değişen dünya koşullarına uyum sağlayarak toplumun beklentilerine cevap verebilir. Çilenti (1984:15) program geliştirmeyi, bireylere içinde bulunduğu toplumun arzu ettiği davranışların kazandırılması anlamında bir eğitimin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi olarak tanımlamaktadır. Bu sebeple, program geliştirme bir ihtiyaç ve zorunluluktur.

Program geliştirmede sosyal ve psikolojik bulguların program ve öğretim açısından değerlendirilmesi önemlidir. Bu değerlendirmede bazı ilke ve süreçlere ihtiyaç duyulur (Varış, 1996:94).

Program geliştirme, “program öğeleri olan amaç(hedef), içerik(muhteva), öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dinamik ilişkiler bütünü” şeklinde tanımlanmaktadır (Demirel, 2005:34).

Varış'a (1978:20) göre program geliştirme “gerek okul içinde ve gerekse okul dışında, Milli Eğitimin ve okulun amaçlarını etkinlikle geliştirmek ve gerçekleştirmek üzere düzenlenen muhteva ve faaliyetlerin, uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerle geliştirilmesine yönelik koordine çabaların tümüdür”. Diğer bir ifadeyle, eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarına göre yeniden düzenlenmesi sürecine program geliştirme denir (Erden,

1998:4). Eğitim sisteminin istenen sonuçlara ulaşabilmesi için planlı ve dinamik süreçlerden geçmesi gerekir. Sürekli değişen, güncellenebilir bir yapıya sahip olmalıdır.

Program geliştirme süreci;

- programın tasarlanması,
- uygulanması,
- değerlendirilmesi,
- yeniden düzenlenmesi aşamalarından oluşur.

Program geliştirme sürecinde ilk adım olan eğitim programı tasarımı, programın nasıl olacağını belirleme işidir. Demirel'e (2005:47) göre, "program tasarımları bir eğitim programını oluşturan temel öğelerden oluşmakta ve bu öğeler arasındaki ilişkilerin farklı ortaya konulması ile farklı tasarımlar ortaya çıkmaktadır".

Eğitim programları program bütünü içinde belirli işlevleri olan dört soruya cevap teşkil eden dört temel öğeden oluşmaktadır (Alkan,1994:18). Bir programın temel öğeleri Demirel (2010:47) tarafından şu şekilde açıklanmıştır:

- Hedef
- İçerik(Konu Alanı)
- Öğrenme Yaşantıları
- Değerlendirme

Küçükahmet (1997:6) bir eğitim programının en az dört boyutunun olması gerektiğini ve "Niçin öğretilim?", "Ne öğretilim?", "Nasıl öğretilim?" ve "Ne kadar öğrettik?" sorularının cevaplarını içermesi gerektiğini belirtmektedir. Bu öğeleri kısaca açıklayacak olursak;

1.3.1. Hedef

Programın hedef boyutunda, bireyleri "Niçin eğitiyoruz?" sorusuna yanıt aranmaktadır (Demirel, 2010:105).

Hedefler örgün eğitimin dayanağıdır ve eğitim sürecinin temelini oluştururlar. Hedefler; okulun rolünü belirler, karar vermeye rehberlik eder, program değerlendirilmesine temel olur ve programın geliştirilmesine olanak sağlarlar (Varış, 1996: 94-96).

Ertürk (1972:25) hedefleri "bir öğrencinin, planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazanması kararlaştırılan ve davranış değişikliği veya davranış olarak ifade

edilmeye elverişli olan bir özelliktir” şeklinde açıklar. Eğitimin bir parçası olarak hedef, kişide gözlenmesi beklenen istendik özellik olarak ifade edilir (Sönmez, 2004:21). Hedefler dikey ve yatay olarak iki aşamada ele alınmalıdır. Dikey boyutta Uzak Hedefler, Genel Hedefler ve Özel Hedefler; Yatay boyutta ise Bilişsel, Duyuşsal ve Devinişsel Alan olarak sınıflandırılır (Demirel, 2005:37).

Hedefleri uzak hedef, genel hedef ve özel hedef olarak üçe ayırırız:

Uzak hedefler, politik felsefeyi anlatan kısa ifadelerdir. Genel hedefler, uzak hedeflere göre düzenlenen belli bir eğitim kesiminin ya da okulun genel hedefleridir. Özel hedefler ise bir ders için düzenlenen, bu dersle öğrenciye kazandırılmak istenen hedef ifadeleridir (Tan ve Erdoğan, 2004:11).

Hedeflerin öğrenci davranışına dönüklük, genellik ve sınırlılık, açık seçiklik ve içerikle uyum gibi bazı niteliklere sahip olmaları gereklidir (Ertürk, 1972:53). Öğrenciye kazandırılmak istenen bu özellikler eğitim felsefesi, eğitim ekonomisi ve eğitim sosyolojisi süzgeçlerinden geçirilmelidir (Sönmez, 2004:25-27).

1.3.2. İçerik

Programın içerik boyutunda, belirlenen hedeflere ulaşmak için “Ne öğretilim?” sorusuna cevap aranmaktadır (Demirel, 2010:136).

“İçerik hedef davranışlar için bir araçtır; çünkü önce hedef ve davranışların kazandırılmasına yardımcı olacak şekilde içerik düzenlenir” (Sönmez, 2004:110).

İçeriğin seçiminde yeni bilgi birikimlerinin programa dahil edilmesi ve gelişen teknolojiyle ortaya çıkan bilgi patlaması dikkat edilmesi gereken önemli olgulardır (Demirel, 2010:136).

Variş'a (1996:114) göre içerik; olguların ve olayların, ezberlenmek üzere ansiklopedik bir şekilde bir araya getirilmesi değil, yaşam alanlarıyla ilgili bölümlerinin aktif bir çabayla düzenlenmesidir.

İçeriğin düzenlenmesinde farklı yaklaşımlar kullanılmaktadır. Ancak her şeyden önce içerik bazı temel ilkelere göre sıralanmalı, çağdaş, bilimsel, sanatsal ve felsefi bilgiye uygun olmalıdır. En önemlisi de içeriğin hedeflerle tutarlı ve öğrenciler için anlamlı olmasıdır (Demirel, 2010:142). Bunun yanı sıra içeriğin düzenlenmesinde aşamalılık ilkelerine dikkat edilmesi, içeriği oluşturan bilgilerin somuttan-soyuta,

basitten-karmaşığa, kolaydan-zora, birbirinin önkoşulu ve bilinenden-bilinmeyene şeklinde düzenlenmesi gerekir (Tan ve Erdoğan, 2004:11-12).

1.3.3. Öğrenme Yaşantıları

Programın bu boyutu öğretme-öğrenme sürecini ifade eder. Öğrenme yaşantıları yerine eğitim durumları, öğretme-öğrenme aktiviteleri gibi kavramlar da kullanılmaktadır. Sönmez (2004:127) eğitim durumunu, “hedef davranışları öğrenciye kazandırmak için gerekli uyarıcıların düzenlenip işe koşulması” olarak tanımlar.

Eğitim durumları, öğrencilerin istenen hedeflere nasıl ulaşılacağına belirlendiği bir süreçtir. Etkili bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bu sürecin hedef ve içerik öğelerine bağlı iyi planlanması gerekir. Eğitim durumlarının düzenlenmesinde öğretme stratejileri, yöntem ve teknikleri kullanılır. Bu süreçte hedeften haberdar etme, pekiştirme, ipucu, dönüt ve düzeltme gibi etkinlikler kullanılmalıdır (Tan ve Erdoğan, 2004:12).

Bu bölüm daha çok öğretene, ortama, araç-gereçle ve nasıl öğretileceği ile ilgilidir. Öğretim ortamını hazırlamada öğretmene büyük sorumluluk düşmektedir. Öğrenme yaşantılarının daha etkili olabilmesi için tüm değişkenleri dikkate alarak bir planlama yapılması gerekir.

1.3.4. Değerlendirme

Programın değerlendirme boyutunda, programın amaçlarına ulaşmış ulaşmadığı belirlenir. Programın bu boyutunda, “*Ne kadar öğrettik?*” sorusuna cevap aranır (Küçükahmet, 1997: 19).

Eğitimde program geliştirme ile değerlendirme iç içedir. Yapılan değerlendirmelerle elde edilen sonuçlar kullanılarak daha iyi sonuçlara ulaşılmak istenir. Dolayısıyla değerlendirme, program geliştirmede çok önemli bir aşamadır (Varış, 1996:186).

Genel olarak değerlendirme: “Gözlem sonuçlarının bir ölçütü veya ölçütler takımıyla kıyaslanıp bir karara varılması işidir” (Baykul, 1999:3). Yapılan değerlendirmeler sayesinde bireyin hangi hedeflere ulaştığını, hangilerine ulaşamadığını, hangi konuların öğrenilip hangilerinin öğrenilemediğini belirlememize

olanak tanır. Bu sayede öğretme-öğrenme sürecini etkileyen durumların tespiti, yanlış öğrenmelerin düzeltilmesi için bazı bilgileri elde edebiliriz. Sorunların tespitiyle yeniden düzenleme yoluna gidilir ve program elde edilen verilere göre daha etkili olacak şekilde geliştirilmeye devam edilir.

Yönelik olduğu amaca göre üç tür değerlendirmeden söz edilmektedir. Bunlar:

Tanılayıcı değerlendirme: Bu türün amacı, öğrencilerin program uygulanmadan önce neleri öğrenmiş olduklarını ve öğrenme ihtiyaçlarını belirlemektir. Bireyin sahip olduğu Bilişsel davranış, duyuşsal özellik ve psikomotor becerilerini belirlemek üzere yapılır.

Buradan edinilen bilgilere bakarak daha etkili bir program belirlenebilir. Örneğin öğrencilerin sahip oldukları bir özelliğin hedef olarak seçilmesinin önüne geçilebilir. Ayrıca öğretmen öğrencileri seviyelerine göre gruplara ayırabilir ve böylece bireysel farklılıklardan doğabilecek sorunları ortadan kaldırabilir ve öğretimi daha etkili hale getirebilir.

Biçimlendirici değerlendirme: Süreç içerisinde öğrencilerin yaşadığı öğrenme güçlükleri ve yanlış öğrenmeleri belirlemek amacıyla yapılır. Sürekli dönütler sayesinde program sorunlara göre yeniden şekillenir. Geliştirme sürecince öğrenciye biçimlendirici sınavlar uygulanır. Genellikle uzun süren ve biri diğerinin önkoşulu şeklinde aşamalılık ilkesine dayanan konularda yapılan değerlendirme türüdür. Ünite sonlarında hedeflere ulaşma derecesine bakılır ve eksik öğrenmeler tespit edilmeye çalışılır. Burada amaç belirlenen bütün hedef davranışları öğrencilere kazandırmaktır. Bu süreçte, dönüt sistemi yaygın olarak kullanılmaktadır.

Düzyer Belirleyici değerlendirme: Programın uygulanmasından sonra yapılan ve öğrencinin hangi özellik, davranış ve beceriyi edindiğini ölçmeyi sağlayan değerlendirme türüdür. Programın istenen hedeflere ulaşılıp ulaşılamadığını yani programın etkililiğini değerlendirme amacıyla yapılmaktadır. Öğrencinin belirlenen hedeflere ulaşılıp ulaşılamadığı konusunda karar verme işlemidir (Demirel, 2010:194, İşman ve Eskicumalı, 2001:200, Taşdemir, 2000:183-187 ve Varış, 1996:186).

Eğitim, dönüşü olmayan, maliyetli ve uzun zaman alan bir iştir. Her şeyin planlı ve programlı olması istenen amaca ulaşılmasını kolaylaştırır ancak bu yeterli değildir. Değerlendirme olmadan amaçlanan hedefe ne denli ulaşıldığını belirlemek imkansızdır. Ortaya çıkan sonuç gerçekten istenen durum mu? Bu sorunun cevabı değerlendirme

süreci ile verilebilir. Yapılan uğraşların boşa çıkmaması için eğitim sürecinin başından sonuna dek sürekli bir değerlendirmeye tabi olması gereklidir. Kısaca değerlendirme, program geliştirmenin olmazsa olmazıdır.

1.4.Türk Milli Eğitim Sistemi ve İlköğretim

Türk Milli Eğitim sisteminin genel yapısına bakıldığında örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluştuğu görülmektedir. Örgün eğitim kendi içerisinde okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere birbirini takip eden dört farklı süreci barındırır.

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmıştır ve “İlköğretim kurumları: Resmî ve özel ilkokul, ortaokul ve imam-hatip ortaokulları” olarak ifade edilmiştir (Resmi Gazete[RG], 2012).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda:

“İlköğretim kurumları; dört yıl süreli ve zorunlu ilkokullar ile dört yıl süreli, zorunlu ve farklı programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşur. Ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarında lise eğitimini destekleyecek şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçimlik dersler oluşturulur.”ibaresi yer almaktadır (RG, 1973).

28.05.2013 tarihinde yapılan kurul toplantısında alınan 22 sayılı kararla ilköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesinin ortaokul kısmında değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik sonrası ortaokullarda okutulacak dersler şu şekilde belirlenmiştir: Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Yabancı Dil, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Teknoloji ve Tasarım, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Rehberlik ve Kariyer Planlama (Tebliğler Der., 2013, 2669:259).

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi, 25.06.2012 tarihli 69 sayılı İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinde yeni bir ders olarak ilk kez duyurulmuştur (TTKB, 2012). Bu dersle öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini etik değerlere uygun, etkili ve üretken bir biçimde kullanabilmeleri amaçlanmaktadır. Bu genel amacın yanı sıra bazı yeterlikler verilmekte ve dersin sonunda öğrencilerden bu yeterlikleri kazanmaları beklenmektedir.

İlköğretimin amaçları Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 5. Maddesinde verilmiştir (RG, 1973): Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda;

- a) Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirerek onları hayata ve üst öğrenime hazırlamak,
- b) Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslar arası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenebilen birey olma bilincini kazandırmak,
- c) Öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak,
- d) Öğrencileri, kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkılar yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışan, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu yurttaşlar olarak yetiştirmek,
- e) (Değişik:RG-02/05/2006-26156) Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel, bilimsel, sportif ve sanatsal etkinliklerle millî kültürü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,
- f) Öğrencilere bireysel ve toplumsal sorunları tanıma ve bu sorunlara çözüm yolları arama alışkanlığı kazandırmak,
- g) Öğrencilere, toplumun bir üyesi olarak kişisel sağlığının yanı sıra ailesinin ve toplumun sağlığını korumak için gerekli bilgi ve beceri, sağlıklı beslenme ve yaşam tarzı konularında bilimsel geçerliliği olmayan bilgiler yerine, bilimsel bilgilerle karar verme alışkanlığını kazandırmak,
- h) Öğrencilerin becerilerini ve zihinsel çalışmalarını birleştirerek çok yönlü gelişmelerini sağlamak,
- i) (Değişik:RG-02/05/2006-26156) *Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, planlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler olarak yetiştirmek,*
- i) Öğrencilerin ilgi alanlarının ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönelmek,

- j) Öğrencileri derslerde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklerle kendilerini geliştirmelerine ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak,
- k) Öğrencileri ailesine ve topluma karşı sorumluluk duyabilen, üretken, verimli, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunabilen bireyler olarak yetiştirmek,
- l) Doğayı tanıma, sevme ve koruma, insanın doğaya etkilerinin neler olabileceğine ve bunların sonuçlarının kendisini de etkileyebileceğine ve bir doğa dostu olarak çevreyi her durumda koruma bilincini kazandırmak,
- m) *(Değişik:RG-02/05/2006-26156) Öğrencilere bilgi yüklemek yerine, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma yöntem ve tekniklerini öğretmek,*
- n) *(Değişik:RG-02/05/2006-26156) Öğrencileri bilimsel düşünme, araştırma ve çalışma becerilerine yöneltmek,*
- o) Öğrencilerin, sevgi ve iletişimin desteklediği gerçek öğrenme ortamlarında düşünsel becerilerini kazanmalarına, yaratıcı güçlerini ortaya koymalarına ve kullanmalarına yardımcı olmak,
- ö) *(Değişik:RG-02/05/2006-26156) Öğrencilerin kişisel ve toplumsal araç-gereci, kaynakları ve zamanı verimli kullanmalarını, okuma zevk ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamak, ilköğretim kurumlarının amacıdır.*

İlköğretim kurumlarının amaçlarına bakıldığında (1) maddesinde yer alan “Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen... bireyler olarak yetiştirmek,” ifadesi doğrudan bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin genel amacıyla örtüşmektedir. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi ile bu amaca ulaşmak istenmektedir. Diğer amaçların bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının genel özellikleriyle benzer olduğu söylenebilir.

Temel eğitim, toplumun gelişmesi için her bireye temel beceri ve niteliklerin kazandırıldığı eğitim bölümüdür. Toplumun oluşturan bireylerin yaşadığı topluma uyum sağlayabilen ve toplumun kültür birikimini kullanarak gelecekte bu topluma katkı sağlayabilecekleri bireyler olmaları eğitim ile mümkündür. Toplumun üyesi olan her bireyin ihtiyacı olan bilgi ve beceriyi planlı bir şekilde düzenlemek ilköğretim kurumlarının işidir. Eğitim kurumları, toplumsal gelişmeleri hem başlatan hem de yöneten kurumlardır bu sebeple teknolojik gelişmeleri izleyerek, bu teknolojileri

kullanmak ve bunların nasıl kullanıldığını öğretmek eğitim kurumlarının görevidir(Akkoyunlu, 1998).

İnsanoğlu, öğrenmek ve öğretmek istediklerinin daha verimli olabilmesi için teknolojik araç gereçlere ihtiyaç duymaktadır. Teknolojinin yaygınlaşması ile değişimin hızı artmıştır. Bu değişim içerisinde kalıcı öğrenmeler sağlayabilmek için eğitimin bu hıza göre değişimi zorunlu hale gelmiştir. Toplumun ilgi, ihtiyaç ve beklentileri değişirken, amacı toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirmek olan eğitimin de bilgi çağına uygun, bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu öğrencileri yetiştirmesi bir zorunluluk haline gelmiştir (Şimşek, 2002:9).

Türkiye’de bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmaya başlanması 1980’li yıllara uzanmaktadır (Orhun, 2000:2). Zaman içerisinde gelişen bilgisayar teknolojisi, üniversitelerde ve daha sonra da hayatın her alanında kullanılmaya başlanmıştır. Bilginin kapsamının ve hızının değişmesine sebep olan gelişmeler ışığında bilişim teknolojilerini iyi bilen ve bu teknolojileri etkili biçimde kullanarak topluma katkı sağlayacak bireyler yetiştirilmesi ihtiyacı doğmuştur.

Günümüzde hem sosyal hem ekonomik hem de kültürel hayatımız teknolojik gelişmelerden etkilenmektedir. Toplumun her kesiminde ve yaşamın her alanında yaşanan bu değişimden uzak durmak mümkün değildir. Bu şartlarda bilişim teknolojilerini tanıma ve doğru kullanabilme gerekliliği doğmaktadır. Bilişim Teknolojileri eğitim alanında öğretmen ve öğrencilerin işlerini kolaylaştırmakta ve öğrenme-öğretme ortamını zenginleştirmektedir. Bunun yanı sıra büyük bir iş gücü olan Bilişim sektörü de çok hızla büyümekte ve nitelikli eleman ihtiyacı duymaktadır. Bu doğrultuda bilişim eğitiminin bir zorunluluk olduğunu söyleyebiliriz.

Mihver dersler bireyin toplumsal, kültürel, sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Bunun yanı sıra sportif ve sanatsal yönlerini keşfedebildikleri farklı dersler de öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda sunulmuş durumdadır. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi de diğer dersler kadar önemlidir. Yeni doğan bir bebek dünyaya gözlerini açar açmaz bilişim teknolojileriyle karşılaşmakta ve gelişen teknolojiyle büyümektedir. Her an her yerde iç içe olduğumuz bu teknolojileri tanımak, doğru kullanımlarını ve diğer yönlerini öğrenmek büyük bir ihtiyaçtır. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi de bu ihtiyacı karşılamak üzere eğitim sistemimizdeki yerini almıştır.

1.5. Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanılması

Eğitim ve teknoloji insan yaşamını iyileştiren önemli unsurlardır. Bu unsurlar insanın doğal ve sosyal çevresine egemen olma çabasında kullandığı araçlar olmuşturlardır. Eğitim, insanoğlunun doğuştan var olan güçlerini ve yeteneklerini açığa çıkarmaya, daha güçlü, olgun, yaratıcı bir varlık olarak gelişmesine yardımcı olurken, teknoloji de insanoğlunun eğitim yoluyla edindiği bilgi ve becerilerini daha etkili ve sistemli kullanabilmesine yardımcı olmaktadır. Eğitim ve teknolojinin birlikteliğiyle insanoğlu daha güçlü bir yapıya sahip olmaktadır (Alkan, 1994:13).

Günümüzde yaşanan gelişmeler ışığında bilginin hızla değişimi ve çoğalması eğitim sistemlerinde ezberci yapıdan vazgeçilmesini ve eğitim sistemlerinin öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme yönünde gelişmesini zorunlu kılmıştır. Bilgi toplumunu oluşturan bireylerin ihtiyaçlarını karşılamada bilgisayar ve bilgisayara dayalı teknolojileri kullanabilmeleri gerekmektedir. Ülkemizde de gelişmiş ülkelerde de bireylere bu özelliklerin kazandırılabilmesi için eğitim sistemlerinde değişiklikler yapılmaktadır (Kaya:141).

Eğitim alan gençlerin bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu nitelikleri kazanmaları ve bilişim teknolojileri okur-yazarı olabilmeleri için okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim programlarında “Bilgisayar”, “Bilişim Teknolojileri”, “Bilgi ve İletişim Teknolojileri” dersleri zorunlu ya da seçmeli olarak verilmektedir (Keser, 2011:86).

Avrupa ülkelerinin eğitim politikalarında son 30 yılda Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle(BİT) ilgili önemli kararlar yer alınmıştır. Başlarda BİT(Bilgi ve İletişim Teknolojileri)’i öğretim materyali olarak görmezken sonraları kişisel bilgisayarların çoğalması ve günlük hayatın bu denli içine girmesi ile BİT hem bir öğretim materyali hem de okullar arası bilgi ağları olarak eğitimin içine girmiştir. Tüm öğrenci, öğretmen ve diğer çalışanların dijital okuryazar olabilmesi öncelikli hedef olarak belirlenmiştir (Bayrakçı, 2005).

İngiltere’de bilgi teknolojileri hem dersleri destekleyen araç olarak hem de Bilgi Teknolojisi adında ayrı bir ders olarak yer almıştır. Bilgi Teknolojisi dersi, 5-7 yaş grubu çocuklarına haftada 30 dakika, 7-11 yaş grubu çocuklarına ise 45 dakika olarak belirlenmiştir. Bu ders ile öğrencilerin okul içinde ve dışında bilgi teknolojilerinden yararlanmaları ve edindikleri deneyimleri başkalarıyla paylaşmaları amaçlanmaktadır. İngiltere’de derslerde bilgi teknolojisi kullanımında da hızlı bir artış görülmüştür. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimlerinde bilgi teknolojisi dersi zorunlu ders olarak

devam etmektedir. İngiltere gibi İsviçre, İrlanda, Danimarka gibi birçok Avrupa ülkesi de 80'li yıllardan itibaren bilgi teknolojilerini eğitim sistemine dahil etmiş, öğretim sürecinde kullanımını ve ders olarak işlenmesini teşvik etmiştir (Kaya:147).

Ülkemizde ise 1984 yılında üniversitelerin ilgili bölümlerinin öğretim üyeleri ile Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı'ndan yetkililerin oluşturduğu özel ihtisas komisyonun çalışmaları sonucu ortaöğretimde bilgisayar dersinin esasları belirlenmiştir. Okullarda bilgisayar eğitiminin gerçekleştirilmesi için dersi verecek öğretmen yetiştirme gerekliliği ortaya çıkmıştır. Teknik altyapıyı oluşturma ve program geliştirme çalışmaları başlatılmıştır (Alkan, 1984).

1985-1986 öğretim yılında belirlenen bazı lise ve dengi okullarda bilgisayar öğretimi ve bilgisayar destekli öğretimin başlatılması, bu okullarda görev alacak öğretmenlerin yetiştirilmesi, pilot okullarda yapılan uygulama sonuçlarına göre sistemin yaygınlaştırılması konularında, tavsiye kararları alınmıştır (Alkan, 1984).

Ortaöğretime yönelik ilk kez Bilgisayar adı ile bir ders ve bu dersin öğretim programı 1992 yılında hazırlanmıştır (Tebliğler Der., 2000).

Milli Eğitim Bakanlığı okullardaki bilgisayar altyapısı ve bilgisayar derslerinin sorunluluğunu üstlenmek üzere formatör/koordinatör (BİTEFO) öğretmen adı altında öğretmenler yetiştirmeye başlamıştır (Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği[BTE]).

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin Türkiye'de somut projelere dönüşmesi 2003 yılında başlatılan E-Türkiye ve E-dönüşüm Türkiye Projesi ile olmuştur. MEB' in eğitim alanında yapılan çalışmalarını Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü yürütmüştür. Projelerin tamamlanmasıyla birçok okul bilgisayar laboratuvarına kavuşmuş, öğretmen ve öğrenciler bilgisayarla tanışmışlardır. Bu projeler kapsamında öğretim programları değiştirilmiştir ve halen geliştirilmeye devam etmektedir (Bayrakçı, 2005).

Dokuzuncu Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu'nda (Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 2009) Millî Eğitim Bakanlığı, bilişim teknolojilerinin (BT) Türk eğitim sistemine uyarlanabilmesi için öğretim programlarının öğrenci merkezli programlara dönüştürülmesi ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinde kendi başlarına BİT araçlarını kullanarak bilgiye ulaşmalarının sağlanması hedeflendiği belirtilmektedir.

Yapılan toplantılarda alınan kararların nasıl uygulandığı hususunda şöyle bir geçmişe bakmakta fayda var. Türkiye'de ve diğer ülkelerde bilgisayar eğitimine kısaca değinecek olursak; M. Yaşar Özden, BT (Bilişim Teknolojileri) dersinin seçmeli ders olmasıyla ilgili Amerika ve Ukrayna örneklerini sunmuştur. Ukrayna'da 1-8. sınıflarda

“Learning with computers” adlı bir dersin bulunduğunu belirtmiştir. Hafize Keser hem ilköğretim okullarında hem de üniversiteler düzeyinde bilişim teknolojilerine büyük maddi yatırımların yapıldığını ancak bilişim teknolojileri dersinin seçmeli ders olarak yürütüldüğünü belirtmiştir (Karal ve Timuçin, 2010:285).

Eğitimde Çağı Yakalama 2000 Projesi kapsamında sekiz yıllık kesintisiz eğitimle birlikte 1998 yılı içinde her il ve ilçedeki ilköğretim okullarına bilgisayar laboratuvarı kurma kararı alınmış, bu okulların bilgisayar ağına bağlanması sağlanarak ders sırasında öğretmenlerin ve öğrencilerin internetten yararlanmaları amaçlanmıştır (Akkoyunlu ve İmer: 163).

Amerika’da okul öncesi eğitim sürecinde öğrencilere teknolojik materyal olarak eğitsel elektronik oyuncaklar verilmektedir. Anaokulundan 5. sınıfa kadar haftada en az bir ders saati olmak koşulu ile teknoloji dersi bulunmaktadır. İçeriği oldukça basit seviyede bilgisayar kullanımı, internet kullanımı, zararlı yararlı site veya program kavramı, 10 parmak yazma alıştırmaları gibi yıllara yayılmış bir öğretim programı vardır. 6. sınıftan itibaren teknoloji eğitimi biraz daha üst seviyeye çıkararak kollara ayrılır (Bilal Baltalı, Kişisel görüşme, Eylül 2012). Amerikan eğitim sisteminde public school denilen milli eğitim okulları Nation-Wide Technology(Ulus çapında teknoloji) dersi dediğinizde 7 ana başlıkta ders verir. Bunlar:

- 1- Communication and Information (İletişim ve Bilgi)
- 2- Transportation (Ulaşım)
- 3- Construction (İnşaat)
- 4- Medical (Medikal)
- 5- Agricultural and biotechnology (Tarım ve biyoteknoloji)
- 6- Energy and power (Enerji ve güç)
- 7- Manufacturing (Üretim)

Bilgi ve iletişim teknolojileri görüldüğü gibi sadece birinci maddeyi kapsamaktadır. Okullarda genel olarak dersler kış dönemi ya da bahar dönemi şeklinde dönemsel olarak alınır. Ortaokul öğrencileri dönemsel seçmeli olarak bu 7 başlıktan okulun belirlediği sayıda teknoloji dersi alabilmektedir. Örneğin okul idaresi 6-8. sınıflar arası öğrencilere 4 Teknoloji dersi vermişse 3 yıl için, öğrenciler bu 7 başlıktan 4 tanesini seçip kendi kabiliyetlerini keşfedebilirler. Örneğin Pennsylvania’da 3-5. Sınıflar seviyesinde uygulanan “Computer and Information Technology” adlı dersin standartları şöyledir:

1. Identify emerging technologies used for educational and personal success (Eğitsel ve kişisel başarı için kullanılan gelişmekte olan teknolojileri belirlemek.)
2. Identify and demonstrate understanding of ethical, safe, and social online behavior and potential consequences of unethical, unsafe, and inappropriate behavior (Etik, güvenli ve çevrimiçi sosyal davranış ile güvensiz ve uygunsuz davranışın etik olmayan olası sonuçlarını belirlemek ve anlayış göstermek).
3. Describe the purpose, use, and care of peripheral devices of computer systems including input, processing, storage, and output devices (Giriş, işlem, depolama ve çıkış birimleri de dahil olmak üzere bilgisayar sistemlerinin çevre birimlerinin amacını, kullanımını ve bakımını açıklamak).
4. Demonstrate the ergonomically correct use of more sophisticated input Technologies (Daha gelişmiş giriş teknolojilerinin ergonomik açıdan doğru kullanımını göstermek).
5. Intentionally Blank(Boşluk)
6. Intentionally Blank(Boşluk)
7. Create a digital project using appropriate software/application for an authentic task (Özgün bir görev için uygun yazılım / uygulamayı kullanarak dijital bir proje oluşturmak).
8. Intentionally Blank(Boşluk)
9. Intentionally Blank(Boşluk)
10. Intentionally Blank(Boşluk)
11. Use digital media to enhance a content-specific work product (İçerik ağırlıklı bir ürün geliştirmek için dijital ortamları kullanmak).
12. Discuss the characteristics of a credible website (Güvenilir bir web sitesinin özelliklerini tartışmak).
13. Discuss the impact of emerging technologies on a variety of careers (Kariyer çeşitliliği üzerine gelişmekte olan teknolojilerin etkisini tartışmak) (Pennsylvania State Standarts, Web: <http://www.pdesas.org>).

Teknoloji dersi 5-8. Sınıflarda haftada bir zorunlu ders saatine sahiptir. Ayrıca okul sonrası Teknoloji Kulübü gibi çalışmalarla öğrencilere farklı deneyimler de sunulabilmektedir (Bilal Baltalı, Kişisel görüşme,Eylül 2012).

Genel öğrenimi oluşturan derslere “zorunlu dersler” denilmektedir. “Seçimlik ders” kavramı ise farklı konuların varlığıyla ve öğrenenin ilgileri doğrultusunda ortaya çıkar. Dersin seçimlik olması ile öğrencinin meslek ve iş alanlarına hazırlanmasına, öğrencinin bir üst sınıfı, bölümü ya da kurumu etkinlikle izlemesine, ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine yer verilmesine, genel öğrenimi yüzeysel bulan yetenekli öğrencinin belli bir konuda derinleşebilmesine ve kurum amaçlarından bir kısmının gerçekleşmesine yardım eder. Programlara bir iyileştirme çabası olarak eklenen bu derslerin ikinci sınıf ders olarak görülmemesi gerekmektedir (Varış, 1978:93)

Millî Eğitim sistemimizde seçmeli derslerle ilgili alınan kararlar Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nca belirlenmektedir.

Her öğrencinin bireysel farklılıklarına göre, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişmesi eğitimin amaçlarından biridir. Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 3. maddesinde (RG,1973):

“Öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.” İfadesi yer alır. Seçmeli dersler de öğrencilerin bireysel özelliklerine, ilgi ve yeteneklerine göre beceri kazandırma amacıyla öğretim sürecinde yerini almıştır.

Sekizinci Milli Eğitim Şûra’sında (TTKB, 1970) alınan kararlar çerçevesinde birinci devre ortaöğretimde yanlış ve erken bir seçimi önlemek için bu devrede öğretim ihtisaslaşmayacak ancak öğrencilere seçmeli dersler, ders dışı eğitsel ve sosyal faaliyetler, öğretmen-veli ilişkileri, sürekli gözlemler ve rehberlik yolu ile istidat ve kabiliyetlerini anlama, buna göre ya ikinci devrenin çeşitli programlarına yönelme, ya da hayata hazırlanma bakımından yardım edilecektir ve ortaokul programı da, genel kültür veren ortak dersleri ve iş hayatına yönelten seçmeli dersleri veya meslek derslerini kapsayacak şekilde yeniden hazırlanacaktır.

Ortaokul programının genel niteliklerine baktığımızda yanlış ve erken yönelmeyi önlemek ve böyle bir yönelme sonucu normal öğrenim süresini uzatabilecek herhangi bir zaman kaybına yer vermemek için bu kademedeki genel bir öğretim verilir. Ancak öğrencilerin seçmeli dersler, ders dışı eğitsel ve sosyal faaliyetler, öğretmen ve veli ilişkileri, sürekli gözlemler ve rehberlik yolu ile istidat ve kabiliyetlerinin gelişmesi izlenir ve buna göre onlara ortaöğretimin çeşitli programlarına yönelme ve

hayata hazırlanma bakımından yardım edilir (Karar-2). Ortaokul programı, yukarıda sayılan amaç ve görevleri gerçekleştirmek üzere;

1. Öğrencilere temel nitelikte genel kültür kazandıran ortak dersler ile
2. Öğrencinin ihtiyacına ve çevrenin özelliklerine cevap veren seçmeli dersleri ve
3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerinin belirmesine, gelişmesine ve kişiliklerinin oluşmasına yardımcı olan

a) Rehberlik faaliyetlerini ve

b) Eğitsel çalışmalarını kapsar (Karar-3) (TTKB, 1974).

12. Milli Eğitim Şûra'sında okullarda, yöreye ve talebe göre seçmeli programların bulundurulması kararı alınmıştır. Başka bir başlık olarak ele alınan eğitimde yeni teknolojiler konusunda da birçok karar alınmıştır. Yeni teknolojilerin eğitim sistemine girmesinin ve bu süreçte programların çağdaş program geliştirme yaklaşımlarını esas almasının gerekliliğinden bahsedilmiştir (TTKB, 1988).

16. Milli Eğitim Şûrası (TTKB, 1999) nda, “Seçmeli derslerin, öğrencileri ilgi ve yeteneklerini geliştirici, ana meslek alanlarını ve eğitim olanaklarını, mesleki teknik öğretim programlarını tanıtıcı, özendirici bir biçimde düzenlenmesi sağlanmalıdır.” kararı alınmıştır.

1.6. Dersi Veren Öğretmenlerin Yetiştirilmesi

Gelişen teknoloji, eğitimi birçok yönde etkilemektedir. Bu etkiler şu şekilde sıralanabilir: Gelişen teknolojinin bulunduğu ortamda yaşayacak bireylere gerekli yetenekleri kazandırma, ihtiyaç duyulan niteliklere sahip insan gücünü yetiştirme ve teknolojik imkanlardan yararlanma (Alkan,1994:14).

Bilgi ve teknolojinin hızla değişimi eğitim sistemlerinde de değişikliği zorunlu kılmaktadır. Eğitim sisteminde yapılan değişiklikler sadece öğrencilere değil öğretmenlere yönelik de olmalıdır (B. Aydın, 2003:183-185). Nitelikli öğretmen yetiştirme ihtiyacı doğrultusunda Yükseköğrenim Kurulu'nun çalışmalarıyla eğitim fakültelerindeki lisans programlarında günümüz ihtiyaç ve şartlarına uygun iyileştirmeler yapılmıştır.

Günümüzde bilgi toplumunun parçası olacak bireylerin bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi sunma ve iletişim kurma becerileri gibi becerilere sahip olması şart olmuştur. Öğrencilerin yanı sıra eğitiminin önemli

ögelerinden biri olan ve öğrenciyle birebir iletişim halinde olan öğretmenlere bilgisayar okuryazarlığından başlanarak gerekli becerilerin kazandırılması gerekmektedir (B. Aydın, 2003:184).

1.6.1. Eğitim Fakültesi- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Öğretim materyallerinin hazırlanmasında, öğrenme-öğretme ve değerlendirme sürecinde bilişim teknolojilerinden yararlanılmaktadır. Eğitimin bu denli içine giren bilişim teknolojilerinin kullanımı ile eğitim kurumlarında da bu teknolojilere hakim öğretmen ihtiyacı doğmuştur. 200 saatlik kurs programlarından geçirilerek bu ihtiyaç karşılanmaya çalışılmıştır. Formatör olarak görevlendirilen bu öğretmenlerin yeterli olmadığı görülmüş ve ilk olarak 1993 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimi Eğitimi bölümünün altında Bilgisayar Öğretmenliği anabilim dalı ve devamında diğer üniversitelerde BÖTE bölümleri açılmıştır (Karal ve Timuçin, 2010: 284).

1998 yılında Yükseköğretim Kurulu tarafından öğretmen ihtiyacını karşılamak ve nitelikli öğretmen yetiştirmek üzere üniversitelerin eğitim fakültelerinde yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yeni yapılanma sonucu “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE)” bölümleri kurulmuştur. Bu bölümlerin amacı ilk ve orta dereceli okullarda yer alan Bilgisayar derslerini verecek öğretmenlerin yetiştirilmesidir (YÖK, 1998).

Bölümün amaçları arasında;

- İlk ve ortaöğretim kurumları için, temel mesleki bilgi ve becerileri kazanmış bilgisayar öğretmenleri yetiştirmek,
- Öğrenci kitlesinin eğitim düzeyine ve eğitim içeriğine uygun öğretim materyali ve eğitim yazılımı tasarlama, geliştirme, uygulama ve değerlendirme alanlarında donanımlı bilgisayar destekli öğretim uzmanları yetiştirmek yer almaktadır.

Bölüm mezunları bilgisayar öğretmeni ve öğretim teknolojisi unvanına sahip olurlar. Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim öğretim ortamlarında etkili kullanımını sağlamak bilgisayar öğretmenlerinin görevleri arasındadır (Seferoğlu, 2009).

1998 yılında açılan BÖTE bölümü öğretim programlarında Fizik, Biyoloji ve Kimya derslerinin ders saatleri ve kredileri mevcut duruma göre daha yoğun (YÖK, 1998). Milli Eğitim Bakanlığı'nın yapılandırmacı yaklaşıma yönelmesi, eğitim

fakültelerinin çağın gerektirdiği bilgi ve beceriye sahip öğretmen yetiştirme isteği ve mevcut lisans programlarının aksaklıklarının giderilmesi amacıyla lisans programlarında değişikliğe gidilmiştir (YÖK, 2007). Bu değişiklikle bölümün öğretim programında alan derslerinin ve seçmeli derslerin sayısı arttırılmıştır.

İlk mezunlarını 2002 yılında veren BÖTE bölümü öğrencilerinin lisans eğitimleri süresince aldıkları dersler Tablo 1.1’de verilmiştir.

Tablo 1.1 Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Ders Programı

1. YARIYIL	T	U	K	2. YARIYIL	T	U	K
Eğitimde Bilgi Teknolojileri I	3	2	4	Eğitimde Bilgi Teknolojileri II	3	2	4
Temel Matematik I	3	2	4	Temel Matematik II	3	2	4
Okuma ve Yazma Becerilerini Geliştirme I	4	0	4	Okuma ve Yazma Becerilerini Geliştirme II	4	0	4
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	Türkçe II: Sözel İletişim	2	0	2
Kemal Atatürk’ün İlkeleri I	2	0	0	Kemal Atatürk’ün İlkeleri II	2	0	0
Eğitime Giriş	3	0	3	İnternet Ortamında Yazarlık Uygulamaları	3	2	4
3. YARIYIL	T	U	K	4. YARIYIL	T	U	K
Programlama Dilleri I	3	2	4	Programlama Dilleri II	3	2	4
Öğretim Materyali Kullanımı ve Tasarımı	2	2	3	Öğretim Tasarımı	2	2	3
Bilgisayar Donanımı	2	2	3	Eğitimde Grafik ve Animasyon	2	2	3
Temel Fizik I	4	2	5	Temel Fizik II	4	2	5
Eğitim Psikolojisi	3	0	3	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3
Akademik Sözlü Sunum	3	0	3	Seçmeli I	3	0	3
5. YARIYIL	T	U	K	6. YARIYIL	T	U	K
İşletim Sistemleri	2	2	3	Bilgisayar Ağları ve İletişim	2	2	3
Uzaktan Eğitimin Temelleri	2	2	3	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	2	2	3
Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
Çoklu Ortam Tasarımı ve Geliştirilmesi	2	2	3	Bilgisayar Eğitiminde Öğretim Metodları II	2	2	3
Bilgisayar Eğitiminde Öğretim Metodları I	2	2	3	Sınıf Yönetimi	3	0	3
Seçmeli II	3	0	3	Seçmeli III	3	0	3
7. YARIYIL	T	U	K	8. YARIYIL	T	U	K
Proje Yönetimi ve Geliştirilmesi II	1	4	3	Proje Yönetimi ve Geliştirilmesi I	1	4	3
Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5	Web Tasarımı	2	2	3
Rehberlik	3	0	3	Araştırma Yöntemleri	2	0	2
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	3	0	3	Okul Deneyimi	1	4	3
Seçmeli VI	3	0	3	Seçmeli IV	3	0	3
Seçmeli VII	3	0	3	Seçmeli V	3	0	3

1.6.2. Teknik Eğitim Fakültesi - Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü

Teknik eğitim fakültelerinde Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi bölümü bulunmaktadır. Bu bölümden mezun olan öğretmenler öncelikli olarak teknik lise kadrolarına atanmaktadır. İlköğretim kadrolarına da atanma hakkına sahiptirler. Ancak BÖTE bölümü mezunları sadece ilköğretim kadrolarına atanabilmektedir.

Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi bölümü öğrencileri lisans eğitimleri süresince şu dersleri almaktadır:

Tablo 1.2 Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü Ders Programı

1. YARIYIL	T	U	K	2. YARIYIL	T	U	K
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	Okul Deneyimi I	1	4	3
Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	2	2	0	Fizik II	3	1	3
Fizik I	3	1	3	Matematik II	4	0	4
Kimya	3	1	3	Türk Dili II	2	0	2
Matematik I	4	0	4	Atatürk İlkeleri Ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
Türk Dili I	2	0	2	Yabancı Dil II	2	0	2
Atatürk İlkeleri Ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Nesne Yönelimli Programlama. Gir.	2	2	3
Yabancı Dil I	2	0	2	Bilgisayar Donanımı	2	2	3
İş Sağlığı Ve Güvenliği	2	0	2	Elektronik Teknolojisine Giriş	3	2	4
Teknik Resim	2	1	2				
3. YARIYIL	T	U	K	4. YARIYIL	T	U	K
Gelişim Ve Öğrenme	3	0	3	Öğretimde Planlama Ve Değerlendirme	3	2	4
Matematik-III	3	0	3	Mesleki Yabancı Dil- I	3	0	3
Yabancı Dilde Okuma Ve Konuşma	3	0	3	Meslek Matematiği	3	0	3
Devre Analizi	3	2	4	Elektronik Devreler	3	2	4
Mantık Devreleri- I	2	2	3	Mesleki Yazılım Uygulamaları	2	2	3
Bilgisayar Programlama Dili- I	2	2	3	Mantık Devreleri- II	3	2	4
				Bilgisayar Programlama Dili- II	2	2	3
5. YARIYIL	T	U	K	6. YARIYIL	T	U	K
Öğretim Tekn.Ve Materyal Gelişti.	2	2	3	Sınıf Yönetimi	2	2	3
İstatistik	2	0	2	Özel Öğretim Yöntemleri-I	2	2	3
Mesleki Yabancı Dil- II	3	0	3	Ekonomi	2	0	2
Mikrobilgisayar Mimarisi Ve Progr.	3	2	4	İş Hayati İçin Yabancı Dil	3	0	3
Veri Yapıları Ve Algoritmalar	3	2	4	Derleyici Tasarımı	3	0	3
İşletim Sistemleri	3	2	4	Mikro Bilgisayarlı Sistem Tasarımı	3	2	4
Denetim Sistemleri- I	3	2	4	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	2	2	3
				Bilgisayar Organizasyonu	3	0	3
				Ölçme Ve Enstrumantasyon	2	2	3
7. YARIYIL	T	U	K	8. YARIYIL	T	U	K
Okul Deneyimi-II	1	4	3	Rehberlik	3	0	3
Özel Öğretim Yöntemleri-II	2	2	3	Kalite Ve Güvenilirlik	2	0	2
Teknik İletişim	2	0	2	Bilgisayar Ağları- II	3	2	4

Bilgisayar Ağları- I	3	0	3	Web Programlama	2	2	3
Çoklu Ortam Uyg. Ve Web Tasarımı	3	2	4	Bitirme Projesi II (Mezuniyet Tezi)	0	2	1
Yazılım Mühendisliği	2	0	2	Teknik Seçimlik Ders- II	2	2	3
Bitirme Projesi -I	0	2	1	Öğretmenlik Uygulaması (*)	2	6	5
Teknik Seçimlik Ders- I	2	2	3				
TEKNİK SEÇİMLİK DERS-I	T	U	K	TEKNİK SEÇİMLİK DERS-II	T	U	K
Sistem Programlama	2	2	3	Sayısal Entegre Tasarım Dili	2	2	3
Bilgisayar Grafiği	2	2	3	Endüstriyel İletişim Sistemleri	2	2	3
Yapay Zekaya Giriş	2	2	3	Denetim Sistemleri- II	2	2	3
Programlanabilir Mantık Devreleri	2	2	3	Programlanabilir Mantık Denetleyiciler	2	2	3
Elektronik Ticaret Uygulamaları	2	2	3	Sayısal Denetim Sistemleri	2	2	3
Sayısal İşaret İşleme	2	2	3	Robotik	2	2	3
				Süreç Denetimi	2	2	3
				Nesne Tabanlı Programlamada İleri Teknikler	2	2	3
				Endüstriyel İletişim Sistemleri	2	2	3
				Dosya Organizasyonu	2	2	3
				Algoritma Tasarımı Ve Analizi	2	2	3

1.6.3. Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi – Bilgisayar Eğitimi Bölümü

1974 yılında Endüstriyel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okulu olarak kurulan ve 3 Temmuz 1992 tarih ve 3837 Sayılı Kanun ile “Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi” olarak yeniden yapılandırılan fakültede Bilgisayar Eğitimi bölümü ilk kez 1988 yılında açılmıştır.

Bilgisayar Eğitimi Bölümü mezunları ile örgün eğitim kurumlarında bilgisayar ile ilgili dersleri verecek öğretmen ihtiyacını karşılamak amaçlanmıştır. Bölüm mezunları, örgün eğitimin her alanında bilgisayar derslerini verebilecek, kamu ve özel sektörde bilgisayar sistemlerinin kullanıldığı alanlarda çalışabilecek donanıma sahip olmaktadır. Dört yıllık lisans eğitimi süresince alınan dersler genel kültür, pedagojik formasyon ve alan derslerinden oluşmaktadır (ESEF, <http://esef.gazi.edu.tr>).

Bu fakültede Bilgisayar eğitimi bölümü bulunmakta ve bu bölümden mezun olan öğrenciler bilgisayar öğretmenliği kadrolarına atanmaktadır. Bilgisayar eğitimi bölümü öğrencileri lisans eğitimleri süresince şu dersleri almaktadır:

Tablo 1.3 Bilgisayar Eğitimi Bölümü Ders Programı

1.YARIYIL	T	U	K	2.YARIYIL	T	U	K
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I *	2	0	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
Türk Dili I *	2	0	2	Türk Dili II *	2	0	2
Yabancı Dil I *	2	0	2	Yabancı Dil II *	2	0	2
Öğretmenlik Mesleğine Giriş *	3	0	3	Okul Deneyimi I *	1	4	3
Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	1	2	0	Temel Bilgisayar Bilimleri ve C/C++ Programlama Dili	2	2	3
Matematik I	2	2	3	Matematik II	2	2	3
Bilgisayar ve Algoritmalar	3	2	4	Programlamaya Giriş	3	2	4
Bilgisayarda Mantıksal Esaslar	3	0	3	Sayısal Devreler	3	0	3
Bilgisayar Uygulamaları I	2	2	3	Bilgisayar Uygulamaları II	2	2	3
3.YARIYIL	T	U	K	4.YARIYIL	T	U	K
Gelişim ve Öğrenme *	3	0	3	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*	3	2	4
Mesleki Yabancı Dil I *	3	0	3	Mesleki Yabancı Dil II *	3	0	3
Matrisler ve Uygulamaları	2	2	3	Sayısal Çözümleme	2	2	3
Programlama Dilleri I	3	2	4	Programlama Dilleri II	3	2	4
Bilgisayar Bakım ve Onarım	3	2	4	Veri Yapıları	3	2	4
Mikro İşlemciler ve Assembly	3	2	4	Donanım Tasarımı	3	2	4
Bilgisayar Destekli Eğitim ve Uygulamaları	2	2	3	İstatistik I	2	2	3
5.YARIYIL	T	U	K	6.YARIYIL	T	U	K
Öğretim Tek. Ve Mater.Geliştirme*	2	2	3	Sınıf Yönetimi *	2	2	3
Mesleki Yabancı Dil III *	3	0	3	Özel Öğretim Yöntemleri I *	2	2	3
Programlama Sistemleri	3	0	3	Mesleki Yabancı Dil IV *	3	0	3
Nesneye Yönelik Programlama Teknikleri	3	2	4	İşletim Sistemleri	3	0	3
Öğretim Yazılımı Tasarımı I	3	2	4	Uygulama Yazılım Tasarımı	3	2	4
Veri Tabanı Düzenleri	3	2	4	Öğretim Yazılımı Tasarımı II	2	2	3
İstatistik II	2	2	3	Hesap Teorisi Temelleri	3	0	3
				Bilgisayar Mimarileri	3	0	3
7.YARIYIL	T	U	K	8.YARIYIL	T	U	K
Okul Deneyimi II *	1	4	3	Rehberlik *	3	0	3
Özel Öğretim Yöntemleri II *	2	2	3	Öğretmenlik Uygulaması *	2	6	5
Mesleki Yabancı Dil V *	3	0	3	Mesleki Yabancı Dil VI *	3	0	3
Staj Değerlendirme	2	0	2	İnternet Programcılığı	2	2	3
Hesap ve Programlama Dilleri Teor	3	0	3	Mezuniyet Tezi	3	2	4
Görsel Programlama Teknikleri	3	2	4	Bilgisayar Ağları ve Ağ İşletim Sistemleri	2	2	3
Benzetim Yöntemleri	2	2	3	Seçmeli Alan Dersi II**	3	0	3
Veri İletişimi	2	2	3	Seçmeli Alan Dersi II**	3	0	3
Seçmeli Alan Dersi I**	3	0	3				
Seçmeli Alan Dersi I	T	U	K	** Seçmeli Alan Dersi II	T	U	K
İleri Programlama Teknikleri I	3	0	3	İleri Sayısal Yöntemler	3	0	3
Bilgisayarda Grafik	3	0	3	Derleyici Esasları	3	0	3
Bilgisayarda Denetim Teknikleri	3	0	3	Yazılım Teknolojisi	3	0	3
Bilgisayar Öğretiminde İleri Teknikleri	3	0	3	İleri Programlama Teknikleri II	3	0	3
Özel Amaçlı İşlemciler	3	0	3	Yapay Zeka Teknikleri	3	0	3
				Temel Sayısal Elektronik	3	0	3
				Denetim Düzenleri	3	0	3

Bilişim teknolojileri öğretmenliği kadrolarına atanacak öğretmenler yetiştiren üç bölümün ders listeleri incelendiğinde; BÖTE bölümü öğretim programının yapılan değişikliğe rağmen teknik eğitim ve Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültelerindeki bölümlerin öğretim programlarından farklı olduğu görülmektedir. Alan dersleri diğer bölümlere göre sayıca azdır. Ancak 1998 yılından günümüze İlköğretim bilişim teknolojileri dersinin öğretim programları incelendiğinde bölüm mezunlarının lisans öğrenimleri süresince aldıkları birçok dersin ihtiyaç duydukları bilgilere uzak olduğu söylenebilir.

1.7. Program Değerlendirme

Eğitim sürecinde değerlendirme, öğrencinin başarısını değerlendirerek dersin hangi öğrenciler için tekrar edilmesi gerektiğini ve eğitim programlarının etkililiğini belirleme amacıyla gerçekleştirilir (Erden, 1998:9).

Programın tek bir ögesine yönelik değerlendirme program hakkında gerçek fikir edinmek için yeterli değildir.

“Ürünü inceleyici, yan etkileri kollayıcı ve üründeki yetersizlikler ile tersliklerin sebeplerini arayıcı bir yaklaşımla yapılacak değerlendirme sayesinde, eğitim faaliyetlerinin temelindeki sayıtlıların sağlamlık, hedeflerin isabet, durumların etkililik dereceleri hakkında güvenilir kararlar verilebilir” (Ertürk, 1972: 120).

Program değerlendirme; program geliştirme, uygulama ve devam etme sürecinde vazgeçilmez bir ögedir (Ornstein, 2004:328).Uygulanmakta olan programların amaç, içerik, öğretim durumları ve değerlendirme ögelerinde eksiklikler olabilmektedir. Programın uygulanması sonucunda, yetersiz kalan ya da ters işleyen ögelerin olup olmadığı; varsa aksaklıkların programın hangi ögelerinden kaynaklandığını belirlemek ve gerekli düzeltmeleri yapmak amacıyla programın değerlendirilmesi gerekir (Demirel, 2010:193).

Erden’e (1998:10) göre “Program değerlendirme, gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile eğitim programlarının etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlara ve programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir.”

Özetle, bir programın veya öğretim yaklaşımının planlandığı gibi uygulanıp uygulanmadığına karar vermek ve programın önceden belirlenen amaç ve hedeflerine ne derece ulaştığını belirlemede program değerlendirmeden yararlanılır. Program değerlendirme üzerine birçok model bulunmaktadır. Bu modellerden bazılarının açıklanması uygun görülmüştür.

1.7.1. Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli

Geliştirilen farklı program değerlendirme modellerine örnek olan bu model Ralph Tyler tarafından geliştirilmiştir. Bu model kendi program geliştirme modeline dayanmaktadır ve üç ana öğeden oluşmaktadır: Hedefler, Öğrenme yaşantıları ve Değerlendirme. Bu öğeler birbirleriyle sürekli etkileşim halindedirler. Değerlendirmede hem hedeflerin hem de öğrenme yaşantılarının etkiliğine bakılır, ancak modelin merkezinde hedefler bulunur. Öğretimin başında ve sonunda olmak üzere öğrenci davranışlarını iki kez ölçmek gerektiğini savunur (Erden, 1998:11-12).

1.7.2. Metfessel-Michael Değerlendirme Modeli

Metfessel-Michael açıkladıkları değerlendirme süreci sekiz adımdan oluşmaktadır.

- i. Eğitimin içinde olan öğretmen, yönetici, öğrenci ve sıradan vatandaşların dolaylı ya da doğrudan değerlendirme dahil olmasını sağlamalı,
- ii. Genelden özele doğru sıralanan hedeflerin paradigması geliştirilmeli,
- iii. İkinci maddede oluşturulan özel hedefler programda uygulanabilir bir biçime dönüştürülmeli,
- iv. Belirlenen hedefler ışığında, programın etkililiğini öğrenciler üzerinden ölçebilecek ölçme araçları geliştirilmeli,
- v. Programın uygulandığı sürece, test ve diğer uygun araçları kullanarak düzenli gözlemler yapmalı,
- vi. Toplanan bilgiler analiz edilmeli,
- vii. Programı felsefi açıdan değerlendirebilmek için kullanılacak standart ve değerler açıklanmalı,

- viii. Toplanan bilgilere dayanarak programın daha sonra da uygulanabilirliği konusunda öneriler geliştirmek söz konusu olur. Genel hedefler, özel hedefler, yaşantılar ve araç-gereçlerin genel değerlendirmesi yapılmalıdır (Demirel, 2010:196-197).

1.7.3. Provus'un Farklar Yaklaşımı Modeli

Deneysel-pozitivist değerlendirme yaklaşımına en iyi örnek olabilecek modellerden biri Provus tarafından geliştirilmiştir. Model 4 bileşen ve 5 evreden oluşmaktadır.

Bu bileşenler:

1. Program standartlarının tespiti,
2. Program performansının belirlenmesi,
3. Standartlarla performansın karşılaştırılması,
4. Performans ve standartlar arasında farklılık olup olmadığının belirlenmesidir.

Bu program değerlendirme sürecinde, elde edilen farklarla ilgili bilgiler aşama aşama karar verme durumunda olan karar vericilere bildirilir Buna göre karar seçenekleri; sonraki aşamaya gitmek, önceki aşamanın kullanılabilirliğini sağlamak, programı baştan başlatmak ya da performans ve standartları değiştirmek veya programı sonuçlandırmaktır (Ornstein,2004).

Provus'un modeli 5 evreden oluşmaktadır.

1. Tasarım: Program tasarısı daha önceden belirlenen standartlarla karşılaştırılır ve sonuç karar vericilere bildirilir.
2. Oluşturma: Olanaklar, yöntemler, öğrenci davranışları olarak bilinen program öğeleri bu aşamada değerlendirilir ve varsa yine farklar rapor edilir.
3. Süreçler: Öğrenci ve personel etkinlikleri, işlevleri, ilişkileri bakımından değerlendirme yapılır, farklılık varsa rapor edilir.
4. Ürün-Sonuç: Orijinal hedefler göz önünde bulundurularak programın genel değerlendirmesi yapılır. Ürün değerlendirmeye okul-toplum ilişkisi açısından bakılır.
5. Program çıktıları benzer program çıktılarıyla karşılaştırılır. Maliyet-yarar analizleri yapılır. Geliştirilen ve uygulanan yeni eğitim programının

sonuçları, maliyeti(ekonomik, politik ve toplumsal değerler) karşılayıp karşılamadığı araştırılır (Demirel, 2010: 198).

Provus farklar yaklaşımı ile değerlendirme modelini kullanarak planlamadan uygulamaya kadar her aşamada değerlendirme işleminin yapılabileceğini belirtmiştir. Bu çeşit bir değerlendirme sadece okul düzeyinde değil aynı zamanda bölge düzeyinde veya şehir ya da ülke düzeyinde de uygulanabilir (Ornstein,2004).

1.7.4. Stake'in Uygunluk-Olasılık Modeli

Robert Stake formal ve informal değerlendirme arasındaki farklılıkları önemser. Eğitim sürecinde; değerlendirmenin tesadüfi gözlemlerden, sezgisel normlardan, dolaylı hedeflerden ve öznel yargıdan yararlandığını kabul eder, eğitimcilerin daha formal değerlendirme işlemlerini bulmak için çalışması gerektiğini vurgular, elde edilen bilgi anlamlandırılır ve değerlendirilen programa ilişkin yargılara varılır. Bir değerlendirme çalışması planlamak için Stake'in modeli, kullanılan veriler ile planlanan ve ortaya çıkan zıtlıkları belirterek organize bir çerçeve sağlar. Bu model; verileri 3 biçimde düzenler. Model girdileri, süreci ve ürünleri gösterir (Orstein, 2004).

Tasarlanan programla uygulanan programın uygunluğuna bakılır. Bu değerlendirmenin profesyonel bir değerlendirme uzmanı tarafından yapılması gerektiğini savunur. Değerlendirmede kullanılacak bilgiler girdi, süreç ve çıktı(ürün) boyutlarında toplanır. Uygulanan yeni programın bu programı uygulayan kişiler tarafından değerlendirilmesi gerekir. Hedeflenen ve programın sonunda gözlemlenen çıktılar arasındaki benzerliğe ve uyuma dikkat eder (Demirel, 2010: 198).

1.7.5. Stufflebeam'in Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün Modeli

Modelin amacı program hakkında karar verme yetkisine sahip kişilere bilgi vermektir. Planlama, yapılandırma, uygulama ve yeniden düzenleme ile ilgili alınacak kararlar için çevre, girdi, süreç ve ürünün değerlendirilmesi yapılır (Demirel, 2010: 199).

Stufflebeam değerlendirmenin sürekli olması gerektiğini ve elde edilen bilgiler doğrultusunda program ve öğretimle ilgili doğru kararlar alınmasına yardımcı olduğunu savunur (Demirel, 2010: 200).

Bağlam Değerlendirme: Stufflebeam bağlam değerlendirmenin en temel değerlendirme olduğunu iddia eder. Hedeflerin belirlenmesi için bir temel oluşturmak esastır. İlgili ortam tanımlanır, bu ortamla ilgisi olan arzu edilen şartlar ve gerçek şartlar betimlenir, karşılanamayan ihtiyaçlara ve kaçırılmış fırsatlara odaklanılır ve karşılanamayan ihtiyaçların sebebi teşhis edilir. Bağlam değerlendirme gerçek bir durum değerlendirmesidir (Ornstein, 2004).

Girdilerin Değerlendirilmesi: Bu modelin ikinci aşaması olan girdi değerlendirmesi, programın hedeflerine ulaşmak için yararlanılan kaynaklara nasıl ulaşılabileceğini belirlemede bilgi sağlamak için tasarlanır. Girdi değerlendirme uzmanları okulun mevcut kaynakları belirler, programın hedeflerine ulaşmak için seçilen stratejinin hangi araçla uygulanacağına ve hangi planın programda yer alan işlemlerin tasarımını kolaylaştıracağına karar verir (Ornstein, 2004).

Girdi değerlendirmesinde “Hedefler uygun bir şekilde belirlenmiş midir?”, “Hedefler okulun hedefleri ile uyumlu mudur?” “Öğretim stratejileri hedeflere uygun mudur?” gibi birçok soru sorulur (Ornstein, 2004).

Süreç Değerlendirme: Süreç değerlendirmesi programı kontrol ederek ve yöneterek alınan kararları uygulamayı işaret eder. Süreç değerlendirme planlanmış ve gerçekleşen etkinlikler arasındaki uyuma karar vermek için kullanılır. Üç stratejiden oluşur. İlk stratejiye göre, programda hatalara neden olabilecek kaynakları sürekli olarak denetlemek ve tespit etmek eğitimciler için çok önemlidir. İkinci stratejiye göre, program gerçekten uygulanmadan önce program ile ilgili hizmet içi eğitimler planlanıp gerçekleştirilebilir. Üçüncü strateji seçilen kapsam, planlanan öğretim stratejileri ve etkinlikler için belirlenen zaman gibi programın temel işlevlerine vurgu yapar. Böyle bir değerlendirme sayesinde, program ile ilgili tahminde bulunmak, işlemler ile ilgili zorlukların üstesinden gelmek ve önceden programlanmış kararları vermek için proje karar vericileri ihtiyacı olan bilgileri elde ederler (Ornstein, 2004).

Ürün Değerlendirme: Ürün değerlendirme uzmanları uygulanan programın sonunda elde edilen ürünün hedefledikleri başarıya ulaşıp ulaşmadığına karar vermek için veri toplarlar. Programın hedeflerine ne derece ulaşıp ulaşılmadığı, hangi sonuçlara varıldığı ve ihtiyaçların hangi oranda karşılandığı değerlendirme uzmanları tarafından

cevaplandırılması gereken sorulardır. Ürün değerlendirme, program ile ilgili alınan kararların tekrar gözden geçirilmesini sağlar. Ürün değerlendirmesi sonucunda, değerlendirme uzmanları programa devam etmeye ve değiştirip yeniden düzenlemeye karar verebilecek bilgiye sahip olurlar (Ornstein, 2004).

1.7.6. Stufflebeam Toplam Değerlendirme Modeli

Bağlam, girdi, süreç ve ürün değerlendirmesini getirir. Planlama, yapılandırma, uygulama ve geri dönüşüm olmak üzere dört tür karar vermeyi gösterir.

1. Planlama kararları; çevre değerlendirmesinden sonra yapılır.
2. Yapılandırma kararları; girdi değerlendirmesinden sonra yapılır.
3. Uygulama kararları, süreç değerlendirmesini izler.
4. Geri dönüşüm kararları ise geri dönüşüm değerlendirmesinden sonra yapılır. Program sonuçlarını belirtir.

Stufflebeam ve arkadaşlarına göre dört farklı karar verme şekli vardır. Bunlar;

1. Çok bilgi ile küçük değişiklik
  2. Az bilgi ile küçük değişiklik
  3. Çok bilgi ile büyük değişiklik
  4. Az bilgi ile büyük değişiklik
-
1. Hareketli değişim; az bilgiye dayanan büyük değişiklik yapıldığında ortaya çıkar. Bu değişiklikler küçük belirtiler üzerine kurulan yenileştirici çözümlerdir.
  2. Çoğaltıcı değişim; az bilgiye dayalı olarak gerçekleşen bir dizi küçük değişiklikleri gösterir.
  3. Durağan değişim; çok bilgiye dayanan küçük değişikliklerdir. Eğitimde en çok bu değişiklik kullanılır.
  4. Biçin değiştirici değişiklik; çok fazla bilgiyi destekleyen büyük değişikliklerdir (Demirel, 2010:200-201).

1.7.7. Eisner'in Eğitsel Eleştiri Değerlendirme Modeli

Eisner'in modeli yeni programların sonucu olarak zengin ve niteliksel bir eğitim yaşantısı tanımlamak için tasarlanmış eğitimsel eleştiri ve eğitimsel uzmanlık üzerinde durur. Eisner eğitimsel eleştiri modelini işe koşturmak için değerlendiricilerin şu soruları sorması gerektiğini belirtir:

Anahtar etkinlikler nelerdi?

Bu etkinlikler nasıl ortaya çıkmıştır?

Öğretmen ve öğrenciler bu etkinliklere nasıl katıldılar?

Bu etkinliklere katılanların tepkileri neler olmuştur?

Bu etkinliklerin daha verimli olması için neler yapılabilirdi?

Kısaca öğrenciler yeni programdan neler öğrendiler?

Bir yıl boyunca belirli bir okulda yeni programın sonucu olarak neler ortaya çıkmıştır? (Ornstein, 2004).

Eisner, uzman değerlendiricilerin okulda neler olduğuna ilişkin edindiği bilgilerin veli, toplum ve kamu kuruluşlarına iletilmesine izin verilmesini söyler.

Modelin betimleme, yorumlama ve değerlendirme olmak üzere üç boyutu vardır. Betimleme boyutunda eğitimin niteliği ile ilgili özellikler, yorumlama boyutunda, programın uygulanması sonucu ortaya çıkan olayların olası bazı sonuçlarının kestirilmesi ve değerlendirme boyutunda ise betimleme ve yorumlama sonuçlarına göre program hakkında bir yargıya varılır (Demirel, 2010: 201).

1.7.8. Stake'in İhtiyaca Cevap Verici Program Değerlendirme Modeli

Bu modelde eğitim programının değerlendirmesi, program etkinlikleri ve süreçleriyle amaç ve sonuçlarından daha fazla ilgilenir; formal ve standart iletişimden daha çok informal ve doğal olan iletişime dayanır. Değerlendirme uzmanı,

- Programın öyküsünü anlatır,
- Özelliklerini anlatır,
- Müşterilerini ve personelini tanımlar,
- Önemli konularını ve sorunlarını belirtir,
- Başarılarını rapor eder. Değerlendirmecinin programın etkinliği ve içeriği ile ilgili bir plan geliştirmesi gerekir (Demirel, 2010: 201-202).

Stake ihtiyaca cevap verici bir değerlendirme yapmak için değerlendirmecinin programın aktivitelerini ve kapsamını gösteren bir plan yapması gerektiğini savunur. Bu kişi gözlem yapacak, betimlemeler ve tasvirler hazırlayacak ve ürün sergileri yapacak insanlar ayarlamalıdır. Hepimizin belli önyargıları olduğu için hedef kitle belirlenmeli ve onlar için neyin yapmaya değer ve önemli olduğu hakkındaki duyguları ve düşünceleri göz önünde bulundurulmalıdır. Rapor edilen veri hedef kitlenin önyargıları açısından ve onların sonuçlara tepki verme şansı varmış gibi analiz edilmelidir. Bunu yapmak için değerlendirici durumu irdelemeli ve sorular sormalıdır. Birçok katılımcı ve dinleyici savunucu duruma geçebilirler ve değerlendiriciye karşı çıkmamanın ya da ondan uzak durmanın yollarını arayabilirler (Ornstein, 2004).

1.7.9. Demirel'in Analitik Program Değerlendirme Modeli

Model iki boyuttan oluşmaktadır:

- Programın kendisi ve programla ilgili yazılı materyaller
- Programdan etkilenen paydaşların görüşleri

İlk olarak programın analizi yapılarak öğeleri arasındaki ilişkiler incelenir. Programın güçlü ve zayıf yönleri ile uygulamasındaki olanak ve tehditler SWOT analizi yapılarak incelenir. İkinci aşamada ise paydaşların görüşlerinin ayrı ayrı değerlendirilmesi önerilir. Bu görüşler gözlem, görüşme, anket ve testler yardımıyla toplanabilir (Demirel, 2010: 203-204).

İki boyutta gerçekleştirilen değerlendirme sonuçları ile programın geneline ilişkin görüşler sonucunda programın yeterliliğine karar verilir. Bu sonuçlara göre programın uygulanmasına geçilmesi ya da gerek varsa iyileştirmelerin yapılması önerilir (Demirel, 2010: 203-204).

Programın tek bir ögesine yönelik değerlendirme program hakkında gerçek fikir edinmek için yeterli değildir. “ürünü inceleyici, yan etkileri kollayıcı ve üründeki yetersizlikler ile tersliklerin sebeplerini arayıcı bir yaklaşımla yapılacak değerlendirme sayesinde, eğitim faaliyetlerinin temelindeki sayıtlıların sağlık, hedeflerin isabet, durumların etkililik dereceleri hakkında güvenilir kararlar verilebilir” (Ertürk, 1972:120).

Programı değerlendirirken programın öğeleri ve programdan etkilenen kişilerin görüşleri değerlendirilir. Bu değerlendirmeler ışığında programın etkililiğine karar

verilir. Bu araştırmada programı uygulayan öğretmenlerin görüşleri dikkate alınmıştır. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının değerlendirilmesinde BT öğretmenlerinin program hakkında değerlendirmeleri incelenmiştir.

1.8.Bilişim Teknolojileri Dersinin Öğretim Programlarının Tarihsel Gelişimi

“Bilgisayar” Dersi ilk kez 1997 yılında 143 sayılı kararla yayınlanan haftalık ders çizelgesinde yer almıştır (Tebliğler Der., 1997). 4.5.6.7.ve 8. sınıflarda 1 veya 2 saat okul yönetimince seçilebileceği belirtilmiştir. Ders seçmeli iken notla değerlendirme yapılmıştır. 1998 tarihli ve 180 sayılı kararda ise bilgisayar dersinin seçimi, saati vb. ile ilgili bir değişiklik olmazken ders sayısı azalmıştır. Dersin öğretim programı ilk kez yayınlanmıştır (BTE, 2013).

1.8.1. 4-5-6-7-8 Bilgisayar Dersi Programı

Yürütölen çalışmalar sonucunda, Talim ve Terbiye Kurulunun 26.08.1998 tarih ve 180 sayılı kararıyla “İlköğretim haftalık ders çizelgesi seçmeli ders grubunda Bilgisayar dersinin yer almasına ve seçmeli derslere ait öğretim programlarının 1998-1999 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmasına” karar verilmiştir (Tebliğler Der., 1998a).

Seçmeli Bilgisayar Dersi 4-5-6-7-8. Sınıflar Öğretim Programının genel amaçları aşağıda sıralanmıştır:

Bu programla öğrencilerden

1. Bilgisayar kullanmanın pratik metotları hakkında bilgi edinebilme
2. Bilgisayarın tanımı, kullanılma alanları ve gelişimi hakkında bilgi edinebilme
3. Bilgisayarda kullanılan sayı sistemlerini kavrayabilme
4. Bilgisayarın ana birimlerini ve işlevlerini tanıyabilme
5. Bilgisayarın basit olarak kullanılması ve programlanması ile ilgili olarak temel bilgi ve becerileri kazanabilme
6. Bilgisayardan istediği bilgiyi alabilme
7. Bilgisayara istediği bilgiyi yükleyebilme
8. Çok kullanılan bilgisayarlar hakkında genel bilgiler edinebilme

9. Bilgisayarda basit program uygulamalarını yapabilme gibi becerileri kazanmaları beklenmektedir (Tebliğler Der., 1998b).

1.8.2. 1-8 Bilişim Teknolojileri Dersi Programı

Öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmek adına yeni bir yaklaşım olan yapılandırmacılığın eğitim sistemimize girmesi ile öğretim programlarında değişiklik yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Öğrenme öğretme stratejileri öğretmen merkezli öğrenci merkezli hale gelmiştir. Bu yapıya uygun olarak 2004 yılından itibaren yeni öğretim programları geliştirilmeye başlanmıştır.

Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 14/07/2005 tarihli kararı gereği seçmeli derslerin notla değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir. Ayrıca ders saati 1-8. Sınıfların tümünde 1 saat olarak belirlenmiştir (Tebliğler Der., 2005).

İlk olarak 2006 yılında “İlköğretim Seçmeli Bilgisayar (1–8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı”nın 1, 2 ve 3. sınıflarına ait bölümünün 2006–2007; 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarına ait bölümünün ise 2007–2008 Öğretim Yılından itibaren uygulanmasına” karar verilmiştir (Tebliğler Der., 2006).

17. Milli Eğitim Şûrası (TTKB, 2006)'nda da ilköğretimde seçmeli ders sayısının artırılması ve seçmeli beceri dersleri dışındaki derslerin notla değerlendirilmesi kararları alınmıştır. Ancak bu karar BT dersini etkilememiştir.

09/07/2007 tarihli 131 sayılı kurul kararı ile “İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi”ne göre “Bilgisayar” dersinin adının “Bilişim Teknolojileri” olarak değiştirilmesi sebebiyle derse ait öğretim programındaki adı da “Bilişim Teknolojileri” olarak değişmiştir (Tebliğler Der., 2007).

Bu öğretim programı ile öğrencilerden ofis uygulamalarını en iyi şekilde kullanabilmeleri, küçük programlar yazabilmeleri, internetteki bilgiye ulaşmada seçici davranmaları gerektiği gibi birçok kazanımın gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir (BTE).

BT öğretim programının vizyonu:

Gelişen teknoloji ile her alanda karşılaşılan bilişim teknolojilerini ülkesinin gelişimi için kullanan bilişim teknolojileri yeterliliğine sahip bireyler yetiştirmektir (Tebliğler Der., 2006:5).

Programın içerik ögesi, öğrenme alanlarından oluşmuştur. Bu durum içeriğin önceki programa göre daha nesnel, kapsayıcı olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin o

an gerekli olan becerileri değil teknolojinin değişimine uyum sağlayabilmeleri için gerekli olan becerileri kazanmaları hedeflenmiştir (Kabakçı, Kurt ve Yıldırım, 2008: 519).

Bu amaca ulaşabilmek için öğretim programının içerik ögesi aşağıda verilen 5 temel öğrenme alanı üzerine oluşturulmuştur.

1. Temel İşlemler ve Kavramlar
2. Bilişim Teknolojileri'nin Kullanımı
3. Bilişim Teknolojileri'nde İleri Uygulamalar
4. Bilişim Teknolojileri'nde Bilimsel Süreç
5. Bilişim Teknolojileri Etiği ve Sosyal Değerler (Tebliğler Der., 2006).

Programın hazırlanmasında etkinlik tabanlı yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımı esas alınmış, sarmal programlama yaklaşımı ile yukarıda verilen 5 öğrenme alanı bütün program içine yayılmıştır (Tebliğler Der., 2006: 17). Programla kazandırılmak istenen bilgi ve beceriler ile konuların kapsamı üst basamaklarda genişlemiştir.

Hazırlanan program 1,2 ve 3. Basamak Temel; 4 ve 5. Basamak Orta; 6,7 ve 8. Basamak İleri olmak üzere 3 seviyeden oluşmuştur. Basamak kavramı sınıf seviyesine karşılık gelmemektedir. Dersin seçmeli olması sebebiyle öğrenci bu dersi herhangi bir sınıfta ilk kez alıyor olabilir ve aynı öğretim yılı içinde birden fazla basamak seçilebilir (Ş. Aydın, 2009: 47). Bu durumda öğretmen, öğrencilerin önbilgilerine, daha önce bu dersi alıp almadıklarına bakarak basamak seçimi yapacaktır. Her seviyenin tamamlanmasından sonra öğrencilerden bazı becerileri göstermeleri beklenmektedir.

Bilişim teknolojileri öğretim programına göre MEB tarafından BT öğretmen kılavuz kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve bu kitaplarda yer alan etkinliklerin ve kitapların elektronik ortamdaki hallerinin bulunduğu CD'ler hazırlanmıştır.

Kuzu ve Yıldırım(2008) tarafından yapılan “Bilişim Teknolojileri Öğretim Programına Yönelik Hazırlanmış Öğretmen Kılavuz Ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Uygunluğuna İlişkin Bilgisayar Öğretmenlerinin Görüşlerinin Belirlenmesi” isimli araştırmada öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitaplarının uygun olduğuna dair genel olarak olumlu görüşler ortaya konmuş, ancak olumsuz görüşler doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir:

“• Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan öğretme öğrenme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılan etkinliklerin öğrencilerin gelişim düzeyleri ile uygunluğu yeniden gözden geçirilebilir.

- Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan öğretme öğrenme süreçlerinin farklı öğrenme biçimi ve gereksinimlerine sahip öğrencilere uygun etkinlikler içerecek şekilde yeniden gözden geçirilebilir.
- Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan öğretme öğrenme süreçlerinin öğrenciyi araştırmaya yönlendirecek şekilde yeniden gözden geçirilebilir.
- Öğretmen kılavuz kitaplarında öğrenmenin sağlanması için verilen etkinlik sayısı artırılabilir.
- Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan değerlendirme süreçlerinde çevrimiçi öğrenme ortamlarında yapılan etkinliklere yer verilebilir.
- Öğrenci çalışma kitaplarının yanında öğrenciler için kılavuz olacak bir kitap hazırlanabilir.”

2010 yılında yapılan değişiklikle ilköğretim okulları haftalık ders çizelgesinde bilişim teknolojileri dersi 6,7 ve 8. Sınıflarda seçmeli bir saat olarak belirlenmiştir(Tebliğler Der., 2010). “2010–2011 Öğretim yılında seçmeli bilişim teknolojileri dersini 1–5. sınıflarda seçmiş olan okullar, serbest etkinliklerin ders saatleri içerisinde bu dersi işleyeceklerdir. Basım ve dağıtımı yapılan ders kitapları kullanılacaktır.” açıklaması yer almıştır. Yapılan bu değişiklikle 2010–2011 eğitim-öğretim yılında 1-5. Sınıflarda seçilen bilişim teknolojileri dersi sınıf öğretmenleri tarafından verilmiştir.

1.8.3. 5-8 Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programı

Eğitim sistemleri günün şartlarına ne kadar uygunsa, bu sistemlerin toplumun ihtiyaçlarına uygun ve toplumla uyumlu bireyler yetiştirmesi o denli mümkündür. Ancak güncel olmayı başaran, dinamik bir eğitim sistemi ile güçlü bir toplum ve gelecek oluşabilir.

Teknolojinin eğitimde kullanımıyla bilgi toplumu olma hedefine ulaşılması amaçlanmaktadır. Ülkemizde de bu amaçla teknolojinin eğitimde kullanımına yönelik bazı projeler gerçekleştirilmektedir. Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulamaya konan FATİH projesi ile Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan (2006-2010) Bilgi Toplumu Stratejisi (RG, 2006)’nde yer alan “Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı

sağlanacaktır.” hedefine ulaşılması amaçlanmaktadır. Bu proje kapsamında, tüm eğitim kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısı oluşturulup, öğrencilere bu mekanlarda bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliği kazandırılacak ve bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim programları geliştirilecektir. Yapılan çalışmalarla Bilgi toplumuna dönüşümün sağlanması istenmektedir.

Fatih Projesi Çalıştay Raporu (2012)’ nda ülkemizde verilen bilişim eğitiminin ofis uygulamalarının yanı sıra programlama ve tasarım üzerine yoğunlaşılması ve öğrencilerin yeni teknolojileri kendi kendine öğrenebilmeleri ve yeni teknolojilere uyum sağlamayı öğrenmeleri gerektiği savunulmuştur. Raporda PISA sonuçlarına göre gelişmiş ülkelerin bilgisayar bilimi üzerine yoğunlaştıkları da aktarılan bilgiler arasındadır.

Bu açıklamalar doğrultusunda bilişim teknolojileri dersinin zorunlu dersler kapsamına alınıp, her ne kadar yeni eğitim anlayışına göre hazırlanmış olsa da dersin öğretim programının günün koşullarına daha uygun hale getirilerek yeniden düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir (Fatih Projesi Çalıştay Raporu, 2012).

25/06/2012 tarihli 69 sayılı ilköğretim kurumları (İlkokul ve Ortaokul) haftalık ders çizelgesinde Bilişim Teknolojileri ve Yazılım adında yeni bir ders olarak Fen Bilimleri ve Matematik grubu seçmeli dersleri arasında 5,6,7 ve 8 sınıflarda haftada 2 saat olarak uygulanması kararı alınmıştır (Tebliğler Der., 2012a). Daha önce öğretmenler kurulunca seçilen bu ders, 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren veliden alınan dilekçe yoluyla sadece 5. Sınıflarda seçilmiştir.

28/05/2013 tarihinde alınan 22 sayılı kararla, ilköğretim kurumları (İlkokul ve Ortaokul) haftalık ders çizelgesinin ortaokul kısmında değişiklik yapılmış ve bilişim teknolojileri ve yazılım dersi 5 ve 6. Sınıflarda zorunlu dersler arasına girmiştir (Tebliğler Der., 2013). 7 ve 8. Sınıflarda bir önceki karardaki gibi haftada iki saat olması ve velilerden alınan dilekçe yoluyla dersin seçilmesi uygun görülmüştür. Dersin zorunlu dersler arasına girmesiyle 5 ve 6. Sınıflarda notla değerlendirme yapılabilmektedir.

05.09.2012 tarihli 150 sayılı karar ile Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanmıştır (TTKB, 2012). Bu program standart tabanlı program anlayışına uygun olarak geliştirilmiştir. Program şu alt başlıklardan oluşmaktadır ve bu alt başlıklara göre incelenecektir:

1. Standart Tabanlı Öğretim Programı

2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenme Düzeyleri ve Boyutlar
3. Öğrenci Merkezli (Süreç, Alternatif, Otantik) Değerlendirme Yaklaşımları
4. “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersinin Genel Amacı ve Yeterlikler
5. Performans Göstergeleri: Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Başarılı Kullanımı Konusunda Öğrencilerden Beklentiler
6. “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersi için Öğrenme Alanları
7. Çerçeve Program: Farklı Düzeyler için Kazanımlar
8. Öğrenim Etkinlikleri ve Ölçme-Değerlendirme için Örnekler
9. Rubrik, Dereceleme Ölçeği ve Kontrol Listesi için Örnekler

1.8.3.1.Standart Tabanlı Öğretim Programı

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı standart tabanlı program anlayışına göre hazırlanmış olup, dünya çapında yapılan araştırmalar incelenerek teknoloji standartları değerlendirilmiş ve ülkemize en uygun haliyle bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin bilgi ve becerileri ifade eden standartlar belirlenmiştir.

“Eğitim alanında standartlar, nitelikli bir eğitim için temel olan bilgi ve yeterlikler dizisini tanımlar” (Tebliğler Der., 2012:5). Eğitim standartları ülke çapında öğrencilerin ne yapabildiğini, ne bildiğini ve ne anladığını belirler. Öğretmenler bu standartları en iyi şekilde karşılamak için öğretim stratejileri uygulayabilir, öğretim programları tasarlayabilir, mesleki gelişim etkinlikleri seçebilir ve değerlendirme uygulamaları geliştirebilirler (Moseley, 2012:5). Steiner (2012) standartların, öğrencilerin neleri bilmesi ve yapabilmesi gerektiğini belirtir.

Moseley (2012:6)’e göre standartlar ülke çapında, bölgesel, ilçe veya okul düzeyinde öğretme-öğrenme hedefleri sağlar. Standartlar içerik standartları ve öğrenme standartları olarak ikiye ayrılır. İçerik standartları belirli bir disipline ait bilgi ve becerileri kapsar, öğrenme standartları ise, belirli bir içeriğe ait olmayan süreç ve becerileri kapsar. Standartlar, çeşitli disiplinlerden gelen en önemli bilgi ve becerileri belirler ve sık sık yeni ve farklı değerlendirme biçimini gerektirir.

Standart tabanlı bir öğretim programının hazırlanmasında izlenen adımlar Solomon (2009) tarafından belirlenmiştir ve bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programında (TTKB, 2012:5) şu şekilde aktarılmıştır:

- Standartlara karar vermek
- Öğrencilerin özellikle bilgi ve beceri boyutunda beklenen performanslarını belirlemek
- Öğretim etkinliklerini tasarlamak
- Ölçme ve değerlendirme araçlarını tasarlamak veya seçmek.

1.8.3.2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenme Düzeyleri ve Boyutlar

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) okuryazarlığı, bilgi toplumunun içinde bilgiyi oluşturmak, bilgiye erişmek, bilgiyi yönetmek, değerlendirmek ve bütünleştirmek üzere iletişim araçlarını, dijital teknolojiyi ve ağları kullanmaktır (ETS, 2007: 2). ETS (2007:3) tarafından bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığı ile ilgili şu tanımlamalar yapılmıştır:

1. Erişim: Bilginin nasıl alınacağını bilme.
2. Yönetim: Mevcut sınıfsal ya da kurumsal düzeni uygulama.
3. Entegrasyon: Yorumlama ve bilginin yeniden sunumu.
4. Değerlendirme: Bilginin niteliği, uygunluğu, kullanışlılığı ya da etkinliği hakkında yargıda bulunma.
5. Oluşturma: Bilgiyi uyarlayarak, uygulayarak, tasarlayarak, keşfederek ya da yazarak bilgi üretme.

Dijital Okur-Yazarlık Konusunda California (2008 Akt: TTKB, 2012) ise 6 boyutta yeterlik düzeyi belirlemiştir:

1. Erişim,
2. Yönetim,
3. Entegrasyon,
4. Değerlendirme,
5. Oluşturma ve
6. İletişim.

Program kapsamında yeterlik düzeyleri olarak Fraillon ve Ainley (2011) tarafından yapılan sınıflandırma temel alınmıştır. Fraillon ve Ainley (2011) çalışmalarında bilgisayar ve bilgi okur-yazarlığını “bir bireyin bilgisayarı araştırma, oluşturma ve iletişim amacıyla evde, okulda, işte ve toplum içerisinde kullanabilme

becerisi” olarak tanımlamışlardır (Akt: TTKB, 2012). Yeterlik düzeyleri temel, orta ve ileri olmak üzere üç aşama ve her aşamada iki düzey olarak ele alınmıştır.

Fraillon ve Ainley (2011)’in sınıflandırmasına paralel olarak “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” dersi öğretim programında standartlara dayalı olarak kazanımlar oluşturulmuştur. Bu süreçte Tomei’nin teknoloji alanı için oluşturduğu taksonomi de dikkate alınmıştır. Tomei’nin Taksonomisinde: Okuryazarlık, İşbirliği, Karar verme, Yayılma, Bütünleştirme ve Teknoloji düzeyleri bulunur(Tomei, 2005, Akt:TTKB, 2012).

Tablo 1.4 Tomei'nin Taksonomisi

Taksonomi Düzeyi	Teknoloji Taksonomisi'nin Düzey Tanımları
Okuryazarlık Teknolojiyi Anlama	Teknoloji, bilgisayarlar, eğitim programları, ofis verimliliği, yazılım, İnternet ve bir öğrenme stratejisi olarak tüm öğelerin karşılıklı etkileşiminin etkililiği hakkında öğretmen ve öğrencilerden en alt düzeyde beklenen yeterlik
İşbirliği Fikirleri paylaşma	Kişiler arası etkili iletişim için teknolojiyi kullanma becerisi
Karar verme Problem çözme	Teknolojiyi, yeni ve somut durumlarda analiz ile değerlendirme yapmak ve karara varmak için kullanma becerisi
Yayımla Teknolojiyle öğrenme	Mevcut teknolojinin özgün öğrenme durumları için tanımlanması, kullanımı ve uygulanması
Bütünleştirme Teknolojiyle öğretim	Teknolojiye dayalı yeni materyaller oluşturma, bu mümkün olmadığı takdirde öğretim için farklı teknolojileri bir araya getirme
Teknoloji Teknoloji kullanımını değerlendirme	Teknoloji kullanımının evrensel etkisini, paylaşılan değerlerini ve sosyal doğurgularını değerlendirme ile teknoloji kullanımının öğretim ve öğrenme üzerindeki etkisini değerlendirme becerisi

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programı için düzeyler ve düzeylere uygun kazanımlar belirlenirken Fraillon ve Ainley (2011) ile Tomei (2005) tarafından önerilen her iki sınıflandırmaya da uygun olması sağlanmaya çalışılmıştır. Program için belirlenen düzeyler Tablo 1.5'te verilmiştir.

Tablo 1.5 Programın Düzeyleri

Düzey	Açıklama
Temel I	Bilişim teknolojilerini kavrama
Temel II	Bilgiye erişme ve değerlendirme
Orta I	Bilgiyi yönetme
Orta II	Bilgiyi dönüştürme
İleri I	Bilgiyi oluşturma
İleri II	Bilgiyi paylaşma

Öğretmenler öğrencilerin hangi düzeylerde olduklarını belirleyerek, öğrencileri buldukları düzeyden daha ileriye taşımayı hedefleyecektir. Yeni programda 1-8 Bilişim Teknolojileri öğretim programındaki basamak sistemi gibi bir sistemin olmadığı görülmektedir. Yeni programda sınıf seviyesine karşılık gelen bir konu bütünü ya da seviye yoktur. Öğretmen öğrencilerin seviyesine göre düzeyler ve güncel konu seçimleri yapabilecektir. Öğrencinin mevcut durumu tespit edilip, en üst seviyeye ulaşmasını sağlamak esas amaç olarak görülmektedir.

1.8.3.3.“Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersinin Genel Amacı ve Yeterlikler

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi ile öğrencilerden bilgi ve iletişim teknolojilerini etik değerlere uygun, etkili ve üretken bir biçimde kullanabilmeleri beklenmektedir.

Dersin genel amacı ilköğretim programının amaçlarından “Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, planlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler olarak yetiştirmek” ile örtüşmektedir.

“Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersi Kapsamında Kazandırılması Hedeflenen Bilgi, Beceri ve Değerlere İlişkin Yeterlikler

Uluslararası standartlar incelenmiş ve ülkemize uygun yeterlikler bu standartlar esas alınarak belirlenmiştir. Programda verilen yeterlikler şu şekildedir (TTKB, 2012):

1. Bilişim Okur-Yazarlığı

- Bilgi ve iletişim teknolojilerini doğru ve güvenli biçimde kullanmak için gerekli olan temel bilgi ve becerileri sergileyebilir.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kültürel-sosyal açıdan bireysel ve toplumsal katkıları konusunda bilinçlenebilir ve olumlu tutum geliştirebilir.
- Yaşam boyu öğrenme ve bağımsız öğrenebilme konusunda kişisel sorumluluk alabilir.
- Bilişim etiği, gizlilik ve güvenlik konularında duyarlı davranabilir.

2. Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme

- Bilişim araçlarını kullanarak etkili iletişim kurabilir, fikir ve projelerini gerçekleştirebilir.
- Bilgi ve fikirlerini farklı hedef kitlelerin anlayacağı biçimde düzenleyip medya aracılığı ile paylaşabilir.
- Farklı gruplarla iletişim kurarak sanal ortamlara ilişkin sosyal ve kültürel anlayış geliştirebilir.
- Sosyal medyayı etkili biçimde kullanabilir ve yönetebilir.

3. Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma

- Bilgiye erişebilir, bilgiyi analiz edebilir ve bilgiden bilgi üretmenin gücünü ve önemini kavrayabilir.
- Bilgiyi yapılandırma süreçlerinde farklı araç ve yaklaşımları kullanabilir.
- Çeşitli sanal ortamları, medya ve yazılım türlerini kullanarak ortak ürün ve projeler üretebilir.

4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme

- Bir problemi çözmek ve projeyi gerçekleştirmek için strateji geliştirebilir, çözüm üretirken farklı bakış açılarını ve yaklaşımları kullanabilir.
- Yazarlık ve programlama dillerini tanıyabilir, en az bir yazarlık/ programlama dilini etkili biçimde kullanabilir.
- Sistemleri ve konuları incelemek için model, benzeşimler ve canlandırmalar oluşturabilir.

Öğretim programının amaçları Bilgi, Beceri ve Değerlere İlişkin dört başlık altında verilen yeterlilik ifadelerinden oluşmaktadır. Bu bölümde yeterlilik ifadeleri genel amaçları yansıtmaktadır.

Yukarıda uluslararası standartlara göre belirlenmiş dört ana yeterliliğe göre oluşturulan alt öğrenme alanlarına karşılık gelecek şekilde farklı düzeylerde örnek kazanımlar paylaşılmıştır.

Tablo 1.6 Çerçeve Program: Farklı Düzeyler için Kazanımlar

□ Standartlar Düzeyler	1. Bilişim Okur-Yazarlığı 1.1. BİT □'in Günlük Yaşamdaki Önemi
Temel I Düzey: Bilişim teknolojilerini kavrama	<ul style="list-style-type: none"> . Bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını listeler. . Bilişim teknolojilerin günlük hayatımızdaki kullanım amaçlarını açıklar. . Bilişim teknolojilerin günlük hayatımızdaki önemini açıklar.
Temel II Düzey: Bilgiye erişme ve değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> . Belirli bir amaç için kullanılması gereken Bilişim teknolojisine karar verir. . Farklı teknolojilerin olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirir. . Verilen bağlamda bilginin uygunluğunu değerlendirir.
Orta I Düzey: Bilgiyi yönetme	<ul style="list-style-type: none"> . Bilgi yönetim kavramını tanımlar. . Günlük yaşamda bilgi yönetiminin önemini açıklar. . Bilgi kirliliği konusunda duyarlı davranır.
Orta II Düzey: Bilgiyi dönüştürme	<ul style="list-style-type: none"> . Bilgiyi dönüştürme kavramını tanımlar. . Bilgi dönüştürme araçlarını listeler. . Ulaşmak istediği amaç doğrultusunda bilgiyi dönüştürmenin önemini açıklar. . Bilginin farklı biçimlerde sunulabildiğinin farkına varır.
İleri I Düzey: Bilgiyi oluşturma	<ul style="list-style-type: none"> . Günlük yaşamda bilginin BİT aracılığıyla oluşum sürecini açıklar. . BİT araçları ile oluşturabileceği bilgi türlerini açıklar. . BİT araçları ile bilgi oluşturma basamaklarını listeler. . Belirlenen bir konuda BİT araçlarını kullanarak bilgi oluşturur.
İleri II Düzey: Bilgiyi paylaşma	<ul style="list-style-type: none"> . BİT araçları kullanarak oluşturduğu bilgiyi paylaşma biçimlerini açıklar. . Bilgiyi paylaşmanın önemini ve yararlarını açıklar. . Oluşturduğu bilgiyi paylaşır. . Belirli bir konu için bilgiyi uyarlar.

Tablo 1.5’te 1. “Bilişim Okur-Yazarlığı” standardının “BİT’ in Günlük Yaşamdaki Önemi” isimli alt öğrenme alanının örnek kazanımları altı farklı düzeyde verilmiştir. Öğretmen öğrencilerin dersi daha önce alıp almama durumlarına göre ya da önbilgilerini ölçerek uygulayacağı seviyeyi seçebilir.

2006 yılında uygulamaya konan 1-8. Bilişim Teknolojileri dersi programında 1’den 8’e kadar basamaklar bulunurken, öğretmen çevre koşullarına ve öğrencilerin önbilgilerine bakarak hangi basamağı seçeceğine karar verebilmekte idi. Sarmal programlama yaklaşımıyla hazırlanan bu programda üst basamaklarda içerik ögesinin kapsamı artmakta, kazanımlar da üst düzey becerileri kazandırmaya yönelik olarak değişmekte idi.

1.8.3.4. “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” Dersi için Öğrenme Alanları

Programda bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin içerik ögesine ilişkin olarak örnek öğrenme alanları verilmiş, ancak bu öğrenme alanlarıyla sınırlı kalınmaması uyarısında bulunulmuştur. Öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine bakılarak yeni öğrenme alanlarının eklenebileceği, örnek olarak verilen öğrenme alanlarının ise gerektiğinde güncellenebileceği bilgisi yer almaktadır. Bu açıklama doğrultusunda programın öğretmen ve öğrenciye esneklik tanıdığı söylenebilir.

Öğretim programında verilen örnek öğrenme alanları:

1. Bilişim Okur-Yazarlığı

1.1. BİT’in Günlük Yaşamdaki Önemi

1.1.1. BİT’in Önemi

1.1.2. BİT’in Kullanıldığı Alanlar

1.1.3. BİT Kullanırken Nelere Dikkat Etmeliyiz?

1.1.4. BİT Kullanımı ve Sağlık

1.1.5. Ergonomi

1.2. BİT’in Sosyal ve Kültürel Katkıları

1.2.1. Bilgi Toplumu

1.2.2. Dijital Vatandaşlık (e-devlet, banka uygulamaları vb.)

1.3. BİT’in Temel Kavramları

1.3.1. BİT’in Ürünleri

- 1.3.2. BİT Çeşitleri
- 1.3.3. Donanım ve Yazılım Teknolojileri
- 1.4. BİT’ni Kullanma ve Yönetme
  - 1.4.1. Teknoloji ile Tanışalım
  - 1.4.2. İşletim Sistemi
  - 1.4.3. Dosya Yönetimi
  - 1.4.4. Faydalı Programlar
- 1.5. BİT’in Gizlilik ve Güvenlik Boyutları
  - 1.5.1. Bilgi ve Veri Güvenliği
  - 1.5.2. Virüsler ve Diğer Zararlı Yazılımlar
  - 1.5.3. Kişisel Mahremiyet ve Taciz
- 1.6. BİT’ni Kullanırken Etik ve Sosyal Değerler
  - 1.6.1. İnternet ve BİT Kullanım Kuralları
  - 1.6.2. Telif Hakları ve Dijital Yazarlık
  - 1.6.3. Bilişim Suçları

2. Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme

- 2.1. İnternet ve İletişim
  - 2.1.1. İnternet’e Bağlanmak İçin Neler Gereklidir?
  - 2.1.2. Bilgisayar Ağları
- 2.2. İletişim Araçları (e-posta, forum, sohbet, sesli-görüntülü konferans vb. güncel teknolojiler)
- 2.3. Bilgi Paylaşımı için Araçlar
  - 2.3.1. İşbirlikli Yazarlık (Ör: Viki)
  - 2.3.2. Çoklu Ortam Paylaşımları (Ör: YouTube, Flickr)
  - 2.3.3. Web Günceleri (Ör: Bloglar)
  - 2.3.4. Etiketleme ve Sosyal İmlleme (Ör: Delicious)
  - 2.3.5. Sosyal Medya Kullanımı (Ör: Facebook, Twitter vb.)
  - 2.3.6. Dijital Kimlik Oluşturma (Ör: LinkedIn)
- 2.4. Proje Oluşturma ve Yönetimi (planlama ve aşamalar vb.)

3. Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma

- 3.1. BİT'ini Kullanarak Bilgiye Ulaşma ve Biçimlendirme (web tarayıcıları, eklentiler, arama motorları, ansiklopediler, çevrimiçi kütüphaneler ve sanal müzeler vb.)
- 3.2. Metin Tabanlı İçerik Oluşturma Araçları (çevrimiçi ve çevrimdışı yazılımlar vb.)
- 3.3. Hesaplama, Grafik ve Veri Oluşturma Araçları (çevrimiçi ve çevrimdışı elektronik tablolar, grafik hazırlama teknikleri, veri işleme vb.)
- 3.4. Çoklu ortam Uygulamaları (çevrimiçi ve çevrimdışı sunu, video, ses, animasyon ve 2D/3D çizim araçları vb.)

4. Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme

- 4.1. Problem Analiz ve Çözme Yaklaşımları
- 4.2. Algoritma ve Strateji Geliştirme (algoritma oluşturma mantığı, sözde kod, akış şemaları vb.)
- 4.3. Programlama
  - 4.3.1. Program ve Programlama Dilleri
  - 4.3.2. Programlama Araçları
  - 4.3.3. Animasyon ve Makrolar
  - 4.3.4. Sosyal Kodlama Ortamları
  - 4.3.5. Kullanıcı Etkileşimli Program Hazırlama
- 4.4. Yazılım Projesi Geliştirme, Uygulama ve Yaygınlaştırma

1.8.3.5. Öğrenci Merkezli (Süreç, Alternatif, Otantik) Değerlendirme Yaklaşımları

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programında öğrenci merkezli değerlendirme yaklaşımları şu şekilde özetlenmiştir (TTKB,2012):

Programda yapılandırmacı ve öğrenci-merkezli yaklaşıma uygun olarak “ürün dosyası (portfolyo)” adı verilen alternatif değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirme yapılabilir. Bu değerlendirme yaklaşımı ile öğrencilerin çoklu ortam materyalleri geliştirebilmeleri ve yaparak, yaşayarak öğrenmeleri sağlanacaktır.

Öğrencilerin oluşturduğu projelerin çevrimiçi ortamda paylaşılması ile ilgili olarak Eğitim Bilişim Ağı (EBA) örneği verilmiştir. Bu ortamlarda üretilen projeler paylaşılarak, geliştirilerek zengin materyaller sağlanacaktır. Yapılan projeler “Scratch”

ya da “Kırk Ambar” gibi ortamlarda paylaşılabilir. Programda EBA ve Kırk Ambar” şöyle açıklanmıştır;

“EBA; farklı zengin ve eğitici içerikler sunmak, bilişim kültürünü yaygınlaştırarak eğitimde kullanılmasını sağlamak, içerikle ilgili ihtiyaçlara yanıt vermek, sosyal ağ yapısı ile bilgi alış-verişinde bulunmak, zengin ve gittikçe büyüyen arşivi ile derslere katkı sağlamak, bilgiyi öğrenirken aynı zamanda yeniden yapılandırabilmek ve bilgiden bilgi üretmek amacıyla tasarlanan sosyal bir eğitim platformudur.” “Kırk Ambar ortamı, özgür ansiklopedi (wiki) yapısında tasarlanmış bir ortam olup, özellikle çoklu ortam materyallerini paylaşmak amacıyla kurgulanmıştır.” (TTKB, 2012:8).

Kırk Ambar ortamda hem ansiklopedik bilgiler hem de kültürel değerlerin bulunması ve kuşaktan kuşağa aktarılması hedeflenmektedir. Kırk Ambar modülünün kullanılması ile, uluslararası standartlara dayalı olarak ele alınan yeterliklerden “Bilişim Okur-Yazarlığı”, “Bilişim Teknolojilerini Kullanarak İletişim Kurma, Bilgi Paylaşma ve Kendini İfade Etme” ve “Araştırma, Bilgiyi Yapılandırma ve İşbirlikli Çalışma” yeterliklerine sahip olunabilir.

“Problem Çözme, Programlama ve Özgün Ürün Geliştirme” ulusal standardına ulaşabilmek için birlikte çalışma ve paylaşmaya izin veren sosyal kodlama ortamlarının kullanılması önerilmiştir. Öğrenciler ve öğretmenlerin yaptığı projeleri internet ortamında paylaşarak ortak projeler geliştirebilecekleri belirtilmiş ve bu ortamlara örnekler verilmiştir. Bu ortamlar öğrencilerin kişisel ürün dosyalarını oluşturmaya olanak tanımaktadır.

Bu şekilde öğrenci değerlendirme sürecinde aktif rol oynayacak, bu süreçte süreç ve ürün değerlendirme birlikte yapılacaktır. Bu yaklaşımın klasik yaklaşımla birlikte kullanılmasıyla tam bir değerlendirme yapmak mümkün olacaktır.

a) Portfolyo (Öğrenci Gelişim Dosyası, Ürün (Seçki) Dosyası, Tümel Değerlendirme)

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programında portfolyo değerlendirmesi şu şekilde özetlenmiştir (TTKB,2012):

Portfolyo bir öğrencinin yaptığı çalışmaların, ödevlerin, projelerin, performans görevlerinin, günlüklerin, çalışma yapraklarının, duyuşsal değerlendirme araçlarının,

klasik sınav sonuçları gibi sınıf içi ya da dışında yapılan tüm etkinliklerin tutulduğu dosyadır. Bu dosya öğrencinin özgün çalışmalarını, kendi görüşlerini içerir.

Programda süreç ve ürün değerlendirmesinin birlikte yapılması önemsenmektedir. Portfolyo da bu özelliği taşıyan bir değerlendirme türüdür. Öğrencinin öğrenme durumu öğretmen tarafından kolayca gözlenebilir. Öğrenciler kendilerini ve akranlarını değerlendirirler.

Portfolyonun olumlu özelliklerinin yanı sıra kalabalık sınıflarda uygulanması ve yüksek maliyeti gibi sınırlılıkları da mevcuttur.

Programda e-portfolyo'dan da bahsedilmiştir ve şu şekilde açıklanmıştır:

“E-portfolyo: Öğrenciler tarafından oluşturulan özgün ürünlerin, elektronik ortamda dijital olarak bir araya getirilerek, kaydedilip saklanması “Elektronik Ürün Dosyası” (E-portfolyo) olarak adlandırılmaktadır. Diğer bir ifade ile e-portfolyo, bireysel ürünlerin web tabanlı koleksiyonudur. E-portfolyolar, öğrencilerin kazanımlara ulaşma düzeyinin değerlendirilmesi, dönüt verilmesi ve öğrencilerin geleceğe dönük çalışmalarda yönlendirilmesi gibi farklı amaçlarla kullanılabilir” (TTKB, 2012).

b) Rubrik (Dereceli Puanlama Anahtarı, Puanlama Yönergesi, Ölçüt Anahtarı)

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programında rubrik ile ilgili bilgiler şu şekilde özetlenmiştir (TTKB,2012):

Dereceli puanlama anahtarı öğrenciye bir çalışma, ödev, proje ya da performans görevinin başında öğrenciyi ölçütlerden haberdar etmek için verilir. Rubrik öğrencilerin kendi performanslarını değerlendirebilmelerini ve daha kaliteli ürünler hazırlamalarını sağlar. Analitik ve bütüncül olmak üzere iki türü vardır. Analitik rubrikte ürünün parçalarından alınan puanların toplamı alınır, bütüncül rubrikte ise ürüne ait toplam puana bakılır. Daha ayrıntılı bir değerlendirme yapıldığından analitik rubrik daha geçerli ve güvenilir bir değerlendirme aracıdır.

c) Akran değerlendirme

Değerlendirme üç boyutta yapılmaktadır. Bu boyutlar bilişsel, duyuşsal ve devinimseldir. Bilişsel ve devinimsel boyutta öğrenci akranlarının ödev, proje, çalışma ya da performanslarını değerlendirirken duyuşsal boyutta kendi akranları hakkındaki görüş, düşünce ve tutumlarını ifade eder. Öğrencinin aktif olarak yer aldığı ve doğru

uygulandığında nesnel sonuçlara ulaşılan önemli bir alternatif değerlendirme yöntemidir (TTKB, 2012).

d) Öz değerlendirme

Öz değerlendirme bireyin kendi kendini değerlendirerek zayıf ve güçlü yönlerini belirlemek ve eksikliklerini tespit edebilmek için kullanılan bir değerlendirme türüdür. Bu değerlendirme türünün üç boyutu açıklanmıştır. Bunlar: bilişsel, duyuşsal ve devinimsel boyutlardır. Öğrencinin aktif olarak katıldığı bu süreçte bilişsel ve devinimsel boyutta öğrenci kendi ödev, proje, çalışma ya da performansını değerlendirirken duyuşsal boyutta kendi hakkındaki algılarını ve düşüncelerini ifade eder. Akran ve öz değerlendirmenin nesnelliği ile ilgili şüphelerin yok edilebilmesi için öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren bu konuda bilgilendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir (TTKB, 2012).

e) Performans değerlendirme

Öğrencinin değerlendirmede aktif olarak bulunduğu bir değerlendirme yaklaşımıdır. Hem bilişsel hem de devinimsel bir ürün ortaya koymak için öğrencinin sınıf içi ya da dışında yaptığı bütün etkinlikler ve gösterdiği çabalar performans olarak tanımlanmaktadır. Bu etkinliklerinin planlanması ve düzenlemesine performans görevi denilmektedir. Performans görevlerinin öğretmen, akran grubu ya da öğrencinin kendisi tarafından değerlendirilir (TTKB, 2012).

1.9.Problem

İnsanoğlu, öğrenmek ve öğretmek istediklerinin daha verimli olabilmesi için teknolojik araç gereçlere ihtiyaç duymaktadır. Teknolojinin yaygınlaşması ile değişimin hızı artmıştır. Bu değişim içerisinde kalıcı öğrenmeler sağlayabilmek için eğitimin bu hıza göre değişimi zorunlu hale gelmiştir. Toplumun ilgi, ihtiyaç ve beklentileri değişirken, amacı toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirmek olan eğitimin de bilgi çağına uygun, bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu öğrencileri yetiştirmesi bir zorunluluk haline gelmiştir (Şimşek, 2002:9).

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin her alanda yoğun biçimde kullanılmaya başlanmasıyla bilgi çağı ve bilgi toplumu gibi kavramlar ortaya çıkmıştır (Polat ve Odabaş, 2008).

Aktan ve Tunç'a (1998) göre: "Bilgi toplumu; yeni temel teknolojilerin gelişimiyle bilgi sektörünün, bilgi üretiminin, bilgi sermayesinin ve nitelikli insan faktörünün önem kazandığı, eğitimin sürekliliğinin ön plana çıktığı, iletişim teknolojileri, bilgi otoyolları, elektronik ticaret gibi yeni gelişmeler ile toplumu ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal açıdan sanayi toplumunun ötesine taşıyan bir gelişme aşaması olarak tanımlanabilir."

Tonta (1999: 366)'ya göre: "Bilgi toplumuna giden yolun başlangıcı muhtemelen "bilgi" (içerik) ile "teknolojinin" (bilgi teknolojisi) bütünleşmesinde aranmalıdır."

Bilgi toplumlarının ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları karşılayacak insan profili de değişmektedir. Daha önceleri edinilen bilgiyle bir kişinin yaşam boyu başarılı olabilmesi beklenirken, bilginin hızla değişerek geçerliliğini kaybettiği günümüzde sahip olunan bilginin kişiye hayatı boyunca yeterli olması mümkün değildir. İstenen durum bireylerin öğrenmeyi öğrenme becerisini kazanarak yaşam boyu başarılı olmalarıdır (Polat ve Odabaş, 2008). Dolayısıyla, bilgi toplumlarının eğitim sistemlerinden beklentileri değişmiştir (B. Aydın, 2003: 189).

Günümüz koşullarında okulun, ders programlarının, öğretmenlerin, veli ve öğrencilerin tanımı değişmiştir. Okulun görevi bireye sadece bilgi ve beceri kazandırma değil aynı zamanda toplumu şekillendirmektir. Ders programlarının amacı öğrencilere var olan her bilgiyi aktarmak değil, bireyi gerçek hayata hazırlamak ve bireyin yaratıcı olmasını sağlamak olmalıdır. Velilerin de okul ve ders programlarıyla daha ilgili olmaları sağlanmalıdır (Çalık ve Sezgin, 2005: 63).

Bilgi toplumunun parçası olacak bireylerin; bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi sunma ve iletişim kurma becerileri gibi becerilere sahip olması şart olmuştur. Tabii öğrencilerin yanı sıra öğrenciyle birebir iletişim halinde olan öğretmenlere de bu becerilerin kazandırılması gerekmektedir. Hem öğrencilere hem de öğretmenlere bilgisayar okuryazarlığından başlanarak gerekli becerilerin kazandırılması gereklidir (B. Aydın, 2003: 184).

Tüm dünyayı etkisi altına alan bilgi toplumu kavramı 1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren ülkemizde de bu yönde çalışmaların yapılmasına neden olmuştur. Bilginin hızlı değişimine uyum sağlayabilmek amacıyla ülkemizde de bilgi toplumuna

yönelik bilgisayar kullanımı, yazılım pazarı, bilgi ekonomisinde insan kaynağı, iletişim ağları ve yasal altyapı ile ilgili araştırmalar yapılmış ancak Dünya Bankası ile yapılan anlaşmalar tamamlanamamış ve fikirler uygulamaya aktarılamamıştır (DPT - Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı).

Öğrenmenin temeli bilgiye dayanmaktadır (Polat ve Odabaş, 2008). Bilgi toplumunda istenen bireyin özellikleri değişmektedir. Bu özellikler bireye ancak eğitim-öğretim ile kazandırılabilir. Eğitim-öğretim ise eğitim kurumlarının sorumluluğundadır. Toplumun üyesi olan her bireyin ihtiyacı olan bilgi ve beceriyi planlı bir şekilde düzenlemek ilköğretim kurumlarının işidir. Temel eğitim, toplumun gelişmesi için her bireye temel beceri ve niteliklerin kazandırıldığı eğitim bölümüdür. Toplumun oluşturan bireylerin yaşadığı topluma uyum sağlayabilen ve toplumun kültür birikimini kullanarak gelecekte bu topluma katkı sağlayabilecekleri bireyler olmaları eğitim ile mümkündür.

Toplumsal gelişmeleri başlatan ve yöneten kurumlar olarak, teknolojik gelişmeleri takip ederek, bu teknolojilerin kullanımını sağlamak ve bu teknolojileri öğretmek eğitim kurumlarının sorumluluğundadır (Akkoyunlu, 1998:7).

Her öğrencinin bireysel farklılıklarına göre, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişmesi eğitimin amaçlarından biridir. Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 3. maddesinde (RG, 1973):

“Öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.” ifadesi yer almaktadır. Seçmeli dersler de öğrencilerin bireysel özelliklerine, ilgi ve yeteneklerine göre beceri kazandırma amacıyla öğretim sürecinde yerini almıştır.

Eğitimin niteliğinin geliştirilmesi eğitim kurumlarının en önemli görevidir. Örgün ve yaygın olmak üzere tüm eğitim kurumlarında yapılan çalışmalar daha önceden hazırlanan bir program dâhilinde yürütülmektedir. Programın uygulanmasıyla bireyin başlangıçta belirlenen hedeflere ulaşması beklenir. Eğitim sürecini etkileyen birçok faktör olduğu gibi bunların en önemlisi uygulanan programdır. Programların toplumun ve bilimin gelişimine paralel olarak yeniden düzenlenmesiyle eğitimin niteliğini arttırmak amaçlanmaktadır. Eksiklerin giderilmesi amacıyla yapılacakları belirlemekse, bilimsel araştırma sonuçlarının ve uygulamaların değerlendirilmesiyle mümkündür (Erden, 1998: 2).

Eğitim sistemimizin değişmesiyle, öğrencilerden sadece bilgi edinmeleri değil, bilgiye ulaşmaları, edindikleri bilgiyi yeni durumlara uyarlamaları ve yeni bilgiler üretmeleri beklenir olmuştur. Bilişim teknolojileri ve yazılım üretim programının da bu beklentilere cevap verecek bir yapıya sahip olup olmadığı irdelenmesi gereken bir konudur.

Eğitim-retim faaliyetlerinin yürütülmesinde en fazla sorumluluğa sahip kişiler retmenlerdir. Programın uygulanmasında bütün paydaşların etkileri olmakla beraber programın başarıya ulaşması büyük oranda retmenlerin eseridir. Bilişim teknolojileri alanı hızla gelişen bir alan olduğundan bu derse ait üretim programının da sık sık değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Programı uygulayan kişi olarak programın geliştirilme aşamasından değerlendirme aşamasına kadar tüm evrelerde BT retmenlerinin görüş ve nerileri dikkate alınmalıdır.

Yaşadığımız ağın gereksinimlerine cevap verebilmek için gerekli olan bilişim teknolojileri becerilerine bilişim teknolojileri dersi ile ulaşılabilir. Ancak mevcut durumda bilişim teknolojileri dersinin seçmeli ders olması ve notla değerlendirilmemesi, üretimin niteliğini ve üretim programlarının etkililiğini belirlemeyi zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda programı uygulayan retmenlerin program hakkındaki görüşleri önemli görülmektedir. Bu araştırma ile ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi üretim programının retmen görüşlerine göre değerlendirilmesi, varsa eksikliklerinin tespit edilmesi ve programın geliştirilmesine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda 2012–2013 üretim yılında 5. sınıflarda ilk kez uygulanacak olan bilişim teknolojileri ve yazılım dersi üretim programı, retmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilecektir.

Üretim programları sürekli güncellenmektedir. Program geliştirme sürecinin parçası olan program değerlendirme, programı uygulamadan önce ve uygulandıktan sonra verimliliği konusunda programın zayıf ve güçlü yönlerini belirleme görevi görür (Ornstein, 2004). Programın uygulanması aşamasında yer alan paydaşların dönütleri program geliştirme sürecinde olumlu katkı sağlamaktadır. Bu araştırma, bu bilgiler ışığında ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım ders programının retmen görüşlerine göre değerlendirilmesi, varsa eksikliklerinin tespit edilmesi ve gerekli düzeltmelerin yapılmasına ışık tutmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Program geliştirme sürecinin bir parçası olan üretmenin de bu süreçteki payı büyüktür. Bu nedenle üretimi planlayan ve üretim programının uygulamadaki eksiklerini ve artılarını gören kişiler olarak retmenlerin görüşleri programın

değerlendirilmesinde yararlı olur. Program değerlendirme sürecinde programın tüm öğeleri kapsamlı olarak incelenmeli ve veriler bilimsel yöntemlerle toplanmalıdır. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi seçmeli ders olduğundan notla değerlendirme yapılamamaktır. Bu nedenle uygulamadaki bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının belirtilen unsurları yerine getirip getirmediğinin programın öğeleri açısından incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada da programın öğelerinin uygunluğu BT öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilecektir.

1.10. Amaç

Araştırmanın amacı, 2012–2013 öğretim yılında 5. sınıflarda ilk kez uygulanacak olan bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programını öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Bu çalışmayla, öğretmenlerin program hakkındaki genel görüşlerini ve programın olumlu ve olumsuz özelliklerini belirleyip programın geliştirilmesine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, araştırmada yanıtı aranan sorular şunlardır:

1. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının genel özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının kazanımlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının içerik ögesine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının öğretme-öğrenme sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının değerlendirme ögesine ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programına ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
7. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programına ilişkin görüşleri mezun oldukları lisans programına göre farklılık göstermekte midir?

8. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının geliştirilmesine ilişkin görüş ve önerileri nelerdir?

1.11. Önem

Bilgi toplumu olmaya çalışan ülkemizde temel bilgi ve becerilere sahip insanların yetiştirilmesi gelişen teknolojiye uyum sağlamakla mümkündür. Günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası olan bilişim teknolojilerinin okuryazarı olmak bireyler için bir zorunluluk haline gelmiştir. Ülkemizde de bu ihtiyacı karşılamak üzere atılımlar da bulunmuş, okullar teknolojik araçlarla desteklenmiş ve bilişim eğitimi verilmeye başlanmıştır. Hızla değişen ve çoğalan bilgi, bilişim eğitimini de sürekli değişmeye zorlamaktadır.

Geliştirilen her yeni program verilen eğitimi daha iyiye götürmek amacıyla hazırlanır. Bir programın geliştirilmesi sürecinde birçok önemli sorunun cevaplandırılması ve bu cevaplar kapsamında planlamalar yapılması gerekir. Programın denenmesi ile eksiklik ve aksaklıklarının bir kısmı kısa sürede belirlenebilir.

“Bilişim Teknolojileri ve Yazılım” dersi öğretim programı 2012-2013 öğretim yılında ilk kez uygulanmaya başlanmıştır. Daha önce uygulanan benzer programlarla ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Öğretim programının yeni geliştirilmiş olması ve ilk kez uygulanmasından dolayı henüz konuyla ilgili olarak programın değerlendirilmesine yönelik bir araştırma bulunmamaktadır.

Değerlendirme sürecinde öğretim programıyla doğrudan ilişkili olan öğretmenlerin görüşleri çok önemlidir. Programı uygulayan ve programın eksikliklerini en iyi bilenler öğretmenlerdir. Programın etkiliği ve verimliliği hakkında karar verebilmek için öğretmenlerin görüşleri önemli görülmektedir. Bu araştırma ile yeni öğretim programını ilk kez uygulayan öğretmenlerin daha önceki deneyim ve bilgi birikimlerine güvenle yeni programın etkililiği ve programın öğelerine dönük değerlendirme yapmak amacıyla görüşleri istenmektedir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda araştırmanın programın geliştirilmesine olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarının bu konuda yapılacak çalışmalara kaynak olması, konu ile ilgili literatürdeki boşluğu doldurması hedeflenmektedir.

1.12. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan öğretmenler anketi doğru ve içtenlikle yanıtlamıştır.
2. Araştırmada kullanılacak veri toplama aracının geçerliliği için 5 uzmanın görüşleri yeterli görülmüştür.
3. Çalışma gurubunda bulunan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.13. Sınırlılıklar

1. Araştırma Bursa ili Merkez ilçelerinde bulunan ortaokullarla sınırlıdır.
2. Araştırma Bursa ili Merkez ilçelerinde bulunan ortaokullarda 2012-2013 öğretim yılında 5. Sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersine giren bilişim teknolojileri öğretmenleri ile sınırlıdır.
3. 2012-2013 öğretim yılında uygulamaya konan “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı” ile sınırlıdır.

1.14. Tanımlar

Bilişim Teknolojileri: Bilginin toplanmasında, işlenmesinde, depolanmasında, ağlar aracılığıyla bir yerden bir yere iletilip kullanıcıların hizmetine sunulmasında kullanılan iletişim ve bilgisayarlar dâhil bütün teknolojilerdir(Bilişim Enstitüsü).

Program Geliştirme: Eğitim programının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve yeniden düzenlenmesi süreci (Erden 1998: 4).

Program Değerlendirme: Çeşitli ölçme araçları kullanılarak eğitim programının etkililiği hakkında karar verme süreci (Erden 1998: 10).

BTY Dersi Programı: M.E.B. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından Eylül 2012’de kabul edilerek uygulamaya konan Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programı (TTKB, 2012).

1.15. Kısaltmalar

BDE: Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği

BT : Bilişim Teknolojileri

BİT : Bilgi ve İletişim Teknolojileri

BÖTE: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TTKB : Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.İlgili Araştırmalar

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı 2012-2013 eğitim-öğretim yılında ilk kez kademeli olarak uygulanmaya başlandığından henüz adı geçen program üzerine bir araştırma yapılmadığından, bu bölümde bilişim teknolojileri ders programları üzerine yapılan araştırmalardan bahsedilecektir.

Kabakçı ve diğerleri (2008) tarafından yapılan araştırma, bilgisayar ve bilgisayar formatör öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda Seçmeli Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygulamadaki uygunluğunu program öğeleri açısından belirlemeyi amaçlamaktadır. Program öğelerine ait genel ortalama değerleri göz önüne alındığında en iyi ortalama değerlerini sırasıyla değerlendirme, kazanım, öğretme-öğrenme süreçleri ve içerik ögesinin izlediği görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, seçmeli Bilişim Teknolojileri öğretim programının öğrencilerin bilişim teknolojilerine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağladığı, öğretmenlere rehberlik ettiği; ancak programda yer alan ünitelerin güçlük derecesi ile ünite için ayrılan sürenin yetersiz olduğu görüşleri ortaya çıkmıştır.

Bilişim Teknolojileri (BT) dersi ile ilgili Öztürk ve Yılmaz (2011: 79) tarafından yapılan “Bilişim Teknolojileri Dersi’nin Seçmeli Statüsünün Dersin Pedagojik Değerine Yansımalarının Öğretmen Bakış Açısı ile Değerlendirilmesi “ adlı araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır. Seçmeli derslerin öğrenciler tarafından seçilmesi gerekirken pek çok okulda veli ve okul idarecileri tarafından belirlendiği görülmüştür. Dersin notla değerlendirilmemesi ve seçmeli olmasının öğrencilerin derse olan ilgilerini artırmadığı ve öğrencilerin dersi daha önemli görmediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin veliler veya meslektaşları tarafından icra ettikleri mesleklerinin önemsiz ve değersiz görüldüğü, seçmeli ders statüsünden ötürü dersin idareci ve veliler tarafından

önemsenmediği ve bu durumun dersin yürütülmesinde sorunlara yol açtığı görüşleri ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Eyidoğan, Odabaşı ve Kılıçer (2011:10) tarafından “İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersinin Seçimlik Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri” nin belirlendiği çalışmada; dersin seçmeli olmasının öğrencilerin dersten beklentilerini düşüreceği, bu durumun ders öğretmenlerinin özgüvenini zedelemeyeceği ve azalan kaygı nedeniyle öğrencilerin öğrenme hızının artacağı görüşlerine ulaşılmıştır.

Şahna (2012: 178) tarafından yapılan “İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersinde Karşılaşılan Sorunlar”ın araştırıldığı çalışmanın sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin BT dersini önemsememelerinden, ders notunun olmamasından dolayı çalışma kitaplarını getirmedikleri ve bu durumun öğretme-öğrenme sürecini olumsuz etkilediği, ayrıca BT dersinde öğretmen ve öğrencilerin yaşadıkları sorunların programı oluşturan tüm öğelerle ilişkili olduğu görülmüştür.

Seferoğlu (2007)’un “İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar” adlı araştırmasında İlköğretim 1-8. sınıflar bilgisayar dersi öğretim programının “kazanımlar, performans göstergeleri, yaparak yaşayarak öğrenme ve proje tabanlı etkinlikleri, etkinlik örnekleri ve değerlendirme” bölümleriyle alana olumlu etkileri olduğu görülmüştür. BT öğretmenlerinin en büyük sıkıntısı dersin seçmeli hale getirilmiş olması ve notla değerlendirilmemesi sonucu öğrencilerin, velilerin ve okul yöneticilerinin dersi önemsiz bir dersmiş gibi görmeleridir.

Ş. Aydın (2009: 202)’ in “İlköğretim Okullarında Bilişim Teknolojileri Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında İlköğretim Okullarında Bilişim Teknolojileri Dersi öğretim programının öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi ve programın uygulanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 1998 yılında geliştirilen bilgisayar dersi programının uygulanmasında karşılaşılan birçok sorunun yeni programla yaşanmadığını ve öğretmenlerin çoğunluğunun yeni programla ilgili olumlu görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Durdukoca ve Arıbaş’ın (2011: 157) BT dersi 5. basamak öğretim programının kazanım, kapsam (içerik), öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme öğelerine ilişkin görüşlerinin alındığı çalışmada seçmeli Bilişim Teknolojileri dersi 5. basamak öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma ile

BT öğretmenlerinin olumsuz görüşlerinin yanında daha fazla olumlu görüşlere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nca Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED)' na 2008 yılında yaptırılan “Seçmeli Derslerin Seçim Kriterlerinin Değerlendirilmesi Araştırması”ndaki verilere göre toplumun beklentilerine cevap verecek bireylerin çok yönlü gelişimine önem verilmesi gerekmektedir. Hem bilişsel hem duyuşsal hem de sosyal gelişimlerine katkı sağlayan seçmeli dersler ile öğrencilerin okula karşı olumlu tutum göstermeleri beklenmektedir. Araştırmaya göre, ilköğretim okullarında seçmeli derslerin belirlenmesinde okulun imkânlarının önem kazandığı, ilköğretim okullarında seçmeli ders olarak en fazla Bilişim Teknolojileri (BT) dersinin okutulduğu, öğrenci ve velilerin seçmeli dersler hakkında az bilgilendirildikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tanataş (2010) tarafından yapılan araştırma İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programını, öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmek ve bu programın geliştirilmesine esas olacak önerileri belirlemeyi amaçlamaktadır. Programın uygulanmasına yönelik görüşlerde bazı maddelerin eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerin lehine; bazılarının ise teknik eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerin lehine olduğu donucuna ulaşılmıştır. BT dersinin notla değerlendirilmemesinin öğrenci başarısını olumsuz yönde etkilediği, dersin notla değerlendirilmesi ya da alternatif seçeneklerin geliştirilmesi, öğrenci çalışma kitaplarında konu anlatımlarının olmamasından dolayı BT dersi için ders kitapları da hazırlanması ve BT dersi için gösterip yaptırma yönteminin sıklıkla kullanımından ötürü BT sınıflarında projeksiyon cihazları mutlaka bulundurulması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Yaprak (2009) tarafından yapılan “İlköğretim Okullarında Çalışan Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Dersin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar” adlı araştırmanın amacı; ilköğretim okullarında çalışan BT öğretmenlerinin bilişim teknolojileri dersinin öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemek, bunlara çözüm yolları geliştirmek ve bilgisayar öğretiminin daha verimli bir şekilde yapılmasına katkıda bulunmak olarak belirtilmiştir. Araştırmaya göre; öğretmenlerin en çok öğrenci konusunda sorun yaşadıkları, sınıflardaki öğrenci mevcutlarının fazla olmasından dolayı beklenen verimin alınamadığı, bilgisayar sayısının yetersizliğinden uygulamaların yetişmediği ve yönetim konusunda ise en çok karşılaştıkları sorunun

okulda BT öğretmeni dışında bir teknik elemanın olmaması yönünde sonuçlara ulaşılmıştır.

Höçük (2011)'ün "Bilişim Teknolojileri Dersinde Öğrencilerin Karne Notuyla Değerlendirilmemesine İlişkin Öğretmen Görüşleri"ni belirlemeye çalıştığı araştırmanın sonuçlarına göre; öğretmenlerin, derslerinde öğrencilerinin notla değerlendirilmemesi yaklaşımını doğru bulmadıkları görülmüştür. Çözüm önerisi olarak öğrencilere gördükleri öğretim basamağını tamamladığına dair bir belge, başarı belgesi, kazanımlar listesi veya not gibi bir değerlendirme sonucunun verilmesi olmuştur.

Karabulut (2007) "Bilgisayar Öğretmenlerinin Okulda Karşılaştıkları Sorunların Belirlenmesi" adlı araştırması ile bilgisayar öğretmenlerinin okulda karşılaştıkları sorunları saptamayı amaçlamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, okul yöneticilerinin BT öğretmenlerine yönelik tutumlarının olumsuz olduğu, ve BT öğretmenlerini teknik servis elemanı olarak gördükleri, BT öğretmenlerinin okuldaki diğer öğretmenlerin kendilerine bakış açıları ile ilgili olumsuz düşüncelere sahip oldukları ve öğrencilerin ise bilgisayar dersini oyun oynayabilecekleri ve önemsiz bir ders olarak görmeleri, bu sebeple dersin amaçlarına ulaşılmasını güçleştirdiği görülmüştür.

Kural Er (2007) tarafından yapılan "İlköğretim Bilgisayar Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüş ve Beklentileri" adlı çalışmada "İlköğretim bilgisayar dersi programının; amaçlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri hakkında öğretmenlerin görüşleri nelerdir?", "İlköğretim bilgisayar dersi öğrenme-öğretme süreçlerinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?" ve "İlköğretim bilgisayar dersi programının geliştirilmesine yönelik öğretmenlerin düşünce ve önerileri nelerdir?" sorularına yanıt aranmıştır. İlköğretim bilgisayar dersi programının yetersiz kaldığı ve programın uygulanmasında sorunların yaşandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Ortaokullarda görev yapan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi yeni programı hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modeli geçmişte ve hâlen var olan durumu var olduğu sekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2011:77). Araştırmada bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programı hakkındaki görüşlerine başvurulmuştur.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evreni, 2012-2013 öğretim yılında Bursa ili merkez ilçelerinde (Yıldırım, Osmangazi, Nilüfer) görev yapan 5. sınıflarda bilişim teknolojileri ve yazılım dersine giren 75 Bilişim Teknolojileri öğretmeninden oluşmaktadır.

Yıldırım, Osmangazi ve Nilüfer ilçelerinde görev yapan öğretmenlerden oluşacak örneklem seçiminde oranlı küme örnekleme kullanılmıştır. Her ilçe bir küme olarak kabul edilmiş ve bütünü yansıtması açısından oranlama yapılarak örneklem büyüklüğü belirlenmiştir.

Çalışma grubunda bulunan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin kimlikleri gizli tutulacağından aşağıdaki tabloda sıra numarası ile adlandırılmışlardır. Tablo 3.1’de çalışma grubunu oluşturan BT öğretmenlerinin özellikleri verilmiştir.

Tablo 3.1 Çalışma Grubundaki Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Özellikleri

Kişi	Cinsiyet	Kurumun Bulunduğu İlçe	Mezun Olduğu Lisans Programı
1	E	NİLÜFER	BÖTE
2	E	NİLÜFER	BÖTE
3	E	NİLÜFER	BÖTE
4	E	NİLÜFER	BÖTE
5	E	NİLÜFER	BÖTE
6	E	NİLÜFER	BÖTE
7	K	NİLÜFER	BÖTE
8	K	NİLÜFER	BÖTE
9	K	NİLÜFER	BÖTE
10	K	NİLÜFER	BÖTE
11	K	NİLÜFER	BÖTE
12	E	OSMANGAZİ	Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği
13	E	OSMANGAZİ	BÖTE
14	E	OSMANGAZİ	BÖTE
15	E	OSMANGAZİ	Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği
16	E	OSMANGAZİ	BÖTE
17	E	OSMANGAZİ	BÖTE
18	E	OSMANGAZİ	BÖTE
19	E	OSMANGAZİ	Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği
20	E	OSMANGAZİ	BÖTE
21	E	OSMANGAZİ	Bilgisayar Öğretmenliği
22	E	OSMANGAZİ	Bilgisayar Öğretmenliği
23	E	OSMANGAZİ	BÖTE
24	E	OSMANGAZİ	BÖTE
25	E	OSMANGAZİ	BÖTE
26	K	OSMANGAZİ	BÖTE
27	K	OSMANGAZİ	BÖTE
28	K	OSMANGAZİ	BÖTE
29	K	OSMANGAZİ	BÖTE
30	K	OSMANGAZİ	Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği
31	K	OSMANGAZİ	BÖTE
32	K	OSMANGAZİ	BÖTE
33	E	YILDIRIM	BÖTE
34	E	YILDIRIM	BÖTE
35	E	YILDIRIM	BÖTE
36	E	YILDIRIM	Diğer(Elektronik Öğretmenliği)
37	E	YILDIRIM	Bilgisayar Öğretmenliği
38	E	YILDIRIM	BÖTE
39	E	YILDIRIM	BÖTE
40	E	YILDIRIM	Bilgisayar Öğretmenliği
41	E	YILDIRIM	BÖTE
42	E	YILDIRIM	BÖTE
43	K	YILDIRIM	BÖTE
44	K	YILDIRIM	BÖTE
45	K	YILDIRIM	BÖTE

Bursa ili merkez ilçelerinde (Yıldırım, Osmangazi, Nilüfer) yapılan araştırmada farklı sosyoekonomik düzeyleri yansıtan ilçelerden seçilecek çalışma grubunun çalışma evrenini yansıtmaması açısından oranlı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tablo 3.2’ de kümelere göre örnekleme oluşturan öğretmenlerin sayıları ve oranları verilmiştir.

Tablo 3.2 Örnekleme Oluşturan Öğretmenlerin Sayıları ve Oranları

Çalışma Evreni			Çalışma Grubu		
Nilüfer	18	% 24	Nilüfer	11	% 24,4
Osmangazi	35	% 46,6	Osmangazi	21	%46,6
Yıldırım	22	% 29,3	Yıldırım	13	%28,8
Toplam	75	% 100	Toplam	45	% 100

Tablo 3.2 incelendiğinde Bursa ili üç merkez ilçesinden araştırmaya katılan BT öğretmenlerinin %24,4’ü Nilüfer ilçesinden, %46,6’sı Osmangazi ilçesinden ve % 28,8’inin ise Yıldırım ilçesinden olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılacak “Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi” (Ek 2) daha önce program değerlendirme çalışmalarında kullanılan anket örneklerinden esinlenerek araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler bulunmaktadır, ikinci bölümde programın hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme öğelerine ilişkin ifadelerden oluşan 30 madde bulunmaktadır, üçüncü bölümde ise program hakkında farklı görüşlerin alınabileceği üç açık uçlu soru yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde yer alan değerlendirme ifadeleri 5’li likert tipindedir. Bu maddeler anketi cevaplayacak kişinin katılma durumunu gösteren “Kesinlikle katılıyorum:5”, “Katılıyorum:4”, “Kararsızım:3”, “Katılmıyorum:2”, “Kesinlikle katılmıyorum:1” derecelerinden oluşmaktadır. Bu derecelere göre değer aralıkları, olumludan olumsuzu doğru; 5.00-4.21 aralığı “Kesinlikle katılıyorum”, 4.20-3.41 aralığı “Katılıyorum”, 3.40-2.61 aralığı “Kararsızım”, 2.60-1.81 aralığı “Katılmıyorum”, 1.80- 1.00 aralığı “Kesinlikle katılmıyorum” olarak belirlenmiştir.

Anket maddeleri oluşturulurken ilk olarak literatür taraması yapılmış, benzer araştırmalarda kullanılan maddeler belirlenip içlerinden araştırmacının amacına yönelik

öğretim programı öğeleri dikkate alınarak uygun olanları seçilmiş ve anket taslağı oluşturulmuştur.

Bir anketin geçerliliğe sahip olabilmesi için şu üç özelliğı taşıması gerekir:

1. Her soru araştırma konusu ile ilişkili olmalıdır
2. Konuyla ilgili tüm önemli sorulara yer verilmelidir
3. Sorular açık ve anlaşılır olmalıdır (Erden, 1998:74).

Anketin belirtilen özelliklere sahip olup olmadığını belirlemek üzere 5 alan uzmanının görüşüne başvurulmuş, gelen dönütler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Anketin geçerli bir veri toplama aracı olduğu konusunda uzman kanıları yeterli görülmüştür. Bir ölçmenin geçerli sayılabilmesi için ilk olarak güvenilir olması gerekir (Karasar, 2011:151).

Güvenirlilik, ölçmenin tesadüfi hatalardan arınmış olmasıdır (Karasar, 2011:148). Ayrıca, yanıtlayıcıların verdiği cevaplar arasındaki tutarlılık olarak da tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2010:169). Bir ölçeğın güvenirliliğini belirlemede farklı yaklaşımlar kullanılmaktadır. Bunlardan birisi de içsel tutarlılık analizidir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2007:115). Tutarlılık, testi oluşturan maddeler ile testin bütünü arasındaki uyumu gösterir. Tutarlılığın artması ile güvenirlilik de artar. 32 maddeden oluşan anket taslağının çevrimiçi ortamda 33 kişilik bir ön gruba uygulanması sonucu elde edilen Cronbach's Alpha katsayısı ve madde toplam korelasyonları incelenerek güvenirlilik katsayısını düşüren ve geçerliliğı sağlamayan maddeler anketten çıkarılmıştır. Ölçme aracından maddelerin çıkarılmasından sonra yapılan hesaplamada Cronbach Alpha katsayısı .93'e yükselmiştir. Diğer maddeler anketin geçerliliğı ve güvenirliliğı yönünden tercih edilmiştir. Anket maddelerinin son çeyreğine cevaplayıcıların kontrolünü sağlamak amacı ile "Bu madde boş bırakılacaktır" ifadesi yerleştirilmiştir. Anket maddeleri dışında programın olumlu yönleri, olumsuz yönleri ve geliştirilmesine yönelik görüşlerin alınması amacıyla anketin son bölümüne üç açık uçlu soru eklenmiştir. Düzeltmeler sonrası veri toplama aracı son halini almıştır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmada veri toplamak üzere geliştirilen anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler (Cinsiyet, Mezun olunan lisans programı, Programı

daha önce inceleme durumu), ikinci bölümde öğretim programına ilişkin görüşleri belirlemek üzere hazırlanan maddeler ve üçüncü bölümde programla ilgili görüş (Olumlu, Olumsuz) ve önerilerin alındığı açık uçlu sorular bulunmaktadır.

Anket Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan "Araştırma İzni"(EK 1) ile bilişim teknolojileri öğretmenlerine uygulanmıştır. Anket formu bazı öğretmenlerle yüz yüze görüşülerek doldurulurken bazı öğretmenlerden e-posta yoluyla temin edilmiştir.

Araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu yardımıyla öğretmenlerden toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve "Statistical Package For The Social Science SPSS 16.0" paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. "programın genel özellikleri", "kazanım", "içerik", "öğretme-öğrenme süreci", "değerlendirme" öğelerine göre gruplanan maddelerin her katılımcı için toplam puanları hesaplanmıştır. Verilerin analizinde kullanılacak test tekniğini belirlemek üzere beş puan türü için ayrı ayrı normalite testi yapılmıştır. Hesaplamalarda veri sayısı 30'dan fazla olduğundan mevcut verilerin dağılımıyla normal olasılık dağılımı arasında fark yoktur hipotezini test eden "Kolmogorov-Smirnov" testinin anlamlılık değeri dikkate alınmıştır (Can, 2013:88). Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma hesaplamaları kullanılmıştır. Bağımsız grupların karşılaştırılmasında normal dağılım gösteren verilerin analizinde kullanılan parametrik test tekniklerinden bağımsız gruplar t-Testinden, normalliği sağlamayan bağımsız grupların karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testinden yararlanılmıştır.

Anketin üçüncü bölümünde yer alan açık uçlu sorulara verilen cevaplar betimsel analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Gelen cevaplar benzerliklerine göre gruplara ayrılmış ve temalar belirlenmiştir. Temalara göre düzenlenen bulgular araştırmacı tarafından yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, bilişim teknolojileri öğretmenlerinin yeni program hakkındaki görüşlerini belirlemek üzere hazırlanan anket formu ile elde edilen verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular belirlenen alt problemlere göre analiz edilmiş ve bu başlıklar altında yorumlanmıştır.

4.1. Bulgular ve Yorum

Variş (1978:25)'a göre; programın başarılı olabilmesi uzman, öğretmen, öğrenci, veli, ders kitapları, araç ve gereçler, çevre koşulları gibi etkenlerin gelişmesine bağlıdır. Şüphesiz bu öğelerin birbiriyle etkileşimi programın başarıya ulaşmasında fazlasıyla etkilidir. Bu öğelerden programı uygulayan kişi olarak öğretmenin önemi de oldukça büyüktür. Bu doğrultuda bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programını öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlayan çalışmamızda BT öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın bu bölümünde, “Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi” isimli anket formu ile elde edilen bulgular ve yorumlar bulunmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular, anketin bölümlerine ve alt problemlere göre sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1.1 Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1 Öğretmenlerin Cinsiyete Göre % Dağılımı (n=45)

Cinsiyet	f	%
Kadın	15	33,3
Erkek	30	66,7
Toplam	45	100

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi çalışma grubunda 15 bayan (%33,3) ve 30 erkek (%66,7) olmak üzere 45 bilişim teknolojileri öğretmeni bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin mezun oldukları lisans programına ilişkin frekansları ve yüzde dağılımları Tablo 4.2’ de verilmiştir.

Tablo 4.2 Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lisans Programına Göre % Dağılımı (n=45)

Mezun Olunan Lisans Programı	f	%
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri	36	80
Bilgisayar Öğretmenliği	4	8,9
Elektronik ve Bilg.Ö	4	8,9
Diğer (Elektronik Öğretmenliği)	1	2,2
Toplam	45	100

Tablo 4.2’deki verilere göre çalışma grubunun %80’i Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, %8,9’ u Bilgisayar Öğretmenliği, %8,9’ u Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği bölümü mezunları ile %2,2’ si ise diğer bölüm mezunlarından oluşmaktadır.

4.1.2. Alt Problem 1: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin her madde için frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3 Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		$\bar{X}$	S	Sonuç
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Yeni bir programa ihtiyaç vardı.	1	2,2	0	0	4	8,9	14	31,1	26	57,8	4,42	,84	Kesinlikle Katılıyorum
Program toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek niteliktedir.	1	2,2	12	26,7	17	37,8	13	28,9	2	4,4	3,07	,92	Kararsızım
Program çevre koşullarına bağlı olarak değişime izin veren esnek bir yapıdadır.	1	2,2	6	13,3	11	24,4	21	46,7	6	13,3	3,56	,97	Katılıyorum
Yöneticilerin derse yaklaşımları olumludur.	11	24,4	10	22,2	9	20,0	11	24,4	4	8,9	2,71	1,33	Kararsızım
Program, bilimsel süreç ve becerileri kazandırmaya yöneliktir.	1	2,2	7	15,6	8	17,8	20	44,4	9	20,0	3,64	1,05	Katılıyorum
Programın hedeflerine ulaşması açısından süre yeterlidir.	1	2,2	8	17,8	7	15,6	17	37,8	12	26,7	3,69	1,13	Katılıyorum
Yeni program, önceki programa göre daha etkilidir.	1	2,2	4	8,9	18	40	16	35,6	6	13,3	3,49	,92	Katılıyorum
Sahip olduğum bilgi, beceri ve deneyimler bu programın uygulanması için yeterlidir.	0	0	3	6,7	5	11,1	17	37,8	20	44,4	4,20	,89	Katılıyorum
Program öğrencilere olumlu tutum kazandırmada etkilidir.	0	0	5	11,1	14	31,1	20	44,4	6	13,3	3,60	,86	Katılıyorum

Tablo 4.3 incelendiğinde BT öğretmenlerinin %88,9'unun; ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programına ihtiyaç olduğu ($\bar{X}=4,42$) yönünde olumlu (Katılıyorum+Kesinlikle Katılıyorum) görüş belirttikleri görülmektedir. Benzer sonuçlara Kural Er (2007) ve Ş. Aydın (2009)'ın 1-8 Bilişim teknolojileri öğretim programını değerlendirdikleri araştırmalarında da ulaşılmıştır. Teknolojinin hızı göz önüne alındığında, teknolojiyle bu denli ilgili bir topluluğun görüşlerinin değişimden yana olması normal görülmektedir.

BT öğretmenleri öğretim programının çevre koşullarına bağlı olarak değişime izin veren esnek bir yapıya sahip olduğu ($\bar{X}=3,56$) ve bilimsel süreç ve becerileri kazandırmaya yönelik olduğu ($\bar{X}=3,64$) yönünde olumlu görüş(Katılıyorum) belirtmişlerdir.

BT öğretmenlerinin öğretim programının toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olduğu ($\bar{X}=3,07$) görüşünde kararsız oldukları görülmektedir. Bu durumun kısa vadede anlaşılması güç olduğundan, programın toplum üzerindeki etkilerinin görülmesinin uzun zaman alması ve diğer etkenlerden bağımsız olmayışından öğretmenlerin net bir cevap veremedikleri düşünülmektedir. “Yöneticilerin derse yaklaşımları olumludur.” ($\bar{X}=2,71$) görüşünde de kararsızlık durumu söz konusudur. Ancak öğretmen görüşlerinin dağılımına bakıldığında olumsuz görüşe yakın bir değer görülmektedir. Görüşler “Kesinlikle Katılıyorum” derecesi dışında eşit şekilde dağılmış denebilir. % 46,6'lık bölümü olumsuz, % 20'lik bölümü kararsız, % 33,3' lük bölümü ise olumlu görüşe sahiptir. Dağılım incelendiğinde görüşlerin olumsuza yakın olduğu ancak ortalamanın kararsız aralığında olmasından dolayı yorumu kısmen olumsuz şeklinde yapabiliriz. Karabulut (2007) 'un “Bilgisayar öğretmenlerinin okulda karşılaştıkları sorunların belirlenmesi” adlı araştırmasında bilgisayar öğretmenlerinin yöneticilerin kendilerine bakış açıları konusunda olumlu düşünmedikleri ve okul yöneticilerinin, teknolojiye yönelik tutumlarının çok olumlu olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

BT öğretmenleri Tablo 4.3'deki verilere göre programın hedeflerine ulaşması açısından sürenin yeterli olduğu ($\bar{X}=3,69$) yönünde olumlu görüş(Katılıyorum) belirtmişlerdir. Kural Er (2007), Aydın (2009) ve Karal ve Timuçin (2010) tarafından yapılan araştırmalarda 2012 yılına kadar ders saatinin 1 saat olmasının yetersiz olduğu

sonucu ortaya çıkmıştır. Haftalık ders saatinin 2'ye çıkması ile öğretmenlerin görüşlerinin olumlu yönde değiştiği görülmektedir.

Tablo 4.3 incelendiğinde araştırmaya katılan BT öğretmenleri yeni programın, önceki programa göre daha etkili olduğu ($\bar{X}=3,49$) yönünde olumlu(Katılıyorum) görüşe sahip oldukları görülmektedir. Ancak BT öğretmenlerinin görüşlerinin en yüksek yüzde değerinin kararsız aralığındadır. Bu sebeple bu maddeye ilişkin sonucu kısmen olumlu şeklinde yorumlayabiliriz. Kısmen de olsa BT öğretmenlerinin yeni bir programa ihtiyaç olduğu ve yeni programın önceki programa göre daha etkili olduğu yönünde olumlu görüşe sahip olmalarının; dersin öğretim programının gelişmelere paralel yönde sürekli güncellenmesi gerektiği ve bir önceki programda var olan eksiklik ve hatalardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu görüşte yaşanan kararsızlık durumu, programın kısa bir süre uygulanmasından ve değerlendirme yapılamamış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 4.3'deki verilere göre araştırmaya katılan BT öğretmenlerinin sahip oldukları bilgi, beceri ve deneyimlerin bu programın uygulanması için yeterli olduğu ($\bar{X}=4,20$) yönünde olumlu görüşe (Katılıyorum) sahip oldukları görülmektedir. Dağılım incelendiğinde %44,4'lük kesimin "Kesinlikle Katılıyorum", %37,8'lik kesimin ise "Katılıyorum" görüşünde olmasıyla büyük çoğunluğun bu madde ile ilgili olumlu düşündüğü söylenebilir. Seferoğlu (2007:110)'nun "İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar" adlı araştırmasında ulaşılan sonuçlara göre ilköğretim bilgisayar dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programının uygulanmasında BÖTE Bölümü mezunu bilgisayar öğretmenlerinin dersin içeriğini aktaracak bilgi ve becerilere üst düzeyde sahip oldukları ve bu konuda herhangi bir sorun yaşamadıkları görülmüştür. BT ve Yazılım dersi öğretim programının bir önceki programa göre yazılım yönü ön plana çıkmaktadır. Çıkan sonuca göre yeni programın yazılım yönünde de öğretmenlerin kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.3'e göre BT öğretmenlerinin olumlu görüş belirttiği bir diğer ifade ise programın öğrencilere olumlu tutum kazandırmada etkili olduğu ($\bar{X}=3,60$) ifadesidir. Kabakçı ve diğerleri (2008)'nin "Bilgisayar öğretmenlerinin seçmeli bilişim teknolojileri öğretim programının uygunluğuna ilişkin görüşlerinin belirlenmesi" adlı

çalışmalarında öğretim programının öğrencilerin bilişim teknolojilerine ilişkin olumlu tutum geliştirmelerini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.3. Alt Problem 2: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım Boyutuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.4’de ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 4.4 Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım Boyutuna İlişkin Bulgular

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		$\bar{X}$	S	Sonuç
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Programda yer alan hedefler / kazanımlar açık ve anlaşılırdır.	0	0	9	20	10	22,2	20	44,4	6	13,3	3,51	,97	Katılıyorum
Hedefler / kazanımlar programın genel amaçlarına uygundur.	0	0	4	8,9	14	31,1	23	51,1	4	8,9	3,60	,78	Katılıyorum
Hedefler / kazanımlar belirlenirken, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alınmıştır.	2	4,4	13	28,9	20	44,4	6	13,3	4	8,9	2,93	,99	Kararsızım
Hedefler / kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir niteliktedir.	0	0	8	17,8	16	35,6	18	40	3	6,7	3,36	,86	Kararsızım
Hedefler / kazanımlar öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılar niteliktedir.	0	0	12	26,7	9	20	21	46,7	3	6,7	3,33	,95	Kararsızım

Tablo 4.4 incelendiğinde araştırmaya katılan BT öğretmenlerinin programda yer alan hedeflerin / kazanımların açık ve anlaşılır ($\bar{X}=3,51$) ve programın genel amaçlarına uygun olduğu ($\bar{X}=3,60$) yönünde olumlu görüş (Katılıyorum) belirttikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan BT öğretmenlerinin programda yer alan hedefler / kazanımlar belirlenirken, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkların dikkate alındığı ($\bar{X}=2,93$) görüşünde kararsız oldukları görülmektedir.

Programda yer alan hedeflerin / kazanımların öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılar nitelikte ($\bar{X}=3,33$) olması ile ilgili ortalama değer kararsız aralığında olduğu ancak dağılımda % 46,7'lik yüzde ile Katılıyorum görüşünün hakim olduğu görülmektedir. Bu sebeple bu maddeye ilişkin yorum kısmen olumlu şeklinde yapılabilir. Programda yer alan hedeflerin / kazanımların ölçülebilir ve değerlendirilebilir ($\bar{X}=3,36$) olduğu görüşü için de aynı durum söz konusudur. Ortalama değerinin olumluya yakın ancak kararsız aralığında olduğu görülmektedir. Dağılıma göre %40' lık çoğunluk olumlu görüşe sahiptir. Bu sebeple bu maddeye ilişkin sonucu kısmen olumlu şeklinde yorumlayabiliriz.

Hedeflerin / kazanımların ölçülebilir ve değerlendirilebilirliği ile ilgili sonucun dersin notla değerlendirilememesi sebebiyle ortaya çıktığı düşünülmektedir. Kural Er (2007:259)'in araştırmasında bazı öğretmenlerin ölçme yapmamaya yöneldikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin kazanımların ölçülebilirliği ve değerlendirilebilirliği hakkında kararsız kalmalarının sebebi değerlendirme yapmaktan uzaklaşmaları olabilir. Karal, Reisoğlu ve Günaydın (2010)'in araştırmalarında öğretmenlerin bilişim teknolojileri öğretim programının kazanımlarının ölçülebilirliği konusunda net bir fikir belirtmemeleri bu sonucu desteklemektedir. Karnede ders notu olmaması nedeniyle öğrencilerin derse ilgilerinin azaldığı ve bu yüzden öğrenciler üzerinde tam bir değerlendirme yapılamadığı aynı araştırmanın sonuçları arasındadır.

4.1.4. Alt Problem 3: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının İçerik Boyutuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.5'te ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının içerik ögesine ilişkin her madde için öğretmen görüşlerinin frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 4.5 Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının İçerik Boyutuna İlişkin Bulgular

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		$\bar{X}$	S	Sonuç
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
İçerikteki bilgiler önemli ve geçerlidir.	1	2,2	2	4,4	17	37,8	21	46,7	4	8,9	3,56	,81	Katılıyorum
İçerik güncel bilgilerden oluşmuştur.	2	4,4	5	11,1	11	24,4	21	46,7	6	13,3	3,53	1,01	Katılıyorum
İçerik hedeflerle uyumludur.	1	2,2	5	11,1	14	31,1	19	42,2	6	13,3	3,53	,94	Katılıyorum
İçeriği oluşturan bilgilerin sıralaması öğrenme-öğretme ilkelerine(Basitten karmaşığa, somuttan soyuta vb.) uygundur.	0	0	8	17,8	12	26,7	16	35,6	9	20	3,58	1,01	Katılıyorum

Tablo 4.5 incelendiğinde araştırmaya katılan BT öğretmenleri; içerikteki bilgilerin önemli ve geçerli bilgilerden oluştuğu ($\bar{X}=3,56$), içeriğin güncel bilgilerden oluştuğu ($\bar{X}=3,53$), hedeflerle uyumlu olduğu ($\bar{X}=3,53$) ve içeriği oluşturan bilgilerin sıralamasının öğrenme-öğretme ilkelerine(Basitten karmaşığa, somuttan soyuta vb.) uygun olduğu ($\bar{X}=3,58$) yönünde olumlu (Katılıyorum) görüş belirtmişlerdir.

Programın içerik ögesi bireylerin günlük hayatla ilgili teknoloji kullanımlarına daha uygun olacak şekilde düzenlenmiştir. BT öğretmenlerinin programın içeriğiyle ilgili tüm maddeler için olumlu görüşe sahip olmalarının bu değişiklikten kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.1.5. Alt Problem 4: Ortaokul Seçmeli Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Bulgular

Ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin öğretmen görüşlerinin frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6 Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Bulgular

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		$\bar{X}$	S	Sonuç
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Öğretmen kılavuz kitabının hazırlanmamış olması bir eksikliklerdir.	1	2,2	1	2,2	0	0	4	8,9	39	86,7	4,76	,77	Kesinlikle Katılıyorum
Program öğrencinin aktif katılımını sağlayacak yapıdadır.	1	2,2	5	11,1	13	28,9	19	42,2	7	15,6	3,58	,96	Katılıyorum
Öğrenciler kendilerinden beklenen etkinlikleri gerçekleştirebilmektedir.	0	0	3	6,7	7	15,6	33	73,3	2	4,4	3,76	,65	Katılıyorum
Programda öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili açıklamaların bulunmaması bir eksikliklerdir.	2	4,4	3	6,7	5	11,1	13	28,9	22	48,9	4,11	1,13	Katılıyorum
Programın işlerliği açısından kurumların sahip olduğu ortam ve materyaller yeterlidir.	5	11,1	9	20	5	11,1	17	37,8	9	20	3,36	1,32	Kararsızım

Tablo 4.6 incelendiğinde araştırmaya katılan BT öğretmenleri; öğretmen kılavuz kitabının hazırlanmamış olmasının bir eksiklik olduğu ($\bar{X}=4,76$) yönünde olumlu (Kesinlikle Katılıyorum) görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 86,7' si kılavuz kitabın hazırlanmamasının eksiklik olduğu görüşüne sahiptir. Bu oranın günlük plan hazırlama zorunluluğu ve ders etkinliklerini hazırlama güçlüğü ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan BT öğretmenleri; öğretim-öğrenme süreci ile ilgili olarak öğrencilerin kendilerinden beklenen etkinlikleri gerçekleştirebildiği ($\bar{X}=3,76$), programda öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili açıklamaların bulunmamasının eksiklik olduğu ($\bar{X}=4,11$), öğretim-öğrenme süreci ile ilgili olarak programın öğrencinin aktif katılımını sağlayacak yapıda olduğu ($\bar{X}=3,58$) yönünde olumlu (Katılıyorum) görüş belirtmişlerdir. Ş. Aydın (2009)'ın yaptığı araştırmada da 1-8 bilişim teknolojileri öğretim programının dersin işlenişinde öğrencinin aktif katılımını sağlayacak nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.6'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan BT öğretmenleri; öğretim-öğrenme süreci ile ilgili olarak programın işlerliği açısından kurumların sahip olduğu ortam ve materyaller yeterli olduğu ($\bar{X}=3,36$) görüşünde kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Dağılım incelendiğinde %37,8 'lik çoğunluğun ise olumlu (Katılıyorum) görüşte oldukları görülmektedir. Bu sebeple bu maddeye ilişkin BT öğretmenlerinin kısmen olumlu düşündükleri söylenebilir.

Karal ve diğerleri (2010)'nin "İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi" adlı araştırmalarında, okullardaki teknoloji ile programdaki etkinliklerin uygulanabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Kural Er (2007:258)'in ilköğretim bilgisayar dersi programına ilişkin Çanakkale ilinde görev yapan öğretmenlerin görüş ve beklentilerinin belirlendiği araştırmasında, BT sınıfı ile ilgili olarak bilgisayarların donanım ve yazılım özellikleri bakımından yetersiz olduğu, yazılımların sürekli olarak güncellendiği ve mevcut donanımların yeni yazılımlar için yetersiz kaldığı, okul yönetimlerinin sınıfın ihtiyaçlarının çok azını karşıladığı, okulun diğer bölümlerindeki ihtiyaçları karşılamak üzere bilgisayar sınıflarındaki donanımların kullanıldığı ve derslerde donanım eksikliği nedeniyle sıkıntı yaşandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

BT ve Yazılım dersinin zorunlu dersler kapsamına girmesinden hemen önce BT dersi seçilmemiş, artan derslik ihtiyacını karşılamak üzere birçok okul idaresi BT sınıflarını dağıtmışlardır. Birçok okulda BT sınıfı bulunmamaktadır. Ankete katılan

öğretmenlerin %20' ye yakınının görev yaptığı okulda BT sınıfı yoktur ya da yeni yazılımları çalıştıracak güncel bilgisayar donanımları bulunmamaktadır. Birçok okul idaresi BT sınıfının kurulmasına sıcak bakmamaktadır.

4.1.6. Alt Problem 5: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Boyutuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.7'de ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşlerinin frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 4.7 Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Boyutuna İlişkin Bulgular

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		$\bar{X}$	S	Sonuç
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Programda ölçme-değerlendirme ile ilgili açıklamalar yeterlidir.	7	15,6	7	15,6	20	44,4	6	13,3	5	11,1	2,89	1,17	Kararsızım
Dersin notla değerlendirilmemesi dersin işlenişini olumsuz yönde etkilemektedir.	3	6,7	6	13,3	0	0	7	15,6	29	64,4	4,18	1,33	Katılıyorum
Programda yer alan ölçme-değerlendirme teknikleri uygulanabilir niteliktedir.	4	8,9	8	17,8	15	33,3	16	35,6	2	4,4	3,09	1,04	Kararsızım
Dersin not ile değerlendirilememesi öğretmenlerde motivasyon eksikliğine yol açmaktadır.	2	4,4	4	8,9	2	4,4	6	13,3	31	68,9	4,33	1,19	Kesinlikle Katılıyorum
Performans değerlendirme araçlarını kullanmak için derslerde yeterince vakit ayıramamaktadır.	2	4,4	6	13,3	6	13,3	16	35,6	15	33,3	3,80	1,18	Katılıyorum
Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı hedeflerine ulaşmaktadır.	3	6,7	7	15,6	21	46,7	11	24,4	3	6,7	3,09	,97	Kararsızım

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan BT öğretmenleri; öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin performans değerlendirme araçlarını kullanmak için derslerde yeterince vakit ayıramadığı ($\bar{X}=3,80$) ve dersin notla değerlendirilmemesin dersin işlenişini olumsuz yönde etkilediği ($\bar{X}=4,18$) yönünde olumlu (Katılıyorum) görüş belirtmişlerdir.

Benzer sonuçlara Kural Er (2007:261)’in yaptığı araştırmada da ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin büyük bölümü, not verilmemeye devam edilirse disiplin sorunlarının artacağını ve derse katılımın azalacağını belirtmişlerdir.

Tablo 4.7’deki bulgulara göre araştırmaya katılan BT öğretmenlerinin; öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin programda ölçme-değerlendirme ile ilgili açıklamaların yeterli ($\bar{X}=2,89$) ve programda yer alan ölçme-değerlendirme tekniklerinin uygulanabilir nitelikte ($\bar{X}=3,09$) olduğu görüşünde kararsız kaldıkları görülmektedir. Ölçme-değerlendirme tekniklerinin uygulanabilirliği ile ilgili olarak öğretmenlerin %33,3’ ü kararsız, %35,6’ sı ise olumlu (Katılıyorum) görüşe sahiptir. Yüzdeler ve ortalama değeri birlikte değerlendirildiğinde bu maddeye ilişkin BT öğretmenlerinin kısmen olumlu düşündüklerini söyleyebiliriz.

Bu görüşün ortaya çıkmasında BT öğretmenlerinin dersin notla değerlendirilmemesinden dolayı programın ölçme-değerlendirme yönüne ağırlık vermedikleri düşünülmektedir. Bu durum Tanataş (2010:64)’in çalışmasında elde edilen “Bilişim teknolojileri dersinde öğrenci başarısının notla değerlendirilmemesi ölçme-değerlendirme tekniklerinin kullanılmasını engellemektedir” sonucuyla benzerlik göstermektedir. Kural Er (2007:259)’in yaptığı araştırmada ise programın değerlendirme ögesine yönelik öğretmenlerin ilköğretim bilgisayar dersinde farklı ölçme araçlarını ve değerlendirme türlerini kullandıkları ancak not verilmemesi sebebiyle bazı öğretmenlerin ölçme yapmamaya yöneldikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bulgularımıza göre kararsızlık durumunun benzer nedenlerden kaynaklandığı söylenebilir.

BT öğretmenleri; öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin dersin not ile değerlendirilememesinin öğretmenlerde motivasyon eksikliğine yol açtığı ($\bar{X}=4,33$) yönünde olumlu (Kesinlikle Katılıyorum) görüş belirtmişlerdir.

BT öğretmenleri; öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin dersin not ile değerlendirilememesinin öğretmenlerde motivasyon eksikliğine yol açtığını düşünmektedir. Durdukoca ve Arıbaş (2011) tarafından yapılan araştırmada da dersin

not ile değerlendirilememesinin öğretmenlerde motivasyon eksikliğine yol açtığı sonucuna ulaşılmış ve bunun sebepleri arasında dersin notla değerlendirilmemesinden dolayı öğrencilerin dersi önemsememesi gösterilmiştir. Öğrencilerin dikkatini çekmek, derse olan ilgilerini artırmak ve sınıfta kontrolü sağlamak öğretmenler açısından güç duruma gelmiştir. Dersin önemsiz görülmesinin dersin başarısına da etkileri olabilmektedir. Karabulut (2007) tarafından yapılan araştırmada da öğrencilerin bilgisayar dersini önemsiz görmesinin bilgisayar dersinin amaçlarına ulaşmasını güçleştirdiği sonucuna varılmıştır.

Benzer sonuçlara Öztürk ve Yılmaz'ın (2011) araştırmalarında da ulaşılmıştır. Dersin notla değerlendirilmemesinin öğretmenlerde motivasyon eksikliğine ve öğrenci başarısında düşmeye sebep olduğu düşünülmektedir. Çoğunluğun bu görüşü desteklemesinin sebepleri arasında okul yönetiminin, öğrencilerin ve velilerin derse önem vermemesi yatıyor olabilir. Seferoğlu (2007:104)' nun yaptığı araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmış, öğretmenlerin görüşlerinden dersin seçmeli olması, notla değerlendirilmemesi ve okul yönetiminin derse verdiği önem ile öğrenci ve velilerin tutumundan dolayı BT öğretmenlerinin sıkıntı yaşadıkları görülmüştür. Dersin seçmeli olmasından dolayı birçok BT öğretmeni dersin seçilmemesi sonucu kadrolarının bulunduğu okullarda norm fazlası durumuna düşmüş ve tayin istemek zorunda kalmıştır. “Ortaokullarda Bilişim Teknolojileri Dersinde Örtük Programının Varlığına İlişkin Öğretmen Görüşleri”nin incelendiği araştırmada da BT öğretmenlerinin motivasyonların düşük olduğu, çalışma azimlerinin kırıldığı ve huzursuz oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu olumsuzlukların öğretmenlerin örtük olarak davranışlarına etki ettiği görülmüş, öğretmenlerin ders anlatış tarzlarının ve derse bakış açılarının değiştiği ve derslerini önemsemedikleri tespit edilmiştir (Fidan, 2013:113).

Tablo 4.7'ye göre araştırmaya katılan BT öğretmenlerinin; programın değerlendirme ögesi ile ilgili olarak bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı hedeflerine ulaşmaktadır ($\bar{X}=3,09$) görüşünde kararsız kaldıkları görülmektedir. Bu durum diğer öğelerde de değerlendirmeye yönelik olan durumlarda ortaya çıkan sonuçlarla benzerlik göstermiştir.

Tablo 4.8'de BT öğretmenlerinin BT ve Yazılım dersi öğretim programının genel özellikleri, kazanımları, içeriği, öğretme öğrenme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin görüşlerinin ortalama değerleri verilmiştir.

4.1.7. Alt Problem 6: Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım, İçerik, Öğretme – Öğrenme Süreci ve Değerlendirme Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyete göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla programın alt boyutlarındaki (Programın genel özellikleri, kazanım, içerik, öğretme-öğrenme süreci, değerlendirme) verilerin dağılımları normalite testi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Programın genel özellikleri ve kazanım boyutunda elde edilen veriler normal dağıldığından bağımsız iki grup arasındaki farkın test edilmesinde t-Testi'nden yararlanılmıştır.

“Programın Genel Özellikleri” başlığı altında gruplandırılan maddelerin toplam puanları cinsiyet değişkeni açısından değerlendirilmiştir. Test sonuçları Tablo 4.9’ da sunulmuştur.

Tablo 4.9 Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Genel Özellikleri İle İlgili Görüşlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	S	$\bar{X}$	sd	t	p
Programın Genel Özellikleri	Kadın	15	4,18	32,27	43	-,103	0,918
	Erkek	30	5,51	32,43			

p<0,05

Tablo 4.9’da görüldüğü gibi elde edilen anlamlılık değeri (p=0,918) 0.05’ten büyük olduğundan grupların ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu sonucu, erkek ve bayanların bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının genel özellikleri hakkında aynı görüşe sahip oldukları şeklinde yorumlayabiliriz.

Programın “Kazanım” başlığı altında gruplandırılan maddelerin toplam puanları da cinsiyet değişkeni açısından bağımsız gruplar t-Testi kullanılarak analiz edilmiştir. Test sonuçları Tablo 4.10’ da sunulmuştur.

Tablo 4.10 Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	S	$\bar{X}$	sd	t	p
Kazanım	Kadın	15	3,11	16,53	43	-,276	,784
	Erkek	30	3,58	16,83			

p<0,05

Tablo 4.10’da hesaplanan anlamlılık değerinin (p=0,536) 0.05’ten büyük olması ortalamalar arasında farklılığın olmadığını göstermektedir. Bu sonuç erkek ve bayan öğretmenlerin programın kazanım ögesiyle ilgili benzer görüşlere sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Programın “İçerik”, “Öğretme-Öğrenme Süreci” ve “Değerlendirme” boyutunda elde edilen verilerin normalliği sağlamaması üzerine bu puanlar için bağımsız iki grup arasındaki farkın test edilmesinde Mann-Whitney U Testi’nden yararlanılmıştır. Programın içerik başlığı altında gruplandırılan maddelerin toplam puanları cinsiyet değişkeni açısından değerlendirilmiştir. İçerik boyutuna ilişkin elde edilen Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 4.11’de sunulmuştur.

Tablo 4.11 Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının İçerik Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İçerik	Kadın	15	21,30	319,5	199,5	,536
	Erkek	30	23,85	715,5		

p<0,05

Tablo 4.11 incelendiğinde hesaplanan anlamlılık değerinin (p=0,536) 0.05’ten büyük olması ortalamalar arasında farklılığın olmadığı yani programın içerik boyutuna ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyete göre değişmediği anlamına gelmektedir. Programın içeriği hakkında erkek öğretmenler ve bayan öğretmenlerin görüşleri arasında istatistiksel anlamda bir farklılığın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Programın öğretme-öğrenme süreci başlığı altında gruplandırılan maddelerin toplam puanları cinsiyet değişkeni açısından değerlendirilmesinde Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Test sonuçları Tablo 4.12’ de sunulmuştur.

Tablo 4.12 Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Süreci İle İlgili Görüşlerine Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Öğretme- Öğrenme Süreci	Kadın	15	23,37	350,5	219,5	,893
	Erkek	30	22,82	684,5		

$p < 0,05$

Tablo 4.12 incelendiğinde programın öğretme-öğrenme sürecine ilişkin erkek ve bayan öğretmenlerin görüşlerinde farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir. 0.05 anlamlılık düzeyinde BT öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre programın öğretme-öğrenme sürecine ilişkin görüşlerinde farklılık bulunmamaktadır.

Programın değerlendirme başlığı altında gruplandırılan maddelerin toplam puanları cinsiyet değişkeni açısından değerlendirilmiştir. Uygulanan Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 4.13’ te sunulmuştur.

Tablo 4.13 Cinsiyet Değişkenine Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Değerlendirme	Kadın	15	22,57	338,5	218,5	,875
	Erkek	30	23,22	696,5		

$p < 0,05$

Cinsiyetlerine göre, BT öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının değerlendirme boyutu hakkındaki görüşleri arasında fark olup olmadığı Mann-Whitney U Testi ile analiz edilmiştir. Programın bu boyutu ile ilgili

0.05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık bulunamamıştır. BT öğretmenlerinin değerlendirme boyutu ile ilgili görüşleri cinsiyetlerine göre değişmemektedir.

“Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programına ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna yanıt bulmak amacıyla yapılan analizler sonucu, “programın genel özellikleri”, “kazanım”, “içerik”, “öğretme-öğrenme süreci” ve “değerlendirme” boyutlarında öğretmen görüşlerinin cinsiyetlerine göre değişmediği, erkek ve bayan BT öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programı ile ilgili aynı görüşlere sahip oldukları ortaya konmuştur.

4.1.8. Alt Problem 7: Mezun Olunan Lisans Programına Göre, BT Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanım, İçerik, Öğretme – Öğrenme Süreci ve Değerlendirme Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan bölüme göre değişip değişmediğini öğrenmek üzere veri seti incelenmiştir. Tablo 4.2’de görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin mezun oldukları lisans programlarının frekansları arasındaki farkın yüksek olmasından uygulanacak istatistiğin anlamlı olmayacağı düşünülerek bu başlık altında işlem yapılmamıştır. BT ve yazılım dersi öğretim programına ilişkin mezun olunan bölüme göre BT öğretmenlerinin görüşlerinin değişiklik gösterip göstermediği belirlenememiştir. Araştırma konusunun uygun şartları taşıyan geniş örneklemelerde uygulanacağı farklı araştırmalarda bu değerlendirmenin yapılması önemli görülmektedir.

4.1.9. Alt Problem 8: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Geliştirilmesine Yönelik Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular

Anketin üçüncü bölümünde üç açık uçlu soru bulunmaktadır. Bu bölümde öğretmenlere “programın sizce olumlu yönleri”, “programın sizce olumsuz yönleri” ve “programın geliştirilmesine katkı yapabilecek önerileriniz” şeklinde sorular yöneltilmiştir. 24 BT öğretmeni görüşlerini belirtmiştir. Elde edilen veriler nitel analize

tabi tutulmuştur. Benzer görüşler temalara ayrılarak analiz edilmiştir. Aşağıda oluşturulan temalar ve öğretmen görüşlerinden örnekler verilmiştir.

Programın Olumlu Yönleri:

1. **Bilişim Teknolojileri Ders Saati:** BT öğretmenleri daha önce haftalık 1 ders saati sayısının 2'ye çıkarılmasından memnun olduklarını belirtmektedirler. Bununla ilgili olarak çoğunluğun dışında iki öğretmen programın yoğun olduğunu bu nedenle yetiştirmekte zorluk çektiklerini ifade etmişlerdir.
2. **İçeriğin Güncelliği:** BT öğretmenleri program içeriğinin günümüzde öğrencilerin de çok yaygın olarak kullandıkları sosyal ortamları ve daha çok internet ortamındaki güvenlik konularını içermesinden dolayı içerik ögesinin güncellenmesini olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. Bu tema ile ilgili bir öğretmenin görüşü şöyledir:

“Program oluşturulurken günümüz bireyinin günlük yaşamda kullanacağı BT araçlarına ve yazılımlara yer verilmesi dikkat edilmiş olması olumlu yönüdür.”
3. **Esneklik:** Bazı BT öğretmenlerinin programın öğretmene sağladığı esneklikten memnun oldukları görülmektedir. Bu görüşü savunan bir öğretmenin programı olumlu gören görüşü şu şekildedir:

“Esnek bir yapıda olup, öğretmenin yeterliği yüksek ise daha çok bilgi aktarımı ve beceri kazandırma yapılabiliyor.”
4. **Yaş grubu:** BT öğretmenleri dersin verildiği yaş grubunun en verimli dönem olduğunu belirtmişlerdir. Bazı öğretmenler bilişim eğitiminin daha küçük yaşlarda başlaması gerektiğini belirtirken yaş gurubu ile ilgili bir öğretmenin görüşü şöyledir:

“Yazılım ile daha küçük yaşta tanışılacağı için daha iyi öğrenileceğini düşünüyorum.”
5. **Yazılım Yönü:** BT öğretmenleri programlama eğitiminin küçük yaşlarda başlaması gerektiğini savunmaktadır. Programda yazılım geliştirmeye ağırlık verilmesi BT öğretmenlerini memnun etmiştir. Bir öğretmen programın olumlu yönü olarak gördüğü Yazılım geliştirme ile ilgili şu görüşü paylaşmıştır:

“Öğrencilerin pratik düşünme ve matematiksel zekalarını geliştiriyor.”
görüşünü paylaşmıştır.

Programın Olumsuz Yönleri:

1. **Dersin Seçmeli Olması:** BT öğretmenleri bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin yeni eğitim-öğretim yılından itibaren zorunlu ders olarak okutulmasını olumlu bulduklarını, programın ilk kez uygulandığı 2012-2013 öğretim yılı ile ilgili sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir.
2. **Öğretmen Kılavuz Kitabının Olmaması:** BT öğretmenleri kılavuz kitabın hazırlanmamış olmasını programın olumsuz bir yönü olarak görmektedirler.
“Programın kitabı yok, biz sadece kazanımlardan bir şeyler katmaya çalıştık.”
3. **Açıklamaların Yetersizliği:** BT ve Yazılım dersi öğretim programında öğretmenlerin sınıfta uygulayacakları etkinlik örneklerinin sayısının az olması BT öğretmenleri tarafından eleştirilmiştir. 1-8 Bilişim Teknolojileri dersi öğretim programının kılavuz kitabının bulunması ve belirli basamaklardan ve ünitelerden oluşması öğretmenlerin programı anlamalarını kolaylaştırmaktaydı. Yeni program farklı bir anlayış ile hazırlandığından ve kılavuz kitap hazırlanmadığından BT öğretmenlerinin programı anlamaları güçleşmiştir. Bir öğretmen programla ilgili açıklamaların yetersiz olduğunu şu şekilde belirtmiştir:
“Yeterli açıklama yok. Program tamamen genel hatlarıyla verilmiştir.”
4. **BT Sınıflarının Özellikleri:** Okulların BT sınıflarının durumu çoğu BT öğretmeni tarafından eleştirilmektedir. Programın yazılım yönünün uygulanabilmesi için BT sınıflarının günümüz teknolojisine göre yenilenmesi gerektiği ve sosyal medya kazanımlarının MEB’in sağladığı internet bağlantısı ile işlenemediği öğretmenler tarafından şu şekilde aktarılmıştır:
“Programda yer alan bilgi paylaşımı içerikli derslerin okullarda uygulanabilmesi mümkün görünmemektedir. Okullardaki mevcut internet bağlantısı bunu engellemektedir. Ayrıca program hazırlanırken sınıf mevcutlarındaki yoğunluk dikkate alınmamıştır. 2 veya 3 öğrenciye 1 bilgisayar düşmesi programda göz önünde bulundurulmamıştır.”

“Facebook, Twittter gibi konuların olması programın en güzel yönlerinden ancak MEB bağlantısı bu sitelere girmeye izin vermiyor. Bu da bizim dersi işlememize engel oluyor.”

5. **Ölçme ve Değerlendirme:** BT öğretmenleri, bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin not ile değerlendirilmemesinin öğrencilerin dersi ciddiye almalarını engellediğini ve değerlendirme yapamadıklarını belirtmektedirler. bir öğretmen değerlendirme ile ilgili yaşadığı sorunu şu şekilde ifade etmiştir:
- “Dersin not ile değerlendirilmemesi motivasyonu düşürüyor.”*

Programın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler:

1. **Kılavuz Kitap:** BT öğretmenleri derslerde uygulayacakları etkinliklerin belirlenmesini ve daha net ifadelerin yer almasını istemektedir. Bununla ilgili öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir: *“Hazırlanacak olan öğrenci ve öğretmen kılavuz kitaplarının senelik olarak güncellenmesi, örnek uygulamaların çeşitliliğinin artırılması öğrenme sürecini olumlu yönde etkileyecektir.”*
“Sadece öğretim programının yayınlanmış olması uygulama açısından yorumlara açık bir durum oluşturuyor. Kılavuz kitap ve ders kitabı ile program desteklenmelidir.”
2. **Materyal Desteği:** BT sınıflarının yenilenmesi ve yeni teknolojilerin eğitimde kullanılması ile ilgili olarak bir öğretmenin görüşü şu şekildedir.
“Materyal desteği verilmeli, yeni bilgisayarlar, tabletler, lisanslı programlar.”
3. **Açıklamalar:** Programın daha anlaşılır, net ifadelerle sahip olması BT öğretmenleri tarafından geliştirilen önerilerdendir. Bununla ilgili olarak bir öğretmen şu görüşü paylaşmıştır:
“Etkinlikler ve yapılacak çalışmalar aşırı derecede ucu açık konulardan oluşmakta. Bence daha keskin daha net hedefler ve çalışmalar olmalı.”

4.2. Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayanarak alt amaçlar doğrultusunda elde edilen sonuçlarla birlikte bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının geliştirilmesine yönelik önerilere yer verilmiştir.

4.2.2. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programının Genel Özelliklerine İlişkin Tartışma

BT öğretmenleri bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının genel özelliklerine ilişkin yeni bir öğretim programına ihtiyaç olduğu, bilimsel süreç ve becerileri kazandırmaya yönelik, çevre koşullarına bağlı olarak değişime izin veren esnek bir yapıya sahip olduğu, programın hedeflerine ulaşması açısından sürenin yeterli olduğu, yeni programın önceki programa göre daha etkili olduğu, öğrencilere olumlu tutum kazandırdığı ve BT öğretmenlerinin sahip oldukları bilgi, beceri ve deneyimleri bu programın uygulanması için yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Olumlu görüşlerin yanında yöneticilerin derse yaklaşımlarının kısmen olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer sonuçlara farklı araştırmalarda da ulaşıldığı görülmüş ve bu sonuç desteklenmiştir. Ayrıca yeni programın toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilmesi ile ilgili öğretmenlerin kararsızlık yaşadıkları görülmüştür. Bu durumun programın kısa bir süre uygulanmasıyla toplum üzerindeki etkilerini görmenin pek mümkün olamayacağı düşünüldüğünde normal bir sonuç olduğu söylenebilir.

BT öğretmenlerinin programın genel özelliklerini ilişkin genelde olumlu görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Elbette hazırlanan her programın eksiklikleri olabilir. Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı çok kısa bir sürede hazırlanmış ve pilot uygulama yapılmadan ülke genelinde uygulanmaya başlanmıştır. Bu durum göz önüne alındığında BT öğretmenlerinin programın genel özellikleri ile ilgili olumlu görüşe sahip olmaları program için olumlu bir gelişmedir.

4.2.3. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Kazanımlarına İlişkin Tartışma

BT öğretmenleri bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programının kazanımlarına ilişkin programda yer alan hedeflerin / kazanımların açık ve anlaşılır, programın genel amaçlarına uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Programda yer alan hedefler / kazanımlar belirlenirken, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkların dikkate alınması ve programın öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılar nitelikte olması görüşünde kararsızlık yaşadıkları belirlenmiştir.

Programda yer alan hedeflerin / kazanımların ölçülebilir ve değerlendirilebilir nitelikte olması ile ilgili ortaya çıkan kararsızlığın dersin notla değerlendirilmemesiyle ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan farklı araştırmalarda elde edilen sonuçlarla benzer olarak BT öğretmenlerinin değerlendirme yapmaktan uzaklaşmaları bu sonucu doğrulamış olabilir.

4.2.4. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının İçeriğine İlişkin Tartışma

BT öğretmenlerinin ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi programı içeriğinin önemli, geçerli ve güncel bilgilerden oluştuğu, içeriğin hedeflerle uyumlu olduğu ve içeriği oluşturan bilgilerin sıralamasının öğrenme-öğretme ilkelerine uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Programda örnek öğrenme alanları verilmiş ve öğretmenlerin ilgi ve ihtiyaca göre bu alanları genişletebileceği belirtilmiştir. Bu esnekliğin sağlanması öğretmenler açısından olumlu görülmektedir. Sosyal medya ile ilgili konuların yer alması, ayrıca yazılım geliştirme uygulamalarının çevrimiçi ortamda paylaşılması ve geliştirilmesi ile ilgili bölümler öğrencilerin ilgilerini çekebileceğinden programın güncel yönünü göstermektedir. İçeriğin bir önceki ders programındaki gibi çoğunlukla ofis uygulamalarından oluşmaması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin her yönüyle ilgilenmesi ve bunu konu edinmesi program açısından olumlu bir gelişmedir. Nitekim BT öğretmenleri de genel olarak içerik ögesinin yeterli ve olumlu olduğunu düşünmektedirler.

4.2.5. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Tartışma

BT öğretmenleri; programın öğrencinin aktif katılımını sağlayabildiği ve öğrencilerin kendilerinden beklenen etkinlikleri gerçekleştirebildiği, öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili açıklamaların bulunmamasının ve kılavuz kitabın hazırlanmamış olmasının eksiklik olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu durumun neticesinde öğretmenler günlük ders planı hazırlamak zorunda kalmıştır. Daha önce kılavuz kitapta bulunan etkinlikleri uygulayan öğretmenlerin yeni program için kılavuz kitabın hazırlanmamasından memnun olmadıkları görülmüştür.

Öğretme-öğrenme süreci ile ilgili olarak programın işlerliği açısından kurumların sahip olduğu ortam ve materyallerin yeterliliği ile ilgili oluşan kararsızlığın kurumlarda BT sınıflarının bulunmamasıyla, varsa da mevcut yapının yeterli olmamasıyla ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji her yeni gün gelişmekte ve hızlı bir şekilde tüketilmektedir. Okullarda da teknolojik imkanlar iyileştirilmeye çalışılmaktadır ancak devletin teknolojinin hızına yetişmesi mümkün olmamaktadır. Birçok okulda BT sınıflarındaki donanımlar günün şartlarına uygun değildir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen internet hizmeti ile ders esnasında gerek bağlantı gerekse engellemeler yüzünden sıkıntılar yaşanmaktadır.

Genel olarak öğretim-öğrenme süreci ile ilgili öğretmenlerin olumlu görüşe yakın oldukları belirlenmiştir.

4.2.6. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Değerlendirme Ögesine İlişkin Tartışma

Öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin dersin notla değerlendirilmemesin dersin işlenişini olumsuz yönde etkilediği, öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin performans değerlendirme araçlarını kullanmak için derslerde yeterince vakit ayıramadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Notla değerlendirme yapılmadığı için ve ders esnasında kontrolü sağlamanın zorluğundan performans değerlendirmelerin yapılamadığı düşünülmektedir. Notla değerlendirme yapılamadığından öğrenciler, veliler ve diğer paydaşlar dersi önemsememekte ve derste karşılaşılan disiplin sorunları artmaktadır.

BT öğretmenlerinin; ölçme-değerlendirme ile ilgili açıklamaların yeterliliği ve ölçme-değerlendirme tekniklerinin uygulanabilirliği hakkında ve bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının hedeflerine ulaşması ile ilgili yaşanan kararsızlığın dersin notla değerlendirilmemesiyle ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bilimsel araştırmalarda öğretmenlerin notla değerlendirme yapılmadığı durumlarda tamamen ölçme değerlendirmeden uzaklaştıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. BT öğretmenlerinin de değerlendirme ile ilgili fikir belirtememelerinin nedeni ölçme değerlendirme yapmamalarından kaynaklanıyor olabilir.

Programın değerlendirme ögesi program geliştirmenin en önemli aşamasıdır. Bu bölümde ulaşılan sonuçlar ile programın yeterliliği, eksiklikleri ve düzeltilmesi gereken bölümleri belirlenebilir ve bir an önce düzeltme yoluna gidilir.

Dersin 2012-2013 eğitim-öğretim yılında seçmeli olması sebebiyle notla değerlendirme yapılmamıştır. Dolayısıyla öğretmenler, ders programı ile ilgili gözlemler dışında değerlendirme verisine sahip olamamışlardır.

4.2.7. Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Geliştirilmesine Yönelik Görüş ve Önerilerine İlişkin Tartışma

Veri toplama aracının programın olumlu, olumsuz yönleri ve geliştirilmesine yönelik önerilerin istendiği son bölümünde BT öğretmenlerinin paylaştıkları görüşler frekanslarına göre; bilişim teknolojileri ders saati, içeriğin güncelliği, esneklik, yaş grubu, yazılım yönü temalarına ayrılmıştır.

Öğretmenlerin programın olumlu yönleri ile ilgili daha çeşitli yorumlar yaptıkları görülmüştür. BT öğretmenlerine göre ders saatinin ikiye çıkarılmış olması, içeriğin güncel ve günlük hayatta kullanılan konulardan oluşması, programın öğretmenin koşullarına uygun şekilde ayarlama yapabileceği esnek bir yapıya sahip olması, dersin ortaokul 5. sınıflardan başlanarak uygulanması ve programlama mantığının verilmesi program açısından olumlu bir gelişmedir.

Programın olumsuz yönleri ile ilgili olarak paylaşılan görüşler de frekanslarına göre düzenlenmiş ve dersin seçmeli olması, öğretmen kılavuz kitabının olmaması, açıklamaların yetersizliği, BT sınıflarının özellikleri ve ölçme ve değerlendirme temaları oluşturulmuştur. BT öğretmenlerine göre kılavuz kitabının olmaması, BT sınıflarının mevcut internet bağlantısı ve donanım özelliklerinin yetersizliği ile dersin

notla değerlendirilmemiş olması programın olumsuz yönleridir. Program hakkında açıklamaların yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bazı öğretmenler etkinlikler ile ilgili açıklamaların azlığını eleştirmişler ve kazanımları kendilerine göre yorumladıklarını ve öğretme sürecini buna göre düzenlediklerini belirtmişlerdir. Ancak bazı öğretmenler ise programın esnekliğini, öğretmene kendi ihtiyaçları doğrultusunda hareket özgürlüğü tanıdığı düşüncesiyle bu durumu programın olumlu yönü olarak görmektedirler.

Öğretim programının geliştirilmesine yönelik öğretmen görüşleri; kılavuz kitap hazırlanması, okullara materyal desteği sağlanması ve programla ilgili daha net açıklamaların eklenmesi şeklinde üç temada toplanmıştır. Öğretmenlerin programın olumlu ve olumsuz özelliklerinin sorulduğu bölümlere nazaran öneriler kısmına daha az görüş yazdıkları görülmüştür.

4.2.8. Öneriler

Yapılan araştırmada elde edilen sonuçlara göre bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programının geliştirilmesine yönelik aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Öğretim programlarının hazırlanmasından sorumlu olan ilgili birimler üniversitelerde ve okullarda yapılan araştırmaları incelemeli ve araştırma sonuçları değerlendirilerek BT ve Yazılım dersi öğretim programı bilişim teknolojilerinde yaşanan değişikliklere göre sık sık güncellenmelidir.
2. BT ve Yazılım dersi ile ilgili öğretmen kılavuz kitabı, öğrenci ders ve çalışma kitapları hazırlanmalıdır.
3. BT ve Yazılım dersi öğretim programında öğretme-öğrenme süreci ile ilgili açıklamalar eklenmelidir.
4. Bilgisayar teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak okullarda bulunan BT sınıflarındaki donanımlar yenilenmelidir.
5. BT sınıfı bulunmayan okullarda uygun alanlar belirlenmeli BT sınıfları oluşturulmalıdır.
6. BT öğretmenlerinin yeni teknolojiler hakkında bilgilerini genişletmek üzere etkili hizmet içi eğitimler düzenlemelidir.

Yapılacak diğer araştırmalar için öneriler söyle sıralanabilir:

1. Bu çalışmanın evreni Bursa ili ile sınırlıdır. Benzer alışmalar farklı il ve bölgelerde ve daha geniş bir grupla yapıldığında daha etkili sonuçlar alınacağı düşünülmektedir.
2. BT ve Yazılım dersi ğretim programı öğrencilerin görüşleri alınarak değerlendirilebilir.
3. Bu araştırmada ğretim programının ilk kez 5. sınıflarda uygulanması konu edilmiş ve veriler sadece 5. sınıflarda derse giren öğretmenlerden elde edilmiştir. Farklı sınıf seviyelerinde görüşlerin değişiklik gösterip göstermediği araştırılabilir.
4. 5 ve 6. sınıflarda zorunlu, 7 ve 8. sınıflarda seçmeli olan dersin zorunlu ve seçmeli ders karşılaştırması ile ilgili araştırmalar yapılabilir.
5. Ortaokul BT ve Yazılım dersi ğretim programı resmi ve özel ortaokulları karşılaştırılarak incelenebilir.
6. Sosyal medya kullanımı ile ilgili dersin öğrenciler üzerinde yarattığı farkındalığı belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akarsu, B. 1984. *Felsefe Terimleri Sözlüğü* (3. Baskı). Ankara: Savaş Yayınları.
- Akkoyunlu, B., İmer, G. *Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler*. Özer, B. (Ed.) T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1021 Açık Öğretim Fakültesi Yayınları No: 56. Web: <http://eogrenme.anadolu.edu.tr/eKitap/EGT102U.pdf> adresinden 17 Nisan 2013'te alınmıştır.
- Akkoyunlu, B. (1998).*Eğitimde Teknolojik Gelişmeler*. Özer, B. (Ed.). *Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 564. Web:<http://w2.anadolu.edu.tr/aos/kitap/IOLTP/1265/unite01.pdf> adresinden 17 Nisan 2013'te alınmıştır.
- Aktan, C. C., Tunç, M. (1998). Bilgi Toplumu ve Türkiye. *Yeni Türkiye Dergisi*, 118-134. Web: http://www.canaktan.org/yeni-trendler/bilgi-toplumu/bilgi_toplumu-ozellik.htm adresinden 09 Mayıs 2013'te alınmıştır.
- Alkan, C. (1984). Orta öğretimde bilgisayar eğitimi İhtisas komisyonu raporu. Web: <http://www.etku.org/sayilar/rapor.pdf> adresinden 17 Nisan 2013'te alınmıştır.
- Alkan, C. (1994). *Eğitim Teknolojisi* (3. Baskı).Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2007). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı (5. baskı). Adapazarı: Sakarya Yayıncılık.
- Aydın, B. (2003). Bilgi Toplumu Oluşumunda Bireylerin Yetiştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 183-190. Web: http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/958200821_16-B%20C4%B0LG%20C4%B0%20TOPLUMU%20OLU%20C5%9EUMUNDA%20B%20C4%B0REYLER%20C4%B0N%20YET%20C4%B0%20C5%9ET%20C4%B0R%20C4%B0LMES%20C4%B0.pdf adresinden 21 Nisan 2013 tarihinde alınmıştır.
- Aydın,Ş. (2009). *İlköğretim Okullarında Bilişim Teknolojileri Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Baykul, Y. (1999). *İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı*. Modül3. TC. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Bayrakçı, M. (2005). Avrupa Birliği Ve Türkiye Eğitim Politikalarında Bilgi Ve İletişim Teknolojileri Ve Mevcut Uygulamalar. *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim Ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(167) Web: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimler/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/167/index3-bayrakci.htm adresinden 6 Mayıs 2013'te alınmıştır.
- Bilişim Enstitüsü. Web: <http://be.gazi.edu.tr/posts/view/title/bilisim-sistemleri-16552> adresinden 26.05.2014 tarihinde alınmıştır.
- BTE. BT Dersine ve BT Öğretmenlerine İlişkin Değerlendirme Raporu. BTE - Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği. Web:

http://www.bte.org.tr/belge/BTE_dernegi_BT_egitimi_durum_raporu.pdf adresinden 17 Nisan 2013' te alınmıştır.

BTE (2013). Türkiye'de ilkokul ve ortaokullarda (ilköğretim) okutulan Bilişim teknolojileri derslerinin tarihi. Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği. Web: http://www.bte.org.tr/belge/bilgilendirmeler/009_dersler_tarihce_ilk-orta/btderslerinin_tarihi_ilk-ortaokul_ilkogretim.pdf adresinden 30.01.2014' te alınmıştır.

Büyüköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Can, A. (2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*(2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Çalık, T., Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 55-66.

Çilenti, K.(1984). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Demirel, Ö(2005). *Öğretme Sanatı*(8. Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.

Demirel, Ö(2010). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*(12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

DPT - Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı. Bilgi Toplumu Tarihçesi. Web: <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Portal.aspx?value=UE9SVEFMSUQ9MSZQQUdFSUQ9MTM5JIBBR0VWRVJTSU9OPS0xJk1PREU9UFVCTEITSEVEX1ZFUI NJT04=> adresinden 07.05.2013'te alındı.

DPT (2009). Dokuzuncu Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Web: <http://www.eduser.com.tr/upload/dosya/6.dpt9.kalkinmaplaniozelihitisaskomisyoneraporu%281%29.pdf> adresinden 17.04.2013'te alınmıştır.

Durdukoca, Ş., Arıbaş, S. (2011). İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi 5. Basamak Öğretim Programının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Malatya İli Örneği). *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8 (1) , 140-168.

EARGED (2008). Seçmeli Derslerin Seçim Kriterlerinin Değerlendirilmesi Araştırması. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. Web: http://egitek.meb.gov.tr/tamamlanan/secmeli_dersler_arastirmasi.pdf adresinden 17.04.2013'te alınmıştır.

Erden, M. (1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.

ESEF, Web: <http://esef.gazi.edu.tr/posts/view/title/bilgisayar-egitimi-bolumu-14087> adresinden 17.04.2013 tarihinde alınmıştır.

Eyidoğan, B., Odabaşı, H. F. ve Kılıçer, K. (2011). İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersinin Seçimlik Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 2(4) <http://asosindex.com/journal-article-fulltext?id=14941&part=1> adresinden 17.04.2013'te alındı.

- Educational Testing Service (ETS). (2007). i-Skills: Digital Transformation A Framework for ICT Literacy. Web: http://www.ets.org/Media/Tests/Information_and_Communication_Technology_Literacy/ictreport.pdf adresinden 27.07.2013 tarihinde alınmıştır.
- Fatih Projesi Çalıştay Raporu (2012). Web: <http://fatih.inetd.org.tr/Calistay/Fatih-calistay-rapor.pdf> adresinden 21 Nisan 2013'te alınmıştır.
- Fidan, M.(2013). *Ortaokullarda Bilişim Teknolojileri Dersinde Örtük Programın Varlığına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Bolu İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Frailon, J. ve Ainley, J. (2011).The IEA International Study of Computer and Information Literacy (ICILS). International Association for Evaluation of Educational Achievement. Web: http://www.icdl.com.au/assets/documents/ACER_whitepaper.pdf adresinden 21.04.2013'te alındı.
- Höçük, S.(2011). *Bilişim Teknolojileri Dersinde Öğrencilerin Karne Notuyla Değerlendirilmemesine İlişkin Öğretmen Görüşleri*. AKADEMİK BİLİŞİM, 2 - 4 Şubat 2011, İnönü Üniversitesi, Malatya. Web: <http://ab.org.tr/ab11/bildiri/94.doc> adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- İşman, A., Eskicumalı, A. (2001). *Eğitimde Planlama ve Değerlendirme*(3. Baskı). Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Kabakçı, I., Kurt, A. ve Yıldırım, Y.(2008). Bilgisayar öğretmenlerinin seçmeli bilişim teknolojileri öğretim programının uygunluğuna ilişkin Görüşlerinin belirlenmesi Web: <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/96-a.doc> adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Karabulut O., A. (2007). *Bilgisayar öğretmenlerinin Okulda Karşılaştıkları Sorunların Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Karal, H., Reisoğlu, İ. ve Günaydın, E.(2010). İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Cukurova University Faculty of Education Journal*,3(38). Web: <http://egitim.cu.edu.tr/efdergi/download/338.pdf> adresinden 22.04.2013 tarihinde alınmıştır.
- Karal, H., Timuçin, E. (2010). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümleri Mezunların Sorunları ve Çözüm Önerileri Panel Raporu, s.285 *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 277-299. Web: kuey.net/index.php/kuey/article/view/892/668 adresinden 17 Nisan 2014 tarihinde alınmıştır.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (22. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, Z. Avrupa Ülkelerinde Yeni Bilgi Teknolojilerinin İlköğretimde Kullanılması. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim. Web: <http://w2.anadolu.edu.tr/aos/kitap/IOLTP/1265/unite09.pdf> adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Keser, H.(2011). Türkiye’de Bilgisayar Eğitiminde İlk Adım: Orta Öğretimde Bilgisayar Eğitimi İhtisas Komisyonu Raporu. *Eğitim Teknolojisi Kuram Ve Uygulama*, 1(2), 83-

94. Web: http://www.etku.org/sayilar/1_2/etku_1_2.keser.pdf adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Kural Er, F.(2007). *İlköğretim Bilgisayar Ders Programına İlişkin Öğretmen Görüş ve Beklentileri: Bir Durum Çalışması (Çanakkale İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kuzu, A. ve Yıldırım, Y. (2008)Bilişim Teknolojileri Öğretim Programına Yönelik Hazırlanmış Öğretmen Kılavuz Ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Uygunluğuna İlişkin Bilgisayar Öğretmenlerinin Görüşlerinin Belirlenmesi. Web: ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/4.doc adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Küçükahmet, L. (1997). *Eğitim Programları ve Öğretim “Öğretim İlke ve Yöntemleri”* (8. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- MEB (2012) Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı.
- Moseley, L. (2012). The role of assessment. Web: http://www.glencoe.com/glencoe_research/Math/trawp.pdf adresinden_17.04.2013’ te alınmıştır.
- Orhun, Emrah(2000). *Türkiye’de Eğitimde Bilişim Teknolojileri Yeniliği “İzmir’de Bazı Okullarda Yapılan Bir Araştırma*. Türkiye Bilişim Derneği Yayınları. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Ornstein, A.C., Hunkins, F.B. (2004). *Curriculum: Foundations, Principles And Issues* (4th Edition). Pearson Education.
- Öztürk, H.T., Yılmaz, B.(2011). Bilişim Teknolojileri Dersi’nin Seçmeli Statüsünün Dersin Pedagojik Değerine Yansımalarının Öğretmen Bakış Açısı ile Değerlendirilmesi. *Ege Eğitim Dergisi* 2(12), 63-82.
- Pennsylvania State Standarts. Web: <http://www.pdesas.org/Standard/Views/> adresinden 24.04.2014 tarihinde alınmıştır.
- Polat, C. ve Odabaş H. (2008). Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı. Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumunda sunuldu, Antalya. Web: <http://eprints.rclis.org/12661/1/37.pdf> adresinden 17.04.2013’te alınmıştır.
- RG 2012 Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 21.07.2012, Sayı: 28360 Web:<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721.htm> adresinden 17.04.2013 tarihinde alınmıştır.
- RG 1973 Milli Eğitim Temel Kanunu , 04.06.1973, Sayı: 14574 Web:<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14554.pdf&main=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14554.pdf> adresinden 17.04.2013 tarihinde alınmıştır.
- RG 2006 Bilgi Toplumu Stratejisi (2006-2010), 28.07.2006, Sayı: 26242 Web:<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/es>

[kiler/2006/07/20060728.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/07/20060728.htm](http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/07/20060728.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/07/20060728.htm) adresinden 06.05.2013 tarihinde alınmıştır.

- Şahna, S. (2012). *İlköğretim Bilişim Teknolojileri Dersinde Karşılaşılan Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Seferoğlu, S. (2007). İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış Ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 29, 99-111.
- Seferoğlu, S. (2009). İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı ve Yöneticilerin Bakış Açıları. Akademik Bilişim / Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, 11-13 Şubat 2009.
- Steiner, J. (2012). Web: <http://www.etni.org.il/red/etninetnews/issue4/whystandard.html#Standards> adresinden 17.04.2013 tarihinde alınmıştır.
- Sönmez, V. (2004). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı(11. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şimşek, N. (2002). *Derste Eğitim Teknolojilerinin Kullanımı* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Tan, Ş., Erdoğan, A. (2004). *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*(Genişletilmiş 5. Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.
- Tanataş Yılmaz, D.(2010). *İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri (Malatya İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Tebliğler Dergisi (1997) İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi. Tarih:10/09/1997 Karar sayısı: 143 Sayı:2481 Sayfa:643. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/61-1997/335-2481-ekim-1997> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.
- Tebliğler Dergisi (1998a) İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi. Tarih: 26/08/1998 Karar sayısı: 80 Sayı:2492 Sayfa:1011. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/62-1998/315-2492-eylul-1-1998> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.
- Tebliğler Dergisi (1998b) İlköğretim Okulları Seçmeli Bilgisayar Dersi 1-5 Öğretim Programı. Tarih: 26/08/1998 Karar sayısı: 80 Sayı:2492 Sayfa:1030. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/62-1998/315-2492-eylul-1-1998> adresinden 02.01.2013 tarihinde alınmıştır.
- Tebliğler Dergisi (2000) Lise Bilgisayar-1 Dersi Öğretim Programının Kabulü. Tarih: 15/11/2000 Karar sayısı: 404 Sayı:2519 Sayfa:1166. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/64-2000/1019-2519-aralik-2000> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.
- Tebliğler Dergisi (2005) İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi. Tarih: 14/07/2005 Karar sayısı: 192 Sayı:2575 Sayfa:539. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/69-2005/195-2575-agustos-2005> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.
- Tebliğler Dergisi (2006) İlköğretim Seçmeli Bilgisayar (1-8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı. Tarih: 28/08/2006 Karar sayısı: 347 Sayı:2588 Sayfa:1049. Web:

<http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/70-2006/210-2588-eyluel-2006> adresinden 02.01.2013 tarihinde alınmıştır.

Tebliğler Dergisi (2007a) İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi. Tarih: 04/06/2007 Karar sayısı: 111 Sayı:2597 Sayfa:445. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/71-2007/219-2597-haziran-2007> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.

Tebliğler Dergisi (2007b) İlköğretim Okullarında Okutulan Trafik ve İlk Yardım, Bilgisayar, Tarım/Hayvancılık Uygulamaları Derslerine Ait Öğretim Programlarının İsim Değişikliği. Tarih: 09/07/2007 Karar sayısı: 131 Sayı:2598 Sayfa:482. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/71-2007/220-2598-temmuz-2007> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.

Tebliğler Dergisi (2010) Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi. Tarih: 20/07/2010 Karar sayısı: 75 Sayı:2635 Sayfa:1539. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/74-2010/261-2635-agustos-2010> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.

Tebliğler Dergisi (2012a) İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi. Tarih: 25/06/2012 Karar sayısı: 69 Sayı:2658 Sayfa:313. Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/76-2012/280-2658-temmuz-2012> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.

Tebliğler Dergisi (2013) İlköğretim Kurumları (İlkokul Ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinin Ortaokul Kısımında Değişiklik Yapılması. Tarih: 28/05/2013 Karar sayısı: 22 Sayı:2669 Sayfa:259 Web: <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/finish/80-2013/1084-2669-haziran-2013> adresinden 10.09.2013 tarihinde alınmıştır.

TTKB (1970) 8. Milli Eğitim Şûrası.
Web:http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021650_8_sura.pdf adresinden 06.05.2013 tarihinde alınmıştır.

TTKB (1974) 9. Milli Eğitim Şûrası.
Web:http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021628_9_sura.pdf adresinden 06.05.2013 tarihinde alınmıştır.

TTKB (1988) 12. Milli Eğitim Şûrası.
Web:http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021525_12_sura.pdf adresinden 06.05.2013 tarihinde alınmıştır.

TTKB (1999) 16. Milli Eğitim Şûrası.
Web:http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021346_16_sura.pdf adresinden 06.05.2013 tarihinde alınmıştır.

TTKB (2006) 17. Milli Eğitim Şûrası.
Web:http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021327_17_sura.pdf adresinden 06.05.2013 tarihinde alınmıştır.

TTKB (2012) Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi (5-6-7-8. Sınıflar) Öğretim Programı.
Web: <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx?islem=2&kno=196> adresinden 02.01.2013 tarihinde alınmıştır.

Tonta, Y. (1999). Bilgi, Toplum ve Bilgi Teknolojisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 13 (4), 363-375.

- Türk Dil Kurumu[TDK]. Güncel Türkçe Sözlük. Web: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.52eab9401c3309.75203536 adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Yaprak, M.(2009). *İlköğretim Okullarında Çalışan Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Dersin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar(Şanlıurfa İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Solomon, P.G. (2009). *The curriculum bridge: From standards to actual classroom practice (third edition)*. USA: Corwin Press.
- YÖK (1998). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Web:http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/Egitim_fakultesi_ogretmen_yetistirme_lisans_programlari_mart_98.pdf/5e166018-b806-48d5-ae13-6afd5dac511c adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- YÖK (2007). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Web: <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382> adresinden 31.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Varış, F. (1978). *Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler"*(3. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Varış, F., (1991). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını.
- Varış, F., (1996). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları

EKLER

Ek 1: Araştırma İzni

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 86896125/605.01/1273825
Konu: Araştırma İzni

07/06/2013

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi : a) M.E.B.na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine
Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) 24/05/2013 tarih ve 16831 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilgim Dalı Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi **Neşe ASLAN**'nın **Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı** konulu tez çalışması için veri toplama aracını ekli onayda adı geçen ilimiz Osmangazi, Yıldırım ve Nilüfer İlçelerinde Ortaokul 5. sınıf öğretmenlerine uygulanması ile ilgili onay ve mühürlü veri toplama aracı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi, ilgi (a) yönergenin 5.maddesinin (o) bendinde belirtildiği üzere; ilgilinin çalışmasının tamamlanmasından sonra en geç iki hafta içinde çalışmanın iki örneğinin CD'ye kayıtlı olarak EK-1 ile birlikte Müdürlüğümüze teslim edilmesini arz ederim.

Ensar MANAV
Müdür a.
Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

EK:
1-Valilik Onayı (1 Sayfa)
2-Anket Formu (2 sayfa)

Recep ÇELİK
Memur
Güvenli Elektronik İmza
Aş ile Aynıdır.
07 Haziran 2013

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a65a-2c69-31dc-9dc1-e693 kodu ile yapılabilir.

Yeni Hükümet Konağı A Blok 16050 Osmangazi/BURSA
Elektronik Ağ: www.bursameb.gov.tr
e-posta: arge16@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Halis KORKMAZ Şube Müdürü
Tel: (0 224) 256 70 00
Faks: (0 224) 256 66 80

Ek 1: Araştırma İzni - Devamı

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 86896125/605.01/1265028
Konu: Neşe ASLAN'ın Araştırma İzni

06/06/2013

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : M.E.B. Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 07/03/2012 tarihli ve 2012/13 sayılı Genelgesi

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Neşe ASLAN'ın **İlimiz Osmangazi, Yıldırım ve Nilüfer İlçelerinde Ortaokul 5. Sınıf "Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı'nın** Öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi ile ilgili Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 24/05/2013 tarih ve 16831 sayılı yazıları ile bildirilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her tür ve derecedeki okul ve kurumlarda üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve araştırmacıların yapacakları araştırma faaliyetleri kapsamında verilerin toplanması ile ilgili izin talepleri ile ilgili uygulama esasları ilgi genelgede belirtildiğinden, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Neşe ASLAN'ın "Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı'nın ilimizde oluşturulan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenerek değerlendirilmesi sonucunda, araştırma ile ilgili anketlerin okullardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, mühürlü ve imzalı anketlerin aslı okul müdürlüklerince görülerek, gönüllülük esası ile okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda **İlimiz Osmangazi, Yıldırım ve Nilüfer İlçelerinde Ortaokul 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı öğretmenlerine** ilgi Genelge çerçevesinde uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Atilla GÜLSAR
İl Milli Eğitim Müdürü

Recep ÇELİK
Menzur
Güvenli Elektronik İmzalı
Aslı ile Aynıdır.
07 Haziran 2013

OLUR
06/06/2013

Eyüp Sabri KARTAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK:
Okul Listesi (3 Sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Yeni

Hükümet Konağı A Blok 16050 Osmangazi/BURSA
Elektronik Ağ: www.bursameb.gov.tr
e-posta: arge16@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Halis KORKMAZ Şube Müdürü

Tel: (0 224) 256 70 00
Faks: (0 224) 256 66 80

Ek 2: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi

ORTAOKUL BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINI DEĞERLENDİRME ANKETİ

Değerli meslektaşlarım,

Bu anket, 2012–2013 öğretim yılında uygulanmaya başlanan Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programı ile ilgili veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırma ile yeni öğretim programının uygulanmasında yaşanan sorunları, programın etkililiğini ve eksikliklerini belirlemeye çalışarak programın geliştirilmesine varsa eksikliklerinin giderilmesine yardımcı olunması amaçlanmaktadır.

Ankette yer alan maddeleri okuyarak size en uygun gelen seçeneği (X) işareti ile işaretleyiniz. Ankete vereceğiniz samimi cevaplar araştırmanın geçerliliği açısından önem taşımaktadır. Değerli vaktinizi ayırdığınız ve araştırmama katkı sağladığınız için teşekkür ederim.

Neşe ASLAN
U.Ü. Y.L. Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

- Cinsiyetiniz : Kadın Erkek
- Mezun Olduğunuz Lisans Programı : Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği
 Bilgisayar Öğretmenliği
 Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği
 Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği
 Bilgisayar Teknolojisi Öğretmenliği
 Diğer
- Daha önce programı incelediniz mi? : Evet Hayır

Program hakkında genel görüşler

	1: Kesinlikle katılmıyorum	2: Katılmıyorum	3: Kararsızım	4: Katılıyorum	5: Kesinlikle katılıyorum
1 Yeni bir programa ihtiyaç vardı.	1	2	3	4	5
2 Program toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek niteliktedir.	1	2	3	4	5
3 Program çevre koşullarına bağlı olarak değişime izin veren esnek bir yapıdadır.	1	2	3	4	5
4 Yöneticilerin derse yaklaşımları olumludur.	1	2	3	4	5
5 Program, bilimsel süreç ve becerileri kazandırmaya yöneliktir.	1	2	3	4	5
6 Programın hedeflerine ulaşması açısından süre yeterlidir.	1	2	3	4	5
7 Yeni program, önceki programa göre daha etkilidir.	1	2	3	4	5
8 Sahip olduğum bilgi, beceri ve deneyimler bu programı uygulamam için yeterlidir.	1	2	3	4	5
9 Program öğrencilere olumlu tutum kazandırmada etkilidir.	1	2	3	4	5
10 Programda yer alan hedefler / kazanımlar açık ve anlaşılırdır.	1	2	3	4	5

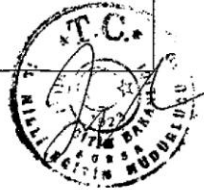
Ek 2: Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi-Devamı

	1: Kesinlikle katılmıyorum	2: Katılmıyorum	3: Kararsızım	4: Katılıyorum	5: Kesinlikle katılıyorum
11	Hedefler / Kazanımlar programın genel amaçlarına uygundur.				
12	Hedefler / Kazanımlar belirlenirken, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alınmıştır.				
13	Hedefler / Kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir niteliktedir.				
14	Hedefler / Kazanımlar öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılar niteliktedir.				
15	Programın işlerliği açısından okulunun sahip olduğu ortam ve materyaller yeterlidir.				
16	İçerikteki bilgiler önemli, geçerli ve güveniliridir.				
17	İçerik güncel bilgilerden oluşmuştur.				
18	İçerik hedeflerle uyumludur.				
19	İçeriği oluşturan bilgilerin sıralaması öğrenme-öğretme ilkelerine(Basitten karmaşığa, somuttan soyuta vb.) uygundur.				
20	Öğretmen kılavuz kitabının hazırlanmamış olması bir eksikliklerdir.				
21	Program öğrencinin aktif katılımını sağlayacak yapıdadır.				
22	Öğrenciler kendilerinden beklenen etkinlikleri gerçekleştirebilmektedir.				
23	Programda öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili açıklamaların bulunmaması bir eksikliklerdir.				
24	Programda ölçme-değerlendirme ile ilgili açıklamalar yeterlidir.				
25	Dersin notla değerlendirilmemesi dersin işlenişini olumsuz yönde etkilemektedir.				
26	Bu madde boş bırakılacaktır.				
27	Programda yer alan ölçme-değerlendirme teknikleri uygulanabilir niteliktedir.				
28	Dersin not ile değerlendirilememesi öğretmenlerde motivasyon eksikliğine yol açmaktadır.				
29	Performans değerlendirme araçlarını kullanmak için derslerde yeterince vakit ayırlanamamaktadır.				
30	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi öğretim programı hedeflerine ulaşmaktadır.				

Programın sizce olumlu yönleri:

Programın sizce olumsuz yönleri:

Programın geliştirilmesine katkı yapabilecek önerileriniz:

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı	: Yenişehir- 1984		
Öğr. Gördüğü Kurumlar	: Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise	1996	2003	İzmit Anadolu Lisesi
Lisans	2003	2008	Ankara Üniversitesi
Yüksek Lisans	2009	2014	Uludağ Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	: İngilizce- Orta		
Çalıştığı Kurumlar	: Başlama ve Ayrılma Tarihleri	Kurum Adı	
	1. 2008-2013 Alara İlköğretim Okulu		
	2. 2013- Nilüfer Belediyesi Bursa Rotary Ortaokulu		
Yurt Dışı Görevleri	:		
Kullandığı Burslar	:		
Aldığı Ödüller	:		
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Topluluklar	:		
Editör veya Yayın Kurulu Üyeliği	:		
Yurt İçi ve Yurt Dışında	:		
Katıldığı Projeler	:		
Katıldığı Yurt içi ve Yurt Dışı Bilimsel Toplantılar	:		
Diğer Profesyonel Etkinlikler:			

.../.../2014

Neşe ASLAN

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Neşe Aslan
Tez Adı	Ortaokul Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Eğitim Bilimleri
Tez Türü	Yüksek Lisans
Tez Danışman(lar)ı	Doç. Dr. M. Zahit Dirik
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) izni	☐ Tezimden fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☒ Tezimin sadece içindikiler, özet, kaynakça ve içeriğinin % 10 bölümünün fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☐ Tezimden fotokopi çekilmesine izin vermiyorum
Yayımlama izni	☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin Veriyorum ☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasının ertelenmesini istiyorum. ☒ 1 yıl ☐ 2 yıl ☐ 3 yıl ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin vermiyorum.

Hazırlamış olduğum tezimin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih :

İmza :